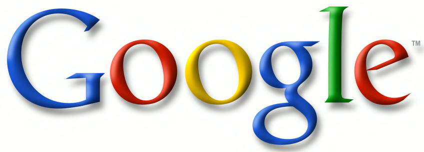
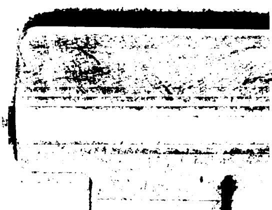

UC-NRLF
$B 85 882

CATALOGUS

VAN OUDERE WERKEN OP HET GEBIED DER

NEDERLANDSCHE LETTEREN.

AMSTERDAM 1921.

CATALOGUS

NEDERLANDSCHE LETTEREN.

BIBLIOTHEEK DER UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM.

CATALOGUS

VAN OUDERE WERKEN OP HET GEBIED DER

NEDERLANDSCHE LETTEREN.

AMSTERDAM 1921.

INHOUD.

Van de ruim tweehonderd boeken, in 1919 in onzen catalogus van *Nederlandsche uitgaven tot 1540* beschreven, zijn er slechts twee die tot het eigenlijke gebied der Nederlandsche letteren kunnen worden gerekend: de *Spelen van Sinne*, te Gent vertoond en in 1539 *) te Antwerpen uitgegeven, en de *Souterliedekens*, in 1540 verschenen.

Stichtelijke uitgaven vormen verreweg het grootste deel van de oudere Nederlandsche boeken, en daarnaast verschijnen, aanvankelijk ook slechts sporadisch, later in toenemend aantal, handleidingen voor practisch gebruik, op 't gebied van rechten, geneeskunde, muntwezen, zeevaart; ook geschiedboeken, maar geen dicht- of prozawerken van zuiver literairen aard.

Omstreeks het midden van de 16e eeuw wordt dit anders. Dichtwerken in de volkstaal komen meer naar voren; het wordt gebruikelijk, ze door de drukpers te vermenigvuldigen, en aan den bestuurder van een Nederlandsche wetenschappelijke boekerij dringt zich de plicht op, voor een tijdvak waarvoor men niet meer de geheele literatuur in een handigen catalogus kan samenvatten, ten minste te trachten eene beschrijving te geven van die oude uitgaven op het gebied der Nederlandsche letteren.

In 1919, bij gelegenheid van het 9e philologencongres, voegde ik naast onze incunabelen en onze Nederlandsche uitgaven tot 1540, als afzonderlijke tentoonstellingsgroep een keur van oudere werken op het gebied der Nederlandsche letteren bijeen. De catalogiseering van deze afdeeling, die toen niet meer kon geschieden, werd voor later toegezegd; aan deze toezegging wordt voldaan door den nu gegeven catalogus, waarvan de voltooiing te danken is aan de zorg en toewijding van mevrouw Dr. B. M. Berg—Van der Stempel, Adjunct-bibliothecaris aan onze bibliotheek.

De catalogus is een keuze-catalogus; immers wat hier is opgenomen, is telkens slechts door eene vaak willekeurig schijnende keus bepaald. Men zou echter ook den wel eens gebruikten term groepscatalogus er op kunnen toepassen, want telkens is een bepaald uitgekozen groep van uitgaven zoo volledig mogelijk beschreven.

Met de reeds genoemde *Spelen van Sinne* van 1539 begint de beschrijving van onze geheele reeks Rederijkersspelen, die doorloopt tot het eind van de 17e eeuw. Daarop laten we enkele andere werken van verwanten dichtaard volgen, boekjes met *refereinen*, en *pamfletten*. Vooral bij deze laatste groep was beperking noodig, zoo we niet in plaats van een catalogus van letteren er een van pamfletten wilden geven. We kozen daarom uitsluitend die pamfletten uit, die geheel of gedeeltelijk in dichtvorm zijn geschreven, en lieten de reeks eindigen met 1609, het jaar van het Bestand.

Een nieuwe afdeeling geeft de beschrijving van de *Souterliedekens* en van de oude *psalmen*-uitgaven. De psalmbundels als vaste toevoeging bij de

---

*) Het jaartal is in de beschrijving in 1919 foutief genoteerd als 1535.

bijbeluitgaven zijn niet mede opgenomen. De *schriftuurlijke liedekens* volgen, doorloopende tot in het begin van de 17e eeuw, en daarop het *Geuzenliedboek*.

Onze 16e-eeuwsche dichters laten we beginnen met ANNA BIJNS en MATTHIJS DE CASTELEYN (in 17e-eeuwsche uitgaven), JAN VAN DER NOOT en CORNELIS VAN GHISTELE. Op deze kleine groep volgen de werken van den vruchtbaarsten 16en-eeuwschen schrijver DIRCK VOLCKERTSZ. COORNHERT. Hier hebben we ons niet bepaald tot dichtwerken, maar onze zeer rijke verzameling — grootendeels behoorende aan de Remonstrantsche Kerk en vroeger door Rogge beschreven — volledig gecatalogiseerd. Van MARNIX zijn de *Bijenkorf* en latere pamfletten opgenomen naast de Psalmen.

Met de uitgaven van HOUWAERT en VAN MANDER komen we in de 17e eeuw. Van JAN VAN HOUT namen we het *Dienst-bouc* op, dat behalve den prozainhoud een paar gedichten bevat. Bij de volgende dichters moesten we ons soms beperken; van DANIEL HEINSIUS namen we de Latijnsche werken niet op.

Als eigen hoofdstuk zijn de rijke *dichtbundels* van het begin der 17e eeuw beschreven, waarbij zich de werken van STARTER en BREDEROO aansluiten. Met den laatstgenoemde komen we in de tooneelliteratuur, waarbij we ons verder beperkt hebben tot COSTER en RODENBURGH.

Voor CAMPHUYSEN scheen een complete beschrijving gewenscht, waarin de religieuse tractaten voorafgaan, en de groote reeks uitgaven van de *Stichtelijke rijmen* volgt. De werken van PIETER CORNELISZ. HOOFT besluiten onzen catalogus.

Tijdens den druk kwamen nog enkele eerst niet opgenomen werken in onze handen, en ook door aankoop konden we nog verscheidene kostbare aanvullingen voor de collectie verwerven, zoodat een klein supplement aan de beschrijving moest worden toegevoegd.

Evenals vroeger bij de beschrijving van de Nederlandsche uitgaven tot 1540, is vervolgens een overzicht gegeven van de beschreven werken, naar plaatsen, drukkers en boekverkoopers. De samenstelling eischte van de bewerkster veel arbeid en zorg, maar bij de toenemende belangstelling in de werkzaamheid van onze oude drukkers en uitgevers is het van wezenlijk belang, dat zulke hulpmiddelen, zij het slechts voor een deel van hunne productie, ons ten dienste staan. Het overzicht doet vooral duidelijk uitkomen, welk een groote plaats Amsterdam in den boekhandel en de letteren inneemt in de 16e en 17e eeuw. Zoo is deze catalogus in dubbelen zin dienstbaar aan den roem van onze stad; hij toont niet slechts een deel van de schatten die daar nu bewaard worden, maar stelt tevens in het licht, wat er in den grooten bloeitijd werd voortgebracht.

Ten slotte volgt een alfabetische index en een lijst van de aangehaalde werken.

De Bibliothecaris

C. P. BURGER Jr.

Rederijkersspelen.

1

Spelen van Sinne byden. XIX. gheconfirmeerden cameren van rhetorijcken. Binnen der stede van Ghendt comparerende, verthoont, volghende den octroye vander K. Maiesteyt, Grave van Vlaendren. . ., schepenen der selver stede, ende cameren van rhetorijcke vander heylige Drievuldicheyt, gheseyt de Fonteynisten . . . op de questie, „Welck den mensche stervende, meesten troost is ?" . . . beginnende 12 Junij 1539 enz. Antwerpen, int huys van Delft [Is. Steelsius] 1539. 8°.

1e druk, verboden bij placcaat van 1550. — Bibl. Belg. S. 222.
Vroeger beschreven onder de Oude Nederl. drukken, n°. 182.

2

Spelen van Sinne byden .XIX. gheconfirmeerden cameren van rethorijcken . . . Binnen der stede van Ghendt enz. beginnende 12 Junij 1539 enz. Wesel, by Hans de Braeker 1564. 8°.

Blad voor blad herdrukt naar de uitgave van 1539. — Bibl. Belg. S. 223.

3

Spelen van Sinne vol schoone allegatien, loflijcke leeringhen ende schriftuerlijcke onderwijsinghen. Op de vraghe :

Wie den meesten troost oyt quam te baten
Die schenen te sijn van Godt verlaten.

Ghespeelt ende verthoont met octroy der Con. Ma. binnen die stede van Rotterdam, bijde neghen cameren van rhetorijcken, die hem daer ghepresenteert hebben den XX. dach in Julio, Anno 1561. Antwerpen, by Willem Silvius 1564. 8°. — Met blazoenen in houtsn.

Hierachter: Drijderley refereynen. — Bibl. Belg. S. 225.

3a

Refereynen — Drijderley — ghepronuncieert opte rhetorijck-feest der blauwe Acoleyen van Rotterdam. 1561. Int vroede, opde vraghe. „Wat meest gheacht en schadelijcst vercreghen is. — Int amoreus, op de vraghe. „Waer een amoureus hert den meesten troost in schept". — Int sot, elck na den besten reghele stelt. Antwerpen, by Willem Silvius 1564. 8°. — Met blazoen als titelvignet.

Achter de Spelen van Sinne. — Bibl. Belg. S. 225.

4

Spelen van Sinne vol schoone allegatien, loflijcke leeringhen ende schriftuerlijcke onderwijsinghen. Op de vraghe :

Wie den meesten troost oyt quam te baten
Die schenen te zijn van Godt verlaten.

Ghespeelt ende vertoont binnen der stadt Rotterdam, by de neghen kameren van rethorijcken, die hen daer ghepresenteert hebben den XX dach in Julio 1561. Rotterdam, by Jan van Waesberghe de Jonghe 1614. 8°. — Met drukkersmerk en houtsn.

Herdruk zonder de Drijderley Refereynen. — Bibl. Belg. S. 226.

5

Spelen van Sinne vol scoone moralisacien wtleggingen ende bediedenissen op alle loeflijcke consten . . . Ghespeelt met octroy der Con. Ma. binnen der stadt van Andtwerpen op dlant-juweel by die veerthien cameren van retorijcken die hen daer ghepresenteert hebben 3 Aug. 1561. Op die questie. „Wat den mensch aldermeest tot conste verwect" . . . gheciert met diverse schoone figueren. Antwerpen by Willem Silvius 1562. 4°. — Met drukkersmerk, houtsneden en uitsl. plaat.

Bij elk van de spelen: tooneelen en afbeeldingen van de blazoenen; sommige met rebus-raadsels. Geschreven pagineering; door dezelfde hand is op de recto-zijde van elk blad de naam van de kamer aangegeven.
Hieracliter: Spelen van sinne, ghespeelt op thaechspel naer dlandt-juweel. — Bibl. Belg. S. 224.

5a

Spelen van Sinne waer inne alle oirboirlijcke ende eerlijcke handwercken ghepresen ende verhaelt worden... Ghespeelt met octroy der Co. Ma. binnen de stadt van Antwerpen op thaech-spel naer dlandt-juweel, by die vier cameren van rhetorijcke die hen daer ghepresenteert hebben 24 Aug. 1561. Op de questie:

Welck handtwerck oirboirlijcste is van doene
En eerlijcste, nochtans seer cleyn gheacht?

Antwerpen, by Willem Silvius 1562. 4°. — Met blazoenen in houtsnede.

Achter de Spelen van Sinne . . . op dlandt-juweel.
De pagineering en de namen der kamers bijgeschreven als in het hoofdwerk.
Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 226.

6

Spelen — Zeven — van die wercken der bermherticheyd. In rijm ghemaeckt, en nu tot Aemstelredam opentlijck ghespeelt. A° 1591. Amstelredam, by Herm. Jansz. Muller 1591. 8°. — Met houtsneden.

Moes, Amst. Boekdr. I, p. 315, No. 223.

7

Lust-hof — Den — van rethorica. Waer inne verhael ghedaen werdt, vande beschrijvinghen ende t'samen-comsten der Hollantscher cameren vande reden-rijckers, binnen Leyden gheschiedt, den 26 Mey 1596. Ende de volgende daghen, met het ghene aldaer ghedaen, ende verhandelt is. Leyden, Voor Jan Jansz. Orlers 1596. 8°.

Verschillend van de quarto-uitgaaf van Van Ravelengien. — Bibl. Belg. L. 82.

8

Lust-hof — Den — van rethorica. Waer inne verhael gedaen wordt, vande beschrijvingen ende t'samen-comsten der Hollantscher cameren vande reden-rijckers, binnen Leyden geschiedt, den 26 Mey 1596, ende de volgende dagen, met hetgene aldaer gedaen, ende verhandelt is. Leyden, by Frans. van Ravelengien 1596. 4°.

Op den titel het drukkersmerk: de Hollandsche maagd in den tuin, op blz. 11 een gegraveerd blazoen. Ook de inhoud verschilt van dien van de octavo-uitgaaf, No. 7. — Bibl. Belg. L. 84.

Raadselprent uit de Spelen van Sinne, gespeeld te Antwerpen op thaechspel na 't landjuweel. Eenigszins verkleind. No. 5a.

„Oirboirlijck, waert veel eeren, veracht door de weireltsinnen,
es boven dander handtwercken d'ackerbouw",
„Niet sonder Godt".

9

Recreatie — Der reden-rijcke const-lief-hebbers stichtelycke —. Vervatende t'sestich, soo geestelicke als politique refereynen, met neghenthien liedekens, gepronuncieert . . . binnen der stede Rotterdam, 18, 19 en 20 Aug. 1598. Leyden, by Henr. Haestens ende Nic. de Klerck 1599. 4°. — Met platen.

Gegraveerde titel, blazoen „Met Minnen versaemt" en prent op den bloei en de navigatie van Rotterdam. Spelende prologhe van ses personagien door W. J. YSELVEER. — Verg. Bibl. Belg. R. 42.
Ingehecht „Aende eerbare ende deuchtrijcke J. D. Adriana de Vries", een geschreven opdracht van „dees stichtige tsamencompste" (? zie No. 10) get. JAN DWINGLO en A. VAN LEEUWEN, 1604.

10

Tsamenkomste — Der reden-ryckers stichtighe —, op t'ontsluyt der vraghe: „Wat tnoodichst' is om d'arme weesen t'onderhouwen?" Ghehouden binnen Schiedam 1603 opten 6en Julij ende de navolghende dagen: vervatende zeven spelen, op de voorsz vraghe ghewrocht. Noch eenighe andere wercken, op den zelven zin.... voorghestelt by de Roode Roosen, tot Schiedam. [Rotterdam, by Jan van Waesberghe] z.j. 4°. — Met houtsn. en muziek.

Titelhoutsnede, herhaald op bl. A 4: het wapen van Schiedam, vastgehouden door de weezen. — Bibl. Belg. T. 21.

11

Spel van Sinnen — Een gheestlijck — seer leerlijck: Hoe Christus sit onder die leeraers. Z.p. 1606. 8° obl. — Met titelvign.

12

Juweel — Const-thoonende — ,by de loflijcke stadt Haerlem, ten versoecke van Trou moet blijcken, in 't licht gebracht. Waer inne duydelick verclaert ende verthoont wordt alles wat den mensche mach wecken om den armen te troosten, enz. In twaelf spelen van Sinne, soo veel intreden, refereynen ende liedekens ghestelt in redenrijck, naer de volgende voorgegevene caerte van 't Speel-korenken. Zwol by Zach. Heyns 1607. 4°. — Met pl. en muziek.

De beschrijver van dit feest is ZACH. HEYNS.
Hierin tal van afbeeldingen van blazoenen der kamers. Geb. in prachtband met wapen van Haarlem en het jaartal 1608. Volledig ex. met „Haerlems Juweel" en „Fabula Comica", doch zonder de uitslaande platen.
Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 257 vlg.

12a

Juweel — Haerlems — tot nut vande oude arme uyt liefde ten thoon ghestelt nae de voorghegevene caerte van 't Speelcorentken. Zwol by Zach. Heyns 1608. 4°. — Met pl.

12b

Schonaeus (CORNELIUS). — Fabula comica, in commendationem aedificii, egenis senibus Harlemi extruendi scripta aut lusa potius a Corn. Schonaeo Goudano. Zwolle, ap. Zach. Heyns 1607. 4°. — Met drukkersmerk en blazoen.

De witte Lavender van AMSTERDAM.

Blazoen uit „Const-thoonende Juweel", N°. 12.

13

Juweel — Const-thoonende —, by de loflijcke stadt Haerlem enz. Zwol by Zach. Heyns 1607. 4°. — Met platen.

Exemplaar met uitslaande platen, voorstellende de intreden der kamers, doch zonder de opdrachten aan de overheid van Haarlem en de Fabula comica.

13a

Juweel — Haerlems — enz. Zwol, by Zach. Heyns 1608. 4°. — Met uitsl. pl.

Uitgaaf in Gothische letter en in 2 kolommen. De uitslaande plaat stelt voor: „De intrede van de Vlaminghen van Haerlem",

14

Vreeds-triumph-gedicht, gecomponeert ende rethorijckelijcken vertoont by de Camer „Vernieut wt Liefden" tot Gorinchem, op den generalen Vreeds-triumph dach, ghecelebreert den 5. Mey 1609. Handelende van tghemeen wantrouwich ghevoelen, contrarie opinien ende andere vruchten, spruytende wtet twaelff jarich bestant over de ghemeene Nederlanden. Door HENDR. VAN DER MUYR. Tot Gorinchem, voor Adr. Helmich 1609. 4°.

Pamfl. Knuttel 1612.

15

Refereynen ghemaeckt op een vraghe, „Of in Christum te ghelooven in aller menschen macht is, om naer haer believen te kiesen de doot of t'leven ?"... Tot Amsterdam, by Paulus van Ravesteyn, voor Abr. Huybrechtsz. 1611. 4°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. R. 38.

16

Beroep — Const-rijck — ofte Antwoort, op de kaerte uyt-gesonden by de Hollantsche Camer binnen Leyden, onder t'woort „Liefd' es t'fondament", aen alle nabuerighe reden-rijcke vrye cameren in Nederlant, tegens den 6. Oct. 1613. Op de vraghe ende regels als volght.

Waer door ter werelt meest, en alder stercxt Godts wet
Van waerheyt ende vree, den voortgang wert belet...

Tot Leyden. By Jac. Jansz. Paets 1614. 4°. — Met drukkersmerk, grav. en houtsnee.

Hierachter: Negenthien refereynen int Sot.
Perkamenten band met calligraphisch opschrift: Pieter Adriaensz. Doyman.

16a

Refereynen — Negenthien — int Sot, gheprononcieert om prijs, na de beroepinghe van alle de vrye Cameren in Leyden, 8 Oct. 1613. Op den reghel Voor al te wijs „ en valt gheen Prijs„ als Sot gheacht. Leyden, by Jac. Jansz. Paets 1614. 4°.

17

Antwoort op de vraghe, uytghegeven by de Brabandsche reden-rijck camer 't Wit Lavender, „uyt levender jonst" tot Amsterdam. Vrage:

Wat's d'oorsaeck meest; waerom 't verkeerde Werelts rond,
Sich waenwijs so bedrieght, en bloeyd in alle sond ?...

t'Amsterdam, by Paulus van Ravesteyn. Voor Abr. Huybrechtsz. 1613. 4°. — Met drukkersmerk en blazoenen in houtsn.

18

Aenwijsinghe — Der reden-ryckers stichtighe — van des werelts dwaelpaden met hare verwerringe, veroorzaect door 's menschen eyghen-wijs vernuft. Reden-rijckelick vertoont binnen den dorpe vande Kethel, op 't ontsluyt der vraghe, Waer door de werelt meest heyloos en blindich dwaelt. Begonnen 2 Aug. 1615 ende gheeyndicht den 7den der zelver maendt. Met de refereynen ende liedekens... op den regel ende zin... voorghestelt by de Son-bloem enz. Tot Schiedam, Adr. Corn.z. van Delf [1616]. 8°. — Met houtsn.

19

Vrienden-spieghel — Battaefsche —: wt levender jonste, door JAN SIEVERTSEN COLM. t' Amstelredam. By Gerrit H. van Breugel 1615. 4°.

Op den titel het blasoen van de Brabantsche kamer in houtsnede.
In een verzamelband met spelen van Bredero en anderen.

20

Redenrijck-bergh — Vlaerdings —, met middelen beplant, die noodigh sijn 't gemeen, en voorderlijck het landt. t'Amsterdam, by Korn. Fransz. 1617. 4°. — Met titelprent en blazoenen in houtsnede.

De Spelen van Sinne enz. van een rederijkersfeest, gegeven door de Vlaardingsche kamer „De Akerboom". Uitgeg. door haren factoor JOB A. VAN DE WAEL — Bibl. Belg. R. 40.

21

Schadt-kiste — De — der philosophen ende poeten waer inne te vinden syn veel schoone leerlycke blasoenen, refereynen ende liedekens gebracht ende gesonden op de Peoen-Camere binnen Mechelen van d'omliggende steden in Brabant, Vlaenderen, Hollandt ende Zeelandt: geprononcieert enz. den 3. Mey 1620. Achtervolghens den eysch der caerten ... Tot Mechelen by Hendr. Jaye 1621. f°. — Met titelgrav. en platen.

Uitgeg. door J. THIEULLIER, deken der Mechelsche kamer.
Met groote gegraveerde voorstellingen van de intreden der kamers, en afbeeldingen van de blazoenen, die veelal versierd zijn met rebus-raadsels, waarvan de oplossingen er onder gedrukt zijn.
Hierachter: Porphyre en Cyprine, treurspel. Mechelen 1621. Bibl. Belg. S. 228.

21a

Porphyre en Cyprine, treur-spel verthoont by de reden-rijcke gulde die Peoen binnen Mechelen, op hen-lieder heer-lijcke blasoen-feest: gehouden den 3. Mey 1620. Tot Mechelen, by Hendr. Jaye 1621. f°. — Met titelgrav. en drukkersmerk.

22

Reden-feest — Levenders —, oft Amsteldams Helicon, op-ghestelt by de Brabantsche reden-rijcke vergaderingh „uyt Levender Jonst". Tot Amsteldam, by Willem Jansz. Cloppenborch 1624. 4°.

Op den titel en elders in het boek het blazoen van de Brab. kamer in houtsn. — Bibl. Belg. R. 41.

23

Eeren-krans — Der Wit-Angieren —, ghesproten uyt de Vlaemsche natie; door-vlochten met vele verscheyden wel-rieckende blommen ende boomen, ter eeren de maghet van reden-rijcke tot Haerlem. Tot Haerlem, by Hans Passchiers van Wesbusch 1630. 4°.

Op den titel het wapen van Haarlem. — Bibl. Belg. E. 35.

24

Angier-hoff — Reijnsburchs —, beplant met alle de wercken, ende liedekens, die op 't selve rethorices-beroep verhandelt zijn; by lotinge van dese naer-volgende reden-camers: 1 's-Graven-haghe, 2 Schiedam, 3 Oest-geest, 4 Pijnaken, 5 Catwijck op Rhijn, 6 Noortwijck. Begonnen op den 26en Mey, 1641, ende also 14 dagen daer aen vervolgende besloten. In Leyden, voor de reden-camer-broeders der Roode Angieren tot Reijnsburch 1641. 4°. — Met titelvignet.

Het titelvignet mèt jaartal 1641 staat ook op den volgenden tusschentitel; de laatste, van het Werck in 't sot, heeft een eigen vignet.

25

Redens-lust-hof — Vlissings —, beplant met seer schoone en bequame oeffeningen, ghestelt op de vrage, Wat oeff'ning is elck best, en noodigst voor 't gemeen? Enz. Dit alles beantwoordt met 63 verscheyden wercken, op den 1 Julij 1641 .... Alles uyt-gegeven by de reden-camer tot Vlissinge, De Blaeu Acoleye. Tot Vlissinge, by Jac. Jansz Pick 1642. 4°. — Met muz.

Bibl. Belg. R. 42.

26

Vrage — Naeldwijcksche —, ofte kermis-vreugd', vertoont in de reden-rijcke antwoorden, op de vrage:
Wat volck'ren hier en daer op hunne vryheydt roemen?
Naeldwijck vraeght wat men sal een ware vryheydt noemen?
Uytgegeven by de Jirchoos-roos ... tot Naeldwyck. Op welcke voorsz. Vrage negen kamers ... hebben geantwoort, op Maendagh den 29. Juny 1676. Tot Delft, by Corn. Blommesteyn 1676. 4°.

Bibl. Belg. V. 127.

27

Apolloos-Parnas, vreughdigh vertoont by de kamer vande Jesus Oogen, tot Voorburgh, op den 27—28. en 29. July 1676. Door dertien kamers, welckers broeders ... dese naervolgende vrage hebben beantwoordt:
Wie sagh een wreed geslacht eer sy waren geboren,
En gingen door een steen weer te gelijck verloren?
Tot Delft, by Corn. Blommesteyn 1676. 4°.

28

Antwoorden — Alle de — van verscheide reden-kamers, op de vrage, voorgesteld van de jonge reden-kamer 't Mey-bloem, onder 't woord Met liefd' volbragt, de vraeg,
Wat is 't voor Ciersel dat een Christen past te dragen,
Dat waerst en noodigst is, en best na Gods behagen?
enz. Beantwoord op haer kermis-feest den 4. Oct. 1701. tot Haserswoude, van 17 vrye, en 2 onvrye reden-kamers. Te Leyden. By Jan en Hendr. van Damme z. j. 4°. — Met titelvign.: 't Mey-bloem.

Refereynen, enz.

29

Refereynen — Diversche — ende liedekens seer playsant om lesen. Zonder plaats en jaar. 8°.

Titel en voorwerk ontbreken. Het bundeltje bestaat uit 9 stukken; 7 daarvan bevatten refereinen, 2 liedekens met muziek. Een afzonderlijk blaadje vermeldt den inhoud; de volgorde der stukken is, in afwijking hiervan: 1, 2, 4, 3, 5, 6, 8, 9, 7. Ieder der stukken, behalve het 7e, heeft een eigen titelblaadje met een „vraghe" of „reghel", waarop dan de antwoorden van verschillende kamers van rhetorica volgen. Deze titelblaadjes zijn deels in Romeinsche en cursieve letters, in rechtlijnige omlijsting, deels met Gotische letter in geornamenteerde boekdrukomlijsting gedrukt; de tekst cursief. Er bestaan nog dergelijke bundeltjes (Kon. Bibl., Bibl. v. d. Maatsch. der Ned. Letterk., Bibl. v. h. Zeeuwsch Gen. der Wet.) gedeeltelijk met dezelfde, gedeeltelijk met andere refereinen en liedekens op dezelfde vragen, deels in denzelfden, deels in Gotischen druk, die ter gelegenheid van een loterij ten behoeve van de vervallen „Kercke van S. Jacops binnen Antwerpen" in 1574 te Antwerpen bij Gillis van den Rade het licht zagen. Twee ex. hebben nog het algemeene titelblad, dat tevens als lot dient. De Catal. van Ned. Liedboeken (D. F. Scheurleer) vermeldt (p. 129, kol. 2) een dergelijk bundeltje, dat in 1568 te Brussel bij Mich. van Hamont zou zijn verschenen. Zie „Het Boek", Nov. 1920.

30

Boeck — D' — der amoureusheydt, in houdende diversche minnebrieven, refereynen, baladen, meyspraken, tafel-spelen, batamenten, gheraetselen ende meer andere. Enz. T'Hantwerpen, by Mart. Verhulst 1656. 8°. — Met titelhoutsn.

De eerste druk is van 1580.

31

Neander van Bruessele (HIPPOPHILUS), Den spieghel der menschen, innehoudende den generalen staet ende roep van tmenschelick geslachte. [In drie deelen.] Nu onlancx gemaect. Tot Dordrecht, voor Jasp. Troyen. 1595. — 8°.

32

Boom — Den — der Giericheyt is dit boecxken ghenaemt, met haren vruchten. Dwelck gemaeckt is op de vraghe, wat giericheyt is, ende wat haer vruchten zijn ende hoemen die bekennen sal enz. Wt der heyligher Schrift bewesen, ende is gestelt in rijmen, of retorica, enz. Ghestelt ende begrepen is negen clausen, met vele aenwijsingen op de canten gestelt. Noch zijn hierachter by gheset acht nieuwe liedekens . . . ooc met schone aenwijsingen op de cant . . . wter H.schrift ghemaekt . . . door D. V. P. T' Amstelredam, voor Willem Janz. Buys, alias Gijse 1595. 8° obl.

Burger, Amst. Boekdr. II. p. 222, no. 440.

33

Commedia — Een niewe — van den loep jegenwordiges tydts, vermaende Idermenlick (in cruisz ende verdreit synde) Godt te bydden om gedult. Omnia probate, quod bonum est tenete. [Door OTTO VAN LEMBORCH „rentmester Standes Lyngen." Geschreven in de Gevangenis.] Gedrückt buiten Rom 1600. 8°.

Pamfletten in dicht.

34

Coolhaes (CASP.), De mensch die eenvoudich is ende van ganser harten Godt suckt. [Amsterdam] Casp. Colhaes in ven. (sic) et excude. 1591. plano.

Groote houtsnede, de oudste van C.'s prenten, voorstellende een man, die bij het zoeken naar het rijk Gods herhaaldelijk afdwaalt totdat hij ten slotte zijn doel bereikt. Het opschrift boven de prent in rood. Rechts van de prent een kolom tekst, bestaande in 100 versregels in Gothischen druk met enkele roode beginletters. Rechts van het vers en eronder een smal boekdrukrandje. Onder de prent een 2-regelig onderschrift in Rom. letter. — Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 10, No. 612; Tijdschr. voor Boek- en Bibl. wezen. 8e jrg., blz. 240 vlg.

De Mensch/die eenvoudich is ẽ van ganser harten Godt suckt.

35

Coolhaes (CASP.), Die waerachtige ende valsche aenbidder Godts. [Amsterdam] Casp. Colhaes niven (sic) et excude. 1591. plano.

Groote houtsnede, een man voorstellende, die in aandachtig gebed verzonken is en een anderen, die zelfs bij het gebed zijne gedachte niet van zijne aardsche goederen kan losmaken. Daaronder 2 Latijnsche bijbelteksten. Het opschrift boven de prent in rood. — Onder de prent een Nederlandsch gedicht in Gothische letter, in 7 coupletten van 12 versregels, gedrukt in 5 kolommen. De beginletters der coupletten in rood. Tusschen en naast de kolommen boekdrukversieringen, om en om rood en zwart. Geheel onderaan een berijmd onderschrift in 2 regels, gedrukt in Rom. letter: de beginletter in rood.

Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 15, N. 616; Tijdschr. voor Boek- en Bibl. wezen, 8e jrg., blz. 245 vlg.

36

Aenbidders — Van de twee —. Gedrukt by de Erve de Wed. Jac. van Egmont te Amsterdam. Z. j. plano.

18-eeuwsche herdruk van „Die waerachtige ende valsche aenbidder Godts" als „paaschprijs". Het onderstuk met de 2 Latijnsche bijbelteksten is weggenomen en vervangen door een nieuw onderstuk met Ned. bijbelteksten terwijl een nieuw bovenstuk met het opschrift is toegevoegd. — Onder de prent een vierregelig kinderversje. — Burger, Amst. Boekdr., IV, p. 17/18; Tijdschr. voor Boek- en Bibl. wezen, 8e jrg., blz. 251 vlg.

37

Ghesangh — Een historiael —, inhoudende de victorien welcke God heeft gegheven Mijn Heeren de Generale Staten vande Nederlandtsche Gheunieerde Provincien, door het beleydt des ... Vorsten ende Heeren ... Mauritz grave van Nassau, etc. Gheduerende de belegheringe ende overwinninghe der Stadt Geertruydenberghe, ende by 't fort Creveceur, 1593. In s'Gravenhage, by Aelbr. Heyndricxz. 1593. 4°.

Bevat daarenboven: Sonnet aende Gen. St. ondert. C. V. T; Chant triomphal; Chanson gettee hors Steenwijc par l'ennemy y assiege l'an 1592. Et la responce, sur la voix de Guillelmus van Nassauwe; Conseil salutaire aulx assieges en Steenwijc. — Pamflet Kn. 899.

38

Beclach — Het — der Spaenscher naty. Waer inne te kennen ghegeven wert aen wiens handen het Coninckryck van Hispangien behoort te comen, mitsgaders die schandelycke ende onerhoorde bloedt-schande, twelck de paus van Romen heeft toeghelaten, teghen Gods wetten ende wtghedruckte bevelen, volghens hoe sy voor haer nemen dese Nederlanden onder een eeuwighe slavernye ende servituyt te brenghen, weerdich om lesen. Hierachter is noch een liedt toeghedaen, al waer een gespreck ghehouden wert tusschen L Infante ende den Soon ghetrouwelijck wt den Spaenschen originalen ghedichte ghetranslateert. Z. p. [1598]. 4°.

Het houtsneewapen op den titel, met wormgaatjes, wijst als drukker aan: Wilhelm Jansz. v. Campen te Amsterdam. — Pamflet Tiele 415, Kn. 1019. Burger, Amst. Boekdr. III, p. 348, n°. 596.

39

Hollandt — Aen —. Z. p. [1598]. 4°.

Pamflet in refereinvorm zonder afzonderlijken titel, aanvangende: „O edel Holland hoochmoedich verheven".

Aan het slot: Lovanii, Joannes Masius excudebat. Met approbatie van Petrus Vinck. Bruxellae 12 Maart 1598. — Pamfl. Kn. 1038 noot.

40

Copie van seker refereyn [„Aen Hollandt"] by de overheerde Nederlantsche provintien aen Hollant gheschreven, beroerende den Vrede. Met oock der Hollanders antwoorde rijms-wyse daer by ghevoecht. [Amsterdam voor Laur. Jacobsz.] 1598. 4°. — Met titelgrav.

Herdruk van het pamflet Aen Hollandt: „O edel Hollandt", enz. Met antwoord „Aen de misleydede Nederlandtsche provincien".

Titelgravure met afbeelding van een penning: op de voorzijde de bevrijde leeuw, die geen halsband wil dragen; op de keerzijde de leeuw aan de inquisitiezuil gebonden, terwijl een muis het touw doorknaagt; omschriften in Nederlandsch en Latijn. Verder in een aantal voorstellingen het bedrog der Spanjaards, en de Hollander, die het doorziet. Links de Armada in het Kanaal. Op p. 6 een foutief jaartal 1589; de laatste bladzijde blank. — Burger, Amst. Boekdr. II p. 287, n° 481.

Van dit pamflet vier andere exemplaren met de volgende afwijkingen:

Dezelfde druk met dezelfde titelgravure, maar op de laatste bladzijde twee sonnetten en het uitgeversadres. — Amst. Boekdr. n°. 485.

Dezelfde druk met omgekeerde copie van de titelprent; de omschriften alleen in het Nederlandsch; bij den gebonden leeuw een monnik die het touw vastmaakt. Op de voorlaatste bladz. het uitgeversadres, de laatste blank. —Amst. Boekdr. n°. 484.

Dezelfde dr., met een andere eveneens omgekeerde copie van de prent; omschriften weer in twee talen; nog eene figuur, Duc d'alve, is bijgevoegd. Onderaan Laurens Jacobsz. excud. De laatste bladz. met de sonnetten. — Amst. Boekdr. n°. 486.

Afwijkende druk (vel A nieuw gezet); prent met monnik en Alva. Op p. 6 verbeterd jaartal 1598; op de laatste bladz. de twee sonnetten. — Amst. Boekdr. n°. 487.

Voorts een afdruk van de oorspronkelijke prent (zonder monnik en Alva) met bijgevoegd adres: Laurens Jacobs excud.

41

Antwoordt op het tweede refereyn, by de overheerde Nederlantsche provintien aen Hollant gheschreven : om haer met schoon-schijnende redenen, ongefondeerde dreygementen, ende ongelijcke exempelen te bewegen, vrede te maken met den Spangiaert. Z.p. [1598]. 4°. — Met titelgrav.

Gedicht Aen Hollandt, aanvangende: Peys? o peys? onderteekend „Al soet is d'eynde seer goet". Met Antwoordt, eveneens in refereinvorm.
Titelgravure: de Hollander, die met den leeuw in den tuin staande, een scheepje „Pays" naar zich toe tracht te trekken doch met een haak een groot schip afstoot, dat bemand is met Spaansche Inquisitie, Paus en Koning, en vergezeld door kleinere vaartuigen, met opschriften die van Spaansche wreedheid en trouweloosheid getuigen.
Pamfl. Kn. 1047.

42

Provintien — Aende afgewekene —, van Hollandt, Zeelandt, etc. Aenwysinghe opt vermaen vande verleyde ende overheerde provintien van Nederlandt, ghedaen aende vereenighde Nederlanden. Z. p. 1599. 4°. — Met titelgrav.

Omvangrijk gedicht (Refereynen) tegen „sekere Antwoordt" met uitvoerige „Aenwijsinge" in proza, ter weerlegging, er naast en ertusschen gedrukt. Daarachter nog twee soortgelijke rijmdichten met weerleggingen, deels in proza, deels in dicht.
De titelgravure stelt voor een vos, die zijn staart heeft ingeboet en nu de andere vossen tracht te bepraten zich ook van hun staart te ontdoen.
Pamfl. Kn. 1068.

43

Walvisch van Berckhey : Dat is, eene beschrijvinghe des grooten vischs, die tot Berckhey ghestrandet is Anno 1598. den 3. Febr., met cene (sic) verclaringhe der dinghen die daer naer ghevolght zijn : met noch een cort verhael der gheschiedenissen, die van den lesten Aug. 1598. tot nu toe verloopen zijn int vorstendom Cleve ende omliggende vrije landen, door de aencomste van den Spaenschen leger, enz. Tsamen eenen brief van des keysers ghesant met d'admirants antwoordt [1598]. Z. p. [1599]. 4°. — Met titelgrav.

Op rijm, met uitvoerige kantteekingen in proza.
Als titelgravure een kaart van het oorlogsterrein, plattegronden van Orsoy en Calcar en eene afbeeld. van de op het strand geworpen visch. Rechts bovenaan: de moord op den „grave van Valckensteyn Broeck etc".
Pamfl. Kn. 1070.

44

Blaffert tot opweckinge aller princen van Europa, bysonder van hooch ende Neder-Duytschlandt, haer te versien teghens de moortdadighe Spaensche regeeringhe enz., so weynich sparende vrienden als vyanden, alsmen sien mach aen het deerlijck vernielen ende verwoesten van Westphalen ende den landen van Cleeff. [Door ELLERT DE VEER.] Tot Amsterdam. By Peeter Gevaerts ... na de Copye van Wilhelm Petri, ghedr. in Duyts buyten Ceulen 1599. 4°. — Met titelhoutsnee.

De zeer grove titelhoutsnee stelt voor: de tirannye in Westphalen en Cleefslandt, en een vorst, die door de waarschuwende stem van nachtegaal, haan en hond gewekt wordt; bovenaan: de moord op den grave v. d. Broeck 1598.
Pamfl. Kn. 1076. Burger, Amst. Boekdr. III, p. 238, n°. 553 en p. 273 vlg.
Tijdschr. v. boek- en bibl.wezen VI, 159.

45

Toets ofte proef-steen, aengaende het placcaet vande doorluchtighe Isabella Clara Eugenia, infante van Spangien, ... onlancx wtgheghaen. Of de coninck Philips haer Vader, soo goedertieren ende lieffelijck met de Nederlanden, by-sonder met die van Hollandt ende Zeelandt ghehandelt heeft, als sy daer in verhaelt. Dan of hy niet veel meer als een tyran, ... teghen haer ghewoedt heeft, enz. Z. p. [1599]. 4°. — Met titelgrav.

Bevat, gedeeltelijk in den vorm van een fabel en geheel op rijm, de Vaderl. Geschiedenis van ± 1549 af.

De titelgravure (kort afgesneden) stelt voor „tschaep vergeselschapt mette deuchden" tegenover Philips met zijn Raad. Op den achtergrond een terechtstelling van martelaren. — Pamfl. Kn. 1102.

46

Nassous bedrijf zeer claar, (Histoor'sscher wijs:) Geschiedt in 't gulden jaar, Tot Godes loff en prijs. Enz. A°. 1600. T'Amsterdam, voor Hans Matthijsz [by Herm. de Buck] 1600. 4°. — Met houtsneekaart van Vlaanderen.

Geheel in dichtmaat. De titel bestaat uit drie gedichtjes. Verder: „Tot geesten alrehandt. Goed jonstigh 't Vaderlandt" (4 coupl.); „Tot den leser. Sonets. Op ryme . . . Van Crevecoeur, Andries, de Vlaamsche tocht" ondert. N. S. V. (25 coupl.); „Hoe d'eerst Albr. v. Oostenrijck Ombraght den keyser Ad. v. Nassouwen" enz. (eene bladzijde); „Nieu liedt van Creveceur" enz. (17 coupl.) en „Incarnatie oft jaar-dicht".

Pamfl. Meulm. 926; Kn. 1139; Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 356, n°. 708.

47

Nyeu Jaer voor die van Hollant, etc. Dienende voor antwoorde op zekere reffereyn, onder naem van eenen droom aldaer vuytghegeven, ende met verscheyden schimpige figueren geprint tot Amsterdam, nopende de geschiedenisse van Nyeupoort. Eensamentlijck een corte antwoorde op zekere valssche historie, den Paters vanden Jesuiten naegheschreven. Z. p. 1601. 4°.

Het bestreden referein had betrekking op den slag bij Nieuwpoort en den in 1598 aangespoelden walvisch. Op de uitvoerige weerlegging in refereinvorm volgt die van de schimp-historie tegen de Jezuieten, eveneens in dicht.
Pamfl. Kn. 1161.

48

t Samen-spreeckinge ende beklach op de belegeringhe der stadt Oostende. Gedaen by den Coninc van Spaengien, den eertshertoch Albertus, d'Infante, den Paus, den oudsten soon van Savoyen. Met de antwoorde van ... Mauritius ... aengaende den peys van het Nederlant. In welcke t'Samensprekinghe ... ontdect werden de listicheyt des Paus ende Spaenschen Raets, enz. Wt het Fransois exemplaer ende dichte in Neerduytsch, overgeset door J. F. B. t'Amstelredam. By Jan Batman 1602. 4°.

Aan het slot: Fecit J. F. B. Spero et opto. — Kn. 1188. Rogge, st. III, p. 4.

49

Domp-hooren der Hollanscher fackel, tot blusschinghe des brandt-briefs ende missive die onlancks met de volle mane wt 's Gravenhaghe gheschoten wierden.

Trompette en tambourein, als twee goei handt-ghesellen,
Des vyants treck en trein, ons claer ten toone stellen,

Tot Landt-vit by Colophon van Bacharach 1602. 4°. — Met titelhoutsnede (de „vyant" tusschen trompetter en tamboer).

Pamfl. Kn. 1197. Tiele 496.

50

Ghedicht tot dienste van een yeder liefhebber der waerheyt, teghens die tegenstrijders der waerachtiger leere, in het punct der beloftenisse, welcke alleen die wedergheboorne toe compt. t'Amsterdam by Willem Janszoon, vande Veen [1602]. plano.

Gedicht tegen Rolwaghen en Coolhaes, in referein-vorm. Gedrukt in 2 kolommen: onder de 1e een Retrogradus, onder de 2e een bijbeltekst. Rechts onderaan: Patientia, Vinces P. P. R, wellicht drukfout voor P[IETER] P[IETERSZ.] K[OCK]. —Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 113, noot 2.

51

Balade, op ende teghen den partialen domp-hoorn, onlancks by eenen onbeschaemden Jesuwijt (ofte sijns ghesinde) ... op slecht straet-rijm ghestelt, ende in druck wt-ghegheven: waerinne den autheur (die hem naem ende plaetse schaemt) te vergeefs pooght te dompen de kracht des loflicken missijfs der E. H. Staten Generael ... tot waerschouwinge aende H. Staten der overheerde Nederlanden enz. den vij den. Junij 1602. wt-ghezonden. [Door W. J. YSELVEER.] In 's Graven-Haghe. By Hillebrandt Jacobsz. 1603. 4°.

Het gedicht is geteekend met IJSELVEER's spreuk: „Liefd' baert pays''. Het is later op naam verschenen. — Pamfl. Tiele 508, Kn. 1228.

52

Yselveer (W. J.), Balade, op ende teghen den partialen domp-hoorn, onlanghs by eenen onbeschaemden Jesu-wyt ... wt-ghegheven. Enz. Van nieuws oversien ende verbetert. Tot Schiedam, by Adr. Cornelisz. 1608. 4°.

Pamfl. Tiele 509, Kn. 1229.

53

Toetsteen, waer aen men waerlick beproeven mach, hoe valsch ende ongefondeert dat zijn de leugenachtighe calumnieuse libellen, pasquillen ende faemroovische schriften, die door eenige Spaensche oft Jesuitsgesinde, in Brabant, Vlaenderen oft elders versiert, ende alhier in onse landen gestroyt, ende in druck over ghesonden werden. Midtsgaders ook onlancx door haren fenijnighen domp-horen, haer vergift ... wtspouwen ..., ende dese dienende, als voor generale verantwoordingh tegens der selver gestelt.
Nota. Leest, verstaet, wilt sien en mercken,
De vruchten quaet, der Spaenscher wercken.
Z. p. 1603. 4°. — Met titelhoutsnede.

Omvangrijk pamflet in vier deelen, geheel in refereinen. Op de keerzijde van den titel eene dichterlijke verklaring van de titelhoutsnee. Achteraan (p. 59 vlg.): „Mardocheus ghebedt tot God''; een gedicht waarvan de beginletters vormen: „Oostende behoedt Godt''; „Refereyn'' en „Liedeken accorderende op de voorgaende materie ...'' — Pamfl. Kn. 1230.

54

K[ok] (P[IETER] P[IETERSZ.]) Enchusianus, Tractaetken. Teghens den bril-vercooper, ende zijn anhanck, handelende van 't overicheytsampt, predickampt, en waer toe de brilvercooperen, toornwachteren, ratelwachteren, ende placcaet rechteren, haer doen streckt, ende wat wy van haerluyden te verwachten hebben ... Amsterdam, by Willem Janszoon de Veen 1603. 4°. — Met drukkersmerk.

Pamflet tegen de Christalijnen Bril van Tijmen Claesz. Honich, en tegen diens medestrijders Robbert Robbertsz en Caspar Coolhaes. Voorin een sonnet met hoofdletters den naam Pieter Pietersoon Kock vormende. — Na het „Tractaetken'' een „Ode'', geteekend: Patientia Vinces. Op de laatste bladz. een „Clinck-dicht'', geteekend: Wacht een beter. — Pamfl. Meulm. 986. vgl. Burger, Amst. Boekdr. IV, 111.

55

Venator (ADOLPHUS TECTANDER) [ADOLF DE JAGER], Reden-vreucht der wijsen in haer wel-lust, ende belachen der dwasen quel-lust, in 't lachen Democriti door persoon-tooningh.

Als onverstandt macht heeft nae zijnen wil,
Soo moet verstandt recht-hebbend swijghen stil.
Soo onverstandt dan seyt, ghy zijt een vercken bot,
Sal dan verstandt gaen moeten in het verckens schot ...

Tot Alcmaer, by Jacob de Meester. 1603. Ende men vindtse te coop by den autheur, ende den drucker. 4°. — Met drukkersmerk.

Dramatisch gedicht in vijf bedrijven. — Rogge, Wtenbogaert, I, blz. 321 (noot 2) vlg., Rem. Geschr. I. 1, blz. 118.

56

Venat[or] (ADOL[PHUS] TECTAN[DER]) [ADOLF DE JAGER], Nieuw-jaers-dicht: op de wijse van den 23. psalm.

Meer
Wt gonst als const, aandacht als cracht, haast-tijdt
Als vlijt: tot baat als haat, rust als laack-lust,
Vreed-sucht als g'rucht, met re'en als geen,
Eenvout als stout, waan-best als lest.

Tot Alckmaer, by Jac. de Meester. 1604. 4°. — Met drukkersmerk.

Pamfl. Tiele 526. Kn. 1286.

57

Sayon (A.), Congratulatie aenden grooten capiteyn ... Mauritius van Nassau: op sijne arbeydelijcke, perijculeuse ende grootdadighe krijgh-tocht, vanden jare 1605. Tot Delf, by Jan Andriesz. [1605]. 4°.

Reeks van 28 sonnetten, elk gevolgd door een achtregelig liedeken. — Pamfl. Tiele 554. Kn. 1307.

58

Antwoord' — Corte — op sekere balade, ghemaeckt by eenen Quidam der Pauscher zijde, welcken sijnen naeme begrijpt in deze twee naevolgende letteren, I. H.

Om dat Spignola in Vrieslandt sou krijghen victory,
So heeft hy gheoffert in een cappelle present;
Dit brengt ons desen I. H. in memory: ...

Tot Delf, by Jan Andriesz. [1606]. 4°.

Vooraf gaat de balade van den Quidam: „Ghedicht ter eeren den ... krijghs-helt ... Spignola". Op bl. A 2—A 4 volgt het „Antwoort" in 14-regelige strofen.

59

Boeren-litanie ofte klachte der Kempensche landt-lieden over de ellenden van deze lanck-dueríghe Nederlandtsche oorlooghe. [Amsterdam] bij Dirck Cornelisz Troost 1608. 4°. — Met titelhoutsnede (kraamkamer).

Het gedicht, onderteekend: Denckt op 't eynde. [J. ROMPEL], wordt gevolgd door: „Vroomheyt der landt-lieden ofte antwoordt der krijghs-knechten, op de vorighe boeren-klachte"; „Naam-dicht van den peys"; „Van 't bestandt voor acht maanden" (2 klinck-dichten); „Van de Jesuijten" enz.; „Graf-schrift van ... Jacob Heems-kerck" (3 verschillende, waarvan één met zijn anagramma, het laatste onderteekend: De kroon in 't eynde.) — Pamfl. Tiele 611. Kn. 1395.

Dit pamflet is, evenals verscheidene hierna beschrevene, opgenomen in de verzameling, in 1616 bijeengebracht door Abraham de Goyer, die er een verzameltitel voor liet drukken. Zie de afbeelding. — Het Boek 1917, blz. 65.

Verscheyden gheschiedenissen/

Nieuwe tijdinghen ende ghenoechlijcke
stucken/ by een vergadert ende t'samen
laten binden/ door *Abraham*
de Goyer, tot Amsterdam.

T'Amsterdam, Anno 1616.

Titel van de verzameling de Goyer, zie N°. 59 noot.

60

Echo ofte galm, dat is: weder-klinckende ghedicht vande teghenwoordighe vrede-handelinghe. Door een lief-hebber des Vaderlandschen vryheyds [ADR. VAN NIEROP]. Z. p. 1607. 4°.

Voorin en na de „Echo" verschillende kleine gedichten tegen vrede en bestand. Aan het slot een tijdvers met het jaar 1607. — Pamfl. Tiele 624. Kn. 1405. Vermeld in de 3e uitg. van „Den Nederl. bye-corf". (N°. 36 volgens Tiele 686.)

61

Echo. ... Door een lief-hebber syns Vaderlandschen vryheyds. [ADR. VAN NIEROP.]

d'Oorlogh is prijselick die na een vrede trachtet,
De peys versmadelick die weer een oorlogh baert,
d'Oorlogh met peys, de peys met oorlogh werdt bewaert:
Wijs is het landschap, welck de peys haer oorlogh achtet.

Z. p. 1608. 4°.

Herdruk, vermeerderd o. a. met een „Dystichon musico-chronicum" aan het slot. Opgenomen in de verzameling Abr. de Goyer N°. 41. Pamfl. Tiele 627. Kn. 1406.

62

Echo ... Door een lief-hebber syns Vaderlandschen vryheyds. (ADR. VAN NIEROP]. Z. p. 1608.

Nogmaals vermeerderd, met een „Dystichon musicum". — Tiele 628. Kn. 1407.

63

Testament — Het — vande oorloghe.

Het testament vande oorloghe wort hier vertelt,
Deur selden tijt, zonder strijdt, in baladen ghestelt.

Z. p. 1607. 8°.

Het gedicht is onderteekend: „Selden tijdt, zonder strijdt". — Pamfl. Meulm. 1090. Kn. 1409.

64

M[orris] (G[IDEON]) N. P., Een cleyn poetelick tractaet, betreffende de vreeds en oorloghs vruchten: waer inne een yeder (als in eenen spieghel) claerlijck mach speuren, eerstelijck: wat schade leet ende verdriet d'oorloghe, is veroorsaeckende, ende ten anderen wat nut profijt ende welvaren eenen vasten ongeveynsden vrede medebrenght. Tot Vlissinghe, by Marten Abrahamsz van der Nolck 1607. 4°.

Aan het slot een gedicht „Op de comste vande Ambassadeurs, die na d'eynde deses wercks arriveerden". Opgenomen in de verzameling van Abr. de Goyer (N°. 9). — Pamfl. Meulm. 1092, Kn. 1412.

65

Astrologen-bril — Nieuwen klaren —, tot verstercking van veel schemerende ooghen, die niet wel en connen sien, die duystere Jesuyten comeet-sterre, onlanghs verschenen ... Wat haer operatie ofte werckingh is, in desen tegenwoordighen vrede-handel ... Ghestelt in forme van dialogus.

In dicht „ghestelt,
Maer nicht „ghemelt:

door Een liefhebber der waerheyd, ende vaderlandtsche vryheydt.

Proeft alle dingh, behoudt dat best „is:
Oordeelt niet gheringh, voor dat het lest „ is.

Z. p. [1608]. 8°.

De bladen ingelijst in 4°. — Pamfl. Tiele 630, Kn. 1424.

66

Bulle oft mandaet des Paus van Roomen. Aende gheestelicheyt al om bevolen, om haer advijs te vernemen opt stuck vanden vredehandel met de Hollandtsche Ketters. Met oock de beschrijvinghe des Conciliums ...daer over ghehouden ...
Aen zijn Heylicheyt tot Roomen ghesonden,
Overgheset buyten Latyn, so is hy gevonden,...
Ghedruct buyten Roomen,
Voor den tijt voorleden en noch te comen.
[1608.] 4° obl. — Met titelhoutsnede (kardinaalshoed en bul met zegels).

Aan het slot: Gheteekent, gheseghelt, sonder Visschers ringh,
Dach en jaer als den paus stadhouderschap ontfingh.
Met onderteekening: Si Peu Que Rien. — Pamfl. Tiele 653; Kn. 1446. — Vermeld in „Den Nederlandtschen bye-corf".

67

Bulle oft mandaet des Paus van Roomen ... Ghedruckt buyten Roomen [1608.] 4°. — Met titelhoutsnede.

Herdruk in gewoon 4° formaat. — Pamfl. Tiele 653; Kn. 1445.

68

Bulle oft mandaet des Paus van Roomen ... Ghedruckt buyten Roomen ... [1608.] 4°. Met titelhoutsnede.

Herdruk; een „Prologe ofte discours" is aan de keerzijde van den titel toegevoegd. Verzam. de Goyer n°. 20.— Pamfl. Tiele 652. Kn. 1444.

69

Verhael vande occasie ende oorsaeck waer door de Nederlanden gecomen zijn aenden Vreede handel. Z. p. [1608.] 4°.

Berijming van „Ghenoechlich discours van ... Nic. Mulerum" (gedrukt achter „Het Testament vande oorloghe".) Gevolgd door „Fida admonitio" met de vertaling „Getrouwe waerschouwinge". Twee drukken met onbeduidende spellingverschillen. — Pamfl. Tiele 671/72, Kn. 1457/58.

70

Spinnekop — Vanden — ende t'bieken, ofte droom-ghedicht. Z. p. [1608.] 4°.

Zonder afzonderlijken titel. De Spinnekop moet Spinola voorstellen, 't bieken: de Nederlanden. — Drie exemplaren met kleine verschillen in den druk, vermeld in „Den Nederlandtschen bye-corf", onder n°. 27 en 31 in Tiele's lijstje. (Zie Kn. 1476) — Pamfl. Tiele 673, Kn. 1460/61.

71

Droom-ghedicht. Z. p. [1609]. 4°.

Herdruk van het gedicht: „Van den Spinnekop ..." Pamfl. Tiele 674. Kn. 1468.

72

Bye-korf — Den Nederlandtschen —: waer in ghy beschreven vindt, al tghene dat nu wtghegaen is, op den stilstant ofte vrede ... waer wt men den Spaenschen aert mach leeren kennen, om altyt op syn hoede te wesen: beginnende in Mei 1607, ende noch en hebben wy niet het eynde. Ende is ghestelt op een tzamen-sprekinghe, tusschen een Vlaming ende Hollander. Noch is hier by ghevoecht een ghedicht, ter eeren des begonnen peys, tusschen Philippum den derden, ... ende de ... Staten Generael der Gheun. provintien.

Int jaer zestien hondert en acht,
Yeghelijc na een goede vrede wacht.

Z. p. 1608. 4°.

„Den Autheur" wil aan de Lief-hebbers die de pamfletten over het Bestand „byeen soecken om tzamen te laten binden" daarbij een leiddraad geven, die dan „vooraen gebonden moet wesen". Zie Asher, Bibliographical and historical essay on the Dutch books and pamphlets relating to New Netherland etc. Amst. 1854—67. Tiele, Bibl. v. pamfl. p. 87—89, Knuttel onder n°. 1476. Wieder in Het Boek 1917 bl. 70. — Twee drukken met slechts kleine verschillen. Het „Ghedicht" is onderteekend Yemant Adams. Verz. de Goyer n°. 18. — Pamfl. Tiele 684/5. Kn. 1474/5.

73

Bye-corf — Den Nederlandtschen —: enz. 1608. 4°.

Latere druk met enkele toevoegingen. Onder de tsamensprekinge is bijgegevoegd: Ick gae daer den besten wijn is. — Pamfl. Tiele 686. Kn. 1476. — Twee exemplaren, eenigszins verschillend in druk. Achter het eene (eigendom van de Rem. Kerk) zijn nog vier andere pamfletten gebonden, waaronder het gedicht „Bulle oft Mandaet des Paus (hiervóór n°. 67).

74

Rommel pot — De Noortsche —. Liedeken. Door Een 0 int cyffer [ROBBERT ROBBERTSZ. LE CANU]. [Amsterdam 1608.] plano.

Twee gedichten naast elkaar gedrukt, elk in 2 kolommen. Gothische letter. Pamfl. Tiele 692, Kn. 1482. Burger, Amst. Boekdr. III, p. 73 h en p. 132

75

Claegh-ghedicht op het overlyden van ... Warnerus Helmichius, ghetrouwen dienaer des Godelijcken woordes in de Kercke tot Amstelredam. Ontslapen ... den 29 Aug. 1608. 't Amstelredam, by Corn. Claesz. 1608. 4°.

Wordt gevolgd door twee graf-dichten, onderteekend: De doodt doet leven [JAC. VIVERIUS]. — Vgl. Kn. 1563. Rogge, Rem. Geschr., II, 2, blz. 30.

76

Claghte vanden cloecken soldaet, ende vanden poltron: als oock een disput vanden soldaet ende boer. Wt het Fransche in Nederlandsche ghetranslateert.

God seghen voor altijd de generale staten
Dat sy tot s'lands welvaert den treves wilden vaten.

Z. p. 1609. 4°.

Twee drukken met onbeduidende spellingafwijkingen. Ook in de verzameling de Goijer (N°. 59). — Pamfl. Tiele 743. Kn. 1571/2.

77

Vertoig — T' — der Zeeuscher nymphen, aende onverwinnelicke Nassausche helden, voirstanderen der Nederlandsche vrijheyd ... Z. p. [1609]. 4°. — Met houtsnede.

Het tijdvers op den titel van het gedicht, geeft het jaartal 1607:
Fistula dulce canit volucrem DVM deClpIt.
De houtsnede op het laatste blad vertoont een bril met Latijnsche en Nederlandsche bijschriften en het jaartal 1609. — Pamfl. Tiele 744. Kn. 1573.

78

Verklaringhe van een monnincks cap, hare cracht, macht, deucht ende virtuyten. Item een ghedicht van 't bestandt. Tot Middelborch, by Jasp. de Craeyer 1609. 4°.

Het slotgedicht is onderteekend met de spreuk: T'heeft al sijn tijdt. Twee drukken met kleine afwijkingen. Opgenomen in de verz. de Goyer (n°. 54). — Pamfl. Tiele 745, Meulm. 1129, Kn. 1574/5.

79

Incomste — Triumphante ende blijde — binnen Antwerpen, vande ambassadeurs, van wegen de coninghen van Vranckrijck ende Enghelant. Opt stuck vande vrede-handel ofte lanckduerich bestant tusschen H. Hoocheden, ende de E. H. Staten Generaal der Ver. Nederlanden. Gheschiet den 9sten Febr. 1609. Na de Copije: t'Hantwerpen. By Anthoni Ballo 1609. 4°.

Het gedicht is onderteekend: „In liefde groeyende". — Pamfl. Tiele 748. Kn. 1578.

80

Testament — Het — ofte wtersten wille vande Nederlandsche oorloghe. Ghelijc als sy, liggende op haer dood-bedde in den Hage, dien verclaert, onderteeckent, doen schrijven ende bezegelen heeft den 2den Febr. ... 1609. Door YEMAND VAN WAER-MOND. Tot Franc end al, by Frede-rijck de Vrije [1609]. 4°.

Het gedicht is onderteekend: Denckt op 't eynde [J. ROMPEL]. Bevat, behalve het op den titel genoemde, nog „naem-spreucken" aan de keerzijde van het titelblad, en „grafschriften" op de laatste bladz. — Drie drukken met kleine verschillen. Een er van heeft aan het slot de spreuk: Dies en attulit ultro. Opgenomen in de verzam. De Goijer (N°. 55). — Pamfl. Tiele 749/50. Kn. 1581—83.

81

Codicille van de Nederlandsche oorloghe, waer in sy eenighe vrienden ..., in haer principael testament van ... den 2en Febr. 1609. vergheten zynde, van haer overighe goederen yet-wat tot een testament beset ... heeft op den 12. Martij des selven jaers. Noch een Wellecomdicht van het bestandt. Noch andere ghedichten van bestandighe vrede. Alle door YEMAND VAN WAER-MOND. Tot Franc end al, by Frederijck de Vrije [1609]. 4°.

Vervolg op „Het Testament ... van de Ned. Oorloghe". Het gedicht is onderteekend: De tijt brenght Eer-en-prijs. Vermeld in „Den Nederlandtschen bye-corf". Opgenomen in de verzam. de Goijer (N°. 56). — Pamfl. Tiele 751. Kn. 1584.

82

Epitaphium ende klachdicht over den doot vande rechtveerdige, wel-gheleerde ende wijdt-vermaerde Nederlandtsche oorloghe. Met eenighe grafschriften op syn graff. Z. p. 1609. 4°.

Bevat behalve het op den titel genoemde, nog een „Retrograde" en „Het afscheyt van de Nederlandtsche krijghs-knechten". — Pamfl. Tiele 763. Kn. 1619.

83

Gedichten — Christelicke — ghemaeckt tot lof van t' (sic) bestandt ende vrede. Mitsgaders een Echo ofte weder-galm, op 't bestandt ende vrede. Ende noch een Nederlandts wellecom-dicht.

Retrograde.
Vrede is costelijck en goet,
Soet oock zy is dorp en steden,
Heden en morghen doch vlijdt doet,
Spoet u en wiltse nae treden.

Z. p. 1609. 4°.

De gedichten zijn, behalve het laatste, onderteekend: „Neempt den tijdt waer", spreuk van ADR. VAN NIEROP. Bovendien wordt zijn naam gevormd door de 1e letters van elken regel van het gedicht aan de keerzij van den titel. Verzam. de Goijer. N°. 58. — Pamfl. Tiele 764. Kn. 1620.

84

Vener (Wilm) Enghelsman, Wat nieus boven nieus, tot ... Mauritius van Nassou ... Item hier is noch by ghevoecht een liedeken van het bestandt. Z. p. 1609. 4°.

De voorrede is geteekend met de spreuk: Dum spero spiro, en den naam WILLEM VENER. — Pamfl. Kn. 1623.

85

Dialogus ofte twe-spraec in rym ghestelt tusschen twee personagien ghenaemt Ghereformeert patriot ende Roomsch Catholyck. Vervatende ... den handel van de twaelf-jarighen treves ofte bestandt ghesloten ... den 9en April 1609. [Door WILLEM JANSZ. YSELVEER.] Z. p. 1609. 4°.

Het jaartal is uitgedrukt in de incarnatie op den titel. Anno reDeMtorIs IhesV ChrIstI. Zie over dit gedicht en zijn maker, wiens naam verscholen is in twee raadselgedichten (op bl. 2 en op de laatste bladz.): C. P. Burger Jr. en L. Willems, in Tijdschr. v. boek- en bibl. wezen 1907, bladz. 268 en 1909, blz. 278. Verzam. de Goijer (N°. 48). — Pamfl. Tiele 771. Kn. 1625.

86

Dialogus — Een seer schoon ende ghenuechlicke — oft tsamensprekinghe tusschen den Paus ende Christi ghemeente in Hollandt. Z. p. [1609]. 4°.

Zonder afzonderlijken titel. Gevolgd door: „Een schoon compositie op den Vader Onse", en, naast elkander gedrukt: „De X. Gheboden Gods" en „De X. Gheboden des Paus". Opgenomen in de verz. de Goijer (N°. 31). — Pamfl. Meulm. 1711. Kn. 1673.

Souterliedekens, Psalmberijmingen. [1]

87

Souter-liedekens ghemaect ter eeren Gods, op alle die psalmen van David: tot stichtinghe ende een gheestelijcke vermakinghe van allen Christen menschen. [Door W. VAN ZUYLEN VAN NYEVELT]. Thantwerpen. By my Sym. Cock 1540. 8°. — Met titelhoutsnee en muziek.

Gedrukt in rood en zwart. De houtsnede stelt voor koning David, harpspelende, met drie toehoorders. Door de houtsnede loopt een barst. Scheurleer, De Souterliedekens, p. 43, VII. Wieder, De Schriftuurlijke liedekens, p. 129. Vroeger (Gids 1919) beschreven onder Oude Ned. dr. N°. 143.

88

Souter-liedekens. Thantwerpen, by my Sym. Cock 1539 (lees 1559). 12°. — Met titelhoutsnee en muziek.

Facsimile van een ex. in het Mus. Meermanno-Westreenianum te 's Gravenhage. Het jaartal 1559 is met de hand veranderd in 1539, het jaar van het privilege. Een druk van 1539 is tot dusver niet gevonden. Zie Scheurleer, De Souterliedekens, p. 79.

89

Souter-liedekens. Thantwerpen, by my Claes van den Wouwere 1564. 8°. — Met titelhoutsnee en muziek.

Op den titel de oude houtsnede met barst.. — Scheurleer, p. 63, XX; Wieder, LIX.

90

Souter-liedekens. t' Hantwerpen, by Hans de Laet 1584. 8°. — Met titelgravure (Koning David) en muziek.

Titel in rood en zwart. — Scheurleer, p. 71, XXVI; Wieder, XCVI.

91

Souter-liedekens. t' Utrecht by Sal. de Roy 1598. 8°. — Met titelgrav. en muziek.

Titel in rood en zwart. — Scheurleer, p. 72, XXIX; Wieder, CXII.

92

Souter-liedekens. Eerst t' Hantwerpen by Sym. Kock. Ende nu wederom herdr. tot Amsterdam, by Claes Jacobsz. Paets 1613. 8°. — Met titelhoutsnee en muziek.

Titel in rood en zwart. — Scheurleer, p. 77, XXXII; Wieder, CXXIV.

---

1) Zie ook onder MARNIX.

93

Psalmen — 26 — ende ander ghesanghen, diemen in de Duydtsche Ghemeynte te Londen, was ghebruyckende. [Door J. UTENHOVE]. Te Embden, by Gell. Ctematium 1558. den 28. Jan. 8°. — Met muziek.

Aan het einde vier gebeden. Daar achter, met eigen titel, sign. en pagin.: Andere 26 psalmen, en : 11 ander psalmen.

Het geheele bundeltje, behoorende tot de boekerij der Remonstrantsche kerk, maakte vroeger deel uit van een verzamelbandje, nu in drieën gedeeld, beginnende met: De Catechismus, ofte Kinder leere die men te Londen in de Duydtsche Ghemeynte was ghebruyckende, Embden 1558, met voorrede van Jan Utenhove ged. 1552, en aan het slot mededeelingen over de „bouckdruckerie" en over den kinderdoop. Daarop volgde: De Kleine Catechismus door Marten Micron 1558, Een korte ondersoeckinge des geloofs 1558, de drie psalmenbundeltjes en Een Kort begrijp der leeringhe, gedr. 1565. In het laatste boekje hs.-aanteekening over een vroegere uitgaaf by Steven Myerdman, 1551.

Zie F. Pijper, J. Utenhove. Leiden 1883; Wieder, Schriftuurl. liedekens, p. 132, 138, 140.

94

Psalmen Davidis — Andere 26 — nieuwelick toeghemaeckt, ende op dicht ghestelt by den selven autheur J[AN] U[TENHOVE] ende nu in drucke wtghegheven, ten nutte der Nederlandtscher Ghemeynten. [Embden, by Gell. Ctematium] 1559. 8°. — Met muziek.

Aansluitend bij: 26 psalmen ende ander ghesanghen.

Wieder, Schriftuurl. liedekens, p. 140, XLIV.

95

Psalmen — 11. ander — door J[AN] U[TENHOVE] Autheur der Duytscher ghemeynten (die te Londen was) sangkboeck, namaels daertoe in rijme, op sangkswijse te samen ghestelt, ende nu op het eerste in drucke... wtgegaen. [Embden, by Gell. Ctematium] 1559. 8°. — Met muziek.

Sluit aan bij: 26 psalmen, en: Andere 26 psalmen.

Wieder, Schriftuurl. liedekens, p. 140, XLIII.

96

Psalmen Davids — De — ende ander lofsanghen. Wt den Fransoyschen overgheset, door PETRUM DATHENUM. Item hier is by gevoecht op die cant de duytsche text, met de ghebeden Marlo. Met noch sommige ghesanghen enz. Midtsgaders een schoone kalendier historiael enz. Ende vele geschiedenissen tot desen jare 1574 toe. Wederom oversien. Z. p. 1574. kl. 8°. Met titelvignet en muziek.

Titel en kalender in rood en zwart. De titel in boekdrukomlijsting. Titelvignet met omschrift: Spijse ginck vanden Eter, ende soeticheyt vanden Stercken. Judic. 14. Het boekje is gedrukt tijdens het beleg van Leiden.

Zie het Cort verhaal achter den kalender.

97

Psalmen Davids — De CL. —, uyt den Fransoyschen in Nederlandtschen dichte overgheset, door PETRUM DATHENUM. Midtsgaders den Christel. Catechismo, ende de Bekentenisse des gheloofs der Nederl. Kercken, etc. Item hier is by ghevoecht op de cant den Duytschen text, overgeset uyt den Hebreeuschen: door PHIL. VAN MARNIX ghen. van S. ALDEGONDE. Tot Middelburch, by Adr. van de Vivere 1617. 8°. — Met titelvignet (Koning David) en muziek.

Aan het slot ontbreken enkele bladen.

Schriftuurlijke liederen.

98

Offer des Heeren — Dit boec wort genoemt : Het —, om het inhout van sommighe opgeofferde kinderen Gods : enz. Tot troost . . . der Slachtschaepkens Christi, die totter doot geschickt zijn, enz. — Een lietboecxken tracterende vanden Offer des Heeren, int welcke oude ende nieuwe liedekens, wt verscheyden copien vergadert zijn, om by het Offerboeck gevoecht te worden, enz. Z. p. 1578. 8°.

Elk der twee boekjes met eigen titel met drukkersmerk, en eigen folieering. De eerste druk van deze verzameling martelaarsbrieven en liederen verscheen in 1562—1563. Deze uitgaaf, van 1578, is waarschijnlijk gedrukt bij Nicolaas Biestkens; ze verschilt van die, beschr. door Moes, Amst. Boekdr. II, p. 16. N°. 266.

Wieder, Schriftuurl. liedekens, p. 159, N°. LXXXIII; Bibl. Belg. Bibliogr. d. mart. p. 479.

In 1908 verkregen door ruil met de Univ. Bibl. te Utrecht.

99

Liedeboeck — Het tweede —, van vele diversche liedekens, ghemaect wt den ouden ende nieuwen Testamente, waer af sommighe eertijts in druck zijn wtghegaen, ende sommige noyt in druck gheweest hebbende, daer by ghevoecht. Tot Amstelredam, by Nic. Biestkens van Diest, 1583. 8°. — Met drukkersmerk.

Titel in rood en zwart. Moes, Amst. Boekdr., II, p. 23, N°. 272.

Wieder, Schriftuurl. Liedekens, p. 163, XCV. Sluit aan bij de „Veelderhande Liedekens" van 1582.

100

Liedekens — Sommige nieuwe schriftuerlicke — ghemaeckt wt den ouden ende nieuwen Testamente, waer af eenige noyt in druck gheweest en zijn, ende nu eerst . . . by malcanderen vergadert. Ghedr. t'Haerlem, by Gillis Rooman. Ende men vintse te coope, tot Amstelredam by Willem Jansz. Buys [vóór 1593]. Z. j. 16°.

Later is dit boekje geregeld herdrukt achter de „Veelderhande Liedekens". — Aan het laatste vel ontbreken twee blaadjes.

In een oud bandje met koperen sloten, met een aantal martelaarsbrieven, uitgeg. omstr. 1580. — Burger, Amst. Boekdr. II, p. 215, N°. 432.

101

Liedekens — Veelderhande —, ghemaeckt uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente, die voortijdts in druck zijn uytghegaen. Waer toe noch diversche liedekens gestelt zijn, die noyt in druck gheweest en hebben, enz. Noch op een nieu byghevoeght een nieu liedtboecxken, van seer stichtelijcke liedekens: met noch eenige nieuwe liedekens, die in voorgaende druck noyt gheweest en zijn. t'Amstelredam, by Corn. Claesz. 1593. 12°.

Hierachter met afz. titel, pagin. en sign.: Sommige nieuwe schriftuerlijcke liedekens. De hoofdtitel in rood en zwart, met houtsneefileet.

101*a*

Liedekens — Sommighe nieuwe schriftuerlijcke —, ghemaeckt uyt den ouden ende nieuwen Testamente, nu onlancx ... vergadert ende uytghegheven. Ghedr. t'Haerlem, by Gillis Rooman 1593. 12°.

Vormt het 2e deel van „Veelderhande liedekens". Amst. 1593. Bl. 23, 24, 29, 30 en 131—146 ontbreken. — Moes, Amst. Boekdr. II, p. 92, N°. 342. Wieder, Schriftuurl. liedekens p. 168, 169.

102

Liedekens — Sommighe nieuwe schriftuerlijcke —, ghemaeckt uyt den ouden ende nieuwen Testamente, waer af eenighe noyt in druck gheweest en zijn, ende nu eerst ... by malcanderen vergadert. Noch met nieuwe liedekens vermeerdert. Ghedr. tot Haerlem, by Gillis Rooman 1599. 16°.

In een oud bandje met koperen slootjes achter 2 werkjes van Van Mander: „Dat hooghe liedt Salomo" enz. Amst. 1598 en „De Harpe oft des herten snaren-spel". Haarlem 1599. — De uitgaaf sluit aan bij de „Veelderhande Liedekens" van 1598. Vgl. Wieder, Schriftuurl. Liedekens, p. 171, CXIII.

103

Liedekens — Veelderhande —, ghemaeckt uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente, die voortijdts in druck zijn uyt gegaen. Waer toe noch diversche liedekens ghestelt zijn, die noyt in druck gheweest hebben enz. t'Amstelredam. Voor Jan Evertsz. Cloppenburch 1630. 8°. — Met drukkersmerk.

Titel in rood en zwart. — Hierachter met afz. titel: Sommige nieuwe schriftuerlijcke liedekens.

103*a*

Liedekens — Sommighe nieuwe schriftuerlijcke —, gemaeckt uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente, nu onlangs ... vergadert ende uyt-ghegheven. t'Amstelredam, by Jan Evertsz. Cloppenburgh 1630. 8°. — Met titelhoutsnee.

De titelhoutsnee stelt voor: Jacob's strijd met den engel, met omschrift: „Cum vincor vinco".
Vormt het 2e deel van „Veelderhande liedekens" enz. Amst. 1630. — Wieder, Schriftuurl. liedekens, p. 174, CXXVIII.

104

Honich (T[YMON] C[LAESZ]), Schriftuerlijck lied-boecxken. Inhoudende eenighe nieuwe liedekens, op diverse tijden ghestelt. [Amsterdam, gedr. bij Harmen Jansz. Muller c. 1591.] 8°. — Met drukkersmerk.

Uitgegeven als toevoegsel op: Een grondelijcke verclaringhe van den echtelijcken staat. — Zie Amst. Boekdr. I p. 329, N°. 244, III p. 56, 58, N°. 524, 525.

105

Wybo (JORIS), Alias SYLVANUS — Gheestelijcke liedekens gemaect (ende oock sommige by een vergadert) tot stichtinge aller Christgheloovigen. Noyt maer eens ghedruct, ende nu de tweedemael ghedr.; ende van nieus oversien, enz. Hier achter is oock by gevoecht des voors. M. JORIS laetste predicatie enz. Met noch een corte beschrijvinghe syner sieckten ende afscheydens ... Ende sommige epitaphien. Noch zijn hier by ghevoecht sommige gheestelicke liedekens, die noyt te voren in druck zijn geweest enz. Tot Gorcum. Voor Jasper Troyen 1596. 8°.

106

Harmensz. van Warvershoef (TONIS) — Een suyverlick boecxken, begrijpende alle de geestelijcke liedekens, gemaeckt eertijts by de salige —. Hier zijn noch bygevoecht eenige liedckens by den selfden Tonis Harmensz. gemaect. Mitsgaders noch sommighe andere, door een vermaert ende geleert man enz. Ghepr. tot Amstelredam, by Harmen Jansz. [Muller] z. j. 8°. — Met titelhoutsnee.

Twee verschillende drukken. Zie Moes, Amst. Boekdr. I p. 327, n°. 241, 242. — De titelhoutsneden verschillen, beide zijn door een boekdrukrand omgeven. Als jaar van verschijning pleegt men op te geven: c. 1600; Harmen Jansz. drukte van omstr. 1570 tot 1617. — Op p. Aij staat een lied op de wijze: Wilhelmus van Nassouwen.

107

Liedeboeck — Het groote — van L[EENDERT] C[LOCK]. Inhoudende veelderhande schriftuerlijcke liedekens, enz. Mitsgaders het tweede liedeboecxken, van gelijcken propooste, ghenaemt: Een hell cymbaelken des juychens, enz. Tot Haerlem, by Gillis Rooman 1604. 16°.

Titel in rood en zwart. Het 2e deel begint op bl. 1 VIII verso. Aan het eind een Register van beyde deelen, waarvan een ged. ontbreekt.

108

Gerrits (VROU) — Een nieu gheestelijck liedtboecxken, uyt den ouden ende nieuwen Testamente gemaeckt, van een jonghe dochter, ghenaemt — van Medenblik gheboren ... Ende mitsdien dese liedekens by velen verstroyt waren, zijnse ... by malcanderen versamelt ende een bysonder boecxken daer van gemaeckt, enz. Tot Alckmaer, by Jacob de Meester, voor Zach. Corneliszn. tot Hoorn 1609. 32°.

Volgens een schriftelijke aanteekening op het schutblad verscheen de 1e uitgave in 1607. In deze uitg. van 1609, volgen, achter het ongepagineerde register, op blz. 201: „Liedekens van JAN WOUTERSZ. in den Heere gherust, den 20 Maert 1603". Lederen bandje met koperen slootjes. Ex libris Vincent van Gogh.

109

Liedekens — Sommighe leerachtighe geestelijcke — uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente ghemaeckt, met oock eenighe psalmen Davids, uyt verscheyden boecken, ende oock eenighe die noyt voor desen in druck gheweest zijn, by een vergadert enz. Tot Amstelredam, by Willem Jansz. Buys. [Gedr. tot Enchuysen by Jacob Lenaertsz. Meyn 1609]. 16°.

Het laatste bl. ontbr. doch is bijgeschr. naar het ex. der Kon. Bibl. te 's Gravenhage.

110

Harlinghen (JAN JACOBSZOON VAN), Eenighe gheestelijcke liedekens, gemaeckt aen verscheyden persoonen. Welcke liedekens meestendeel by een vergadert, door H. H. enz. Ende ten druck bestelt door P. W. — Eenighe nieuwe gheestelijcke liedekens, gemaeckt door verscheyden persoonen enz. Nu eerst door den druck aen den dach ghebracht, door P. W. t'Amsterdam, by Nic. Biestkens 1612. Ende men vintse te coop by Jan Jansz. in de Laken-man. 16°.

Aan het eerste der beide boekjes ontbreekt vel D.

Geuzenliedboek.

111

Geusen Liet-Boeck — Het nieu —, waerinne begrepen is den ganschen handel der Nederlanden, in voorleden jaeren tot noch toe gheschiedt, de welcke eensdeels onderwijlen in druck uytghegaen. Nu nieuwelick vermeerdert met liedekens [en refereynen] die noyt in liedtboecken ghedruct zijn gheweest. t'Amstelrdam, by Egb. Adriaensz. 1614. 8°. — Met titelhoutsnede.

De titel, met geuzenkop, in boekdrukomlijsting. De verschillende liederen zijn onderteekend: Zyt sonder arch, J. G. D[?]; Liefde vermacht al [LAURENS JACOBSZOON REAEL] elders teekenende: 't Eynd goedt al goedt; CORN. v. DAMME; Weest die ghy zy(t) [JOHAN FRUYTIERS]; Castijt sonder verwijt, PETER STE(E)RLINCX; Schou(w)t abuys [?]; J. VANDER VOORT; P. HAECHT; Twoort sal dueren [?]; BISDOM; CORN. v. NIEUVAERT, Canonnier; J. W. M [?]. — Bij vergelijking van dezen bundel met den oudst bekenden van 1581, blijkt, dat oude liederen zijn weggelaten, en nieuwe toegevoegd. — Over de uitgaven van het geuzenliedboek zie: E. T. Kuiper, Onze Eeuw, Jrg. 17, dl. 3, blz. 342 vlg.; en: Tijdschr. v. Ned. taal- en letterkunde, dl. 26, blz. 276 vlg.

112

Geusen Liet Boeck — Eerste [en tweede] deel van 't nieu —, waerinne begrepen is den gantschen handel der Nederlanden, beginnende Anno 1564 [—1616]. Wt alle oude Geusen Liet boecken by een versamelt. Verciert met schoone oude refereynen ende liedekens, te voren noyt in eenige lietboecken ghedruct. Met de figuren der gouverneurs. Ghecorrigeert ende verbetert, ende die lieden op hun maete ende achter-een volghende jaeren ghesteldt. t'Amstelredam, by Gerrit van Breugel 1616. 8°. — Met titelhoutsnede (Geuzenkop).

Titel in rood en zwart, met boekdrukomlijsting. — Het 2e deel met eigen titel, folieering en signatuur. Behalve de reeds bij de uitgave van 1614 genoemde onderteekeningen der gedichten, vindt men hier nog de volgende: Staet nae t' beste [?]; Niet meer so dom [?]; Bedenct u tis tijt [G. H. VAN BREUGHEL]. — Bij vergelijking met de uitgave van 1614 blijken hier inderdaad vele nieuwe liedekens te zijn toegevoegd.

113

Geuse Liet-boeck, Waer in begrepen is den oorsprongh vande troubelen der Nederlandsche oorlogen enz. Mitsgaders sommighe refereynen ende liedekens, in desen druck hier by gevoeght. Met schoone figueren nae 't leven verciert: als mede oock het tweede deel, dit jaer eerst in druck uyt-gegeven. t'Amsterdam, by Broer Jansz. z.j. 8°. — Met titelhoutsnede (Geuzenkop).

Titelblad in rood en zwart. Een afzonderlijk tweede deel is niet aan te wijzen; wèl, aan het slot, de mededeeling: Den nieus-gierigen leser sal gelieven te weten, dat het 2e deel van 't Geuse liedt-boeck, verciert met schoone figueren ende veele nieuwe liedekens mede te bekomen is tot Amsterdam by Broer Jansz ende Ot Barentsz Smient. — Bij vergelijking van deze uitgave met die van 1616 blijkt, dat hier vele liederen voorkomen, die in de uitg. van 1616 in het 2e deel staan, terwijl enkele andere ontbreken; 2 gedichten zijn hier geheel nieuw.

114

Geuse Lietboeck, waer in begrepen is den oorspronck van de troublen der Nederlantsche oorlogen, en het gene daer op gevolght is. Mitsgaders sommige refereynen ende liedekens, in desen druck hier by ghevoeght. Met schoone figueren naer 't leven verciert. Als mede 't tweede en 't derde deel. Van nieus overzien en vermeerdert. T'Amsterdam, by Gysb. de Groot 1683. 8°. — Met titelhoutsnede (Geuzenkop).

Titel in rood en zwart met boekdrukomlijsting. Een afzonderlijk 2e en 3e deel zijn niet aan te wijzen. De inhoud vertoont slechts zeer kleine verschillen met dien van de uitgave bij Broer Jansz. Het gedicht: Aenhoort myn broeders enz., in het register aangegeven, ontbreekt.

115

Geuse Liedboek — Het — waer in begrepen is den oorspronck van de troublen der Nederlantsche oorlogen, en het gene daer op gevolght is. Midsgaders het tweede en derde deel: zijnde met veele schoone figueren verçiert. Van nieuws over-sien, en met verscheyde refereynen en liedekens vermeerdert. Noyt voor desen soo gedruckt. Tot Utrecht, by Jurriaan van Poolsum 1683. 8°. — Met titelhoutsnede (Geuzenkop).

Titel in rood en zwart met boekdrukomlijsting. Een afzonderlijk 2e en 3e deel zijn niet aan te wijzen. De inhoud van deze uitgave vertoont meer verschil met dien van de uitgave bij Broer Jansz, dan die der uitgave bij Gijsb. de Groot (N°. 114).

Oudere 16-eeuwsche dichters.

116

Byns (ANNA), Gheestelyck refereyn boeck, verclarende die mogentheydt Gods, ende Christus ghenade, over die sondighe menschen. Daeren boven die warachtighe oorsake vander plaghen groot, die wy voor ooghen sien, enz. Int openbaer gebracht door HENR. PIPPINCK. T' Hantwerpen, by Hieronymus Verdussen 1602. 8°.

Herdruk van de uitg. v. 1567, verschenen o. d. t.: „Een seer scoon ende suyver boeck, verclarende die mogentheyt Gods" enz. — Bibl. Belg. B. 12.

117

Byns (ANNA) — Den gheestelycken nachtegael oft diversche refereynen vande wel vermaerde maghet —, enz. Nu tot behoefte der jonckheydt oversien ende verbetert. T'Antwerpen, by Hieronymus Verdussen 1623. 8°. — Met drukkersmerk.

Refereinen, genomen uit „Een seer scoon ende suyver boeck" enz. 1567. — Bibl. Belg. B. 14.

118

Bijns (ANNA), Konstighe refereynen vol schoone schrifture ende leeringen, begrepen in drye verscheyde boecken, waer van de twee eerste wederlegghen de dolinghen comende uyt de Luthersche secte enz. het derde toont d'oorsaecken der plaghen enz. T'Antwerpen, by Hieronymus Verdussen den Jonghere 1646. 8°.

Eerste verzameluitg. van de 3 refereinen-bundels van Anna Bijns. Het 2e en 3e boek met eigen pagineering o. d. t.: „Schoone refereynen vol schrifture ende leeringhen teghen alle ketterijen van desen tijdt".
Blijkens een inscriptie „verkocht voor 10 gld. in de verkooping der bibliotheek van Jac. Koning te Amsterdam 1833". — Bibl. Belg. B. 15.

119

Casteleyn (MATTHIJS DE) — De konst van rhetoriken enz. een zonderlingh exemplaer, ende leerende voorbeeldt, niet alleen in allen soorten ende sneden van dichte, maer ooc in alles dat der edelder konst van poësien aenkleeft. Item de Baladen van Doornijcke, ende de Historie van Pyramus ende Thisbe : alles in dichte ghestelt by wylent —. Tot Rotterdam, by Felix van Sambix 1612. 8°. — Met drukkersmerk, devies, portr. en houtsn.

De eerste druk is van 1555. — In denzelfden band: Diversche liedekens. Rotterdam 1616. De „Baladen" en „Pyramus en Thisbe" met afz. titelbl. en sign. De houtsneden behooren bij „Pyramus en Thisbe". — Bibl. Belg. C. 158.

120

Casteleyn (MATHYS DE) — Diversche liedekens ghecomponeert by wijlent —. Tot Rotterdam, by Jan van Waesberghe, de Jonghe 1616. 8°. — Met portr. en muziek.

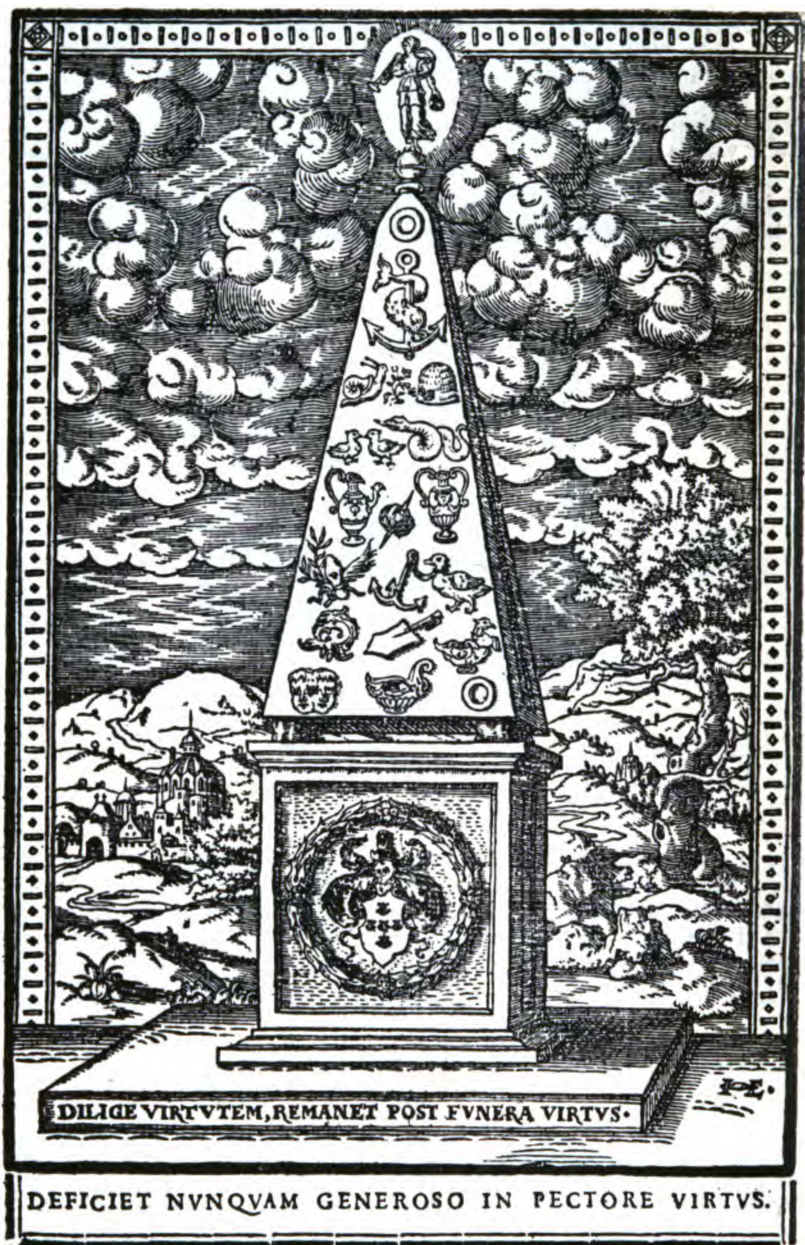
Volgens Bibl. Belg. C. 160 (Liste sommaire N°. 1) 't eerst uitgegeven 1545—1550.

121

Noot (JEHAN VAN DER), Cort begryp der XII. boeken Olympiados. Abregé des douze livres Olympiades. En Anvers, de l'imprimerie de Giles vanden Rade 1579. f°. — Met portret en platen.

Aan het slot een raadselpyramide in houtsnee. De oplossing in 3 talen op de keerzijde van den titel. Gegraveerd portret van den dichter en eene reeks groote gravures met Latijnsche bijschriften tot illustratie van het gedicht. — Twee ex.; één zonder titel met ongekleurde prenten; het andere compleet, gebonden achter de „Poeticsche Werken" en den „Lofsang van Braband", met de prenten omlijst en voor een deel gekleurd. — Vermeylen, Jonker Jan van der Noot, p. 147, III A, 1°.

RAADSELPYRAMIDE VAN JAN VAN DER NOOT. N°. 121, 122, 123.

Wtlegginge: V haestende al-tijdt med staden, vueghende v na der tydt, med Erbeydt en Vernuft, med Liefde, en med Veur-sightigheydt, leydt alleynskens v gemoet in d'onderdanigheydt Godts, de welke deur syn bermhertigheydt, ende al-maghtigheydt, wesen sal een vaste wacht, bescherminghe, ende regeringhe dyns leuens, en sal v gheuen nae dese doodt dat eeuwigh leuen.

Portret van JAN VAN DER NOOT. No. 122, 123.

TEMPERA TE TEMPORI.

Na d'leuen siet ghy hier, Leser, d'aensight en d'wesen,
Van Heer Ian Vander Noot, de wereldt deur' bekendt:
Sijn lichaem, Siel' en Gheest en sijn verstandt; in d'lesen
Suldt ghy merckelijck sien, eens-deels, oft daer ontrent.

122

Noot (JAN VAN DER), Lofsang van Braband, Hymne de Braband. En Anvers de l'imprimerie de Giles vanden Rade 1580. f°. — Met houtsneeprenten.

Aan het einde de raadselpyramide met oplossing op de voorzijde van het blad. Houtsneeportret (gekleurd), een landschap met figuren o. a. Van der Noot en Olympia (gekleurd) en een wapenprent. — In den perkamentband achter de Poeticsche Werken. — Vermeylen, J. van der Noot, p. 150, IV.

123

Noot (J[AN] VAN DER), Poeticsche werken. T' Antwerpen, by Gillis vanden Rade 1584. f°. — Met houtsneeprenten en portret.

Titel, in omlijsting, en portret (bl. 1 en 4 van het voorwerk) op perkament gedrukt. Bl. A 2 en A 3 bevatten gedichten tot den Leser en lofdichten tot den Poët. Verder 5 houtsneeprenten, waarvan de 1e met Vander Noot en Olympia, welke ook staat in den „Lofsang van Braband". Nog 4 bl. voorwerk met sign. A, en 28 bladen tekst, in verschillenden druk en niet overal goed aansluitende; enkele met signatuur (H, I). Aan het einde de raadselpyramide, gekleurd. In ouden perkamentband, gevolgd door den „Lofsang van Braband" en het „Cort begryp der XII. boeken Olympiados". — Vgl. Vermeylen, J. v. d. Noot, p. 151, V, 3°.

124

Terentius Comedien nu eerst wt den Latine in onser duytscher talen, door CORN. VAN GHISTELE, rethorikelijck over ghesedt: vol goeder leeringhen enz. [Thantwerpen] bi mi Symon Cock 1555. 8°.

Op den titel een naamdichtje en een 4-regelig versje: „Tot den studiosen iongher". De spelen — behalve het 1e —met eigen titelblaadjes. Vóór het 1e spel een afb. van het „Theatrum Romanum". Een blaadje, Q 8, ontbreekt. Bibl. Belg. G. 31.

125

Virgilius Maro, De twaelf boecken Aeneas, ghenaemt int Latijn Aeneidos. In Duytscher talen door CORN. VAN GHISTELE rhetorijckelijc overghezet enz. Tot Rotterdam, by Jan van Waesberghe 1609. 8°. — Met houtsn.

Op den titel houtsnee-medaillon „Vergilius Maro" Bij ieder der boeken een houtsnede, gecopieerd naar de uitg. van 1556. — Bibl. Belg. G. 18.

126

Ovidius Naso — Der Griecxser princerssen, ende jonckvrouwen clachtige sendt brieven, Heroidum epistolae ghenaempt, beschreven duer — inden Latijne, ende nu eerst in Duytsche duer CORNELIS VAN GHISTELE rhetorijckelijck overgheset enz. Anderwerf noch duer den selven translateur ghecorrigeert ende noch xij nieuwe responsive epistelen, daer op ghemaeckt, ende onder de voorghenoemde Ovidius epistelen ghemengt. Thantwerpen ... by Hans de Laet 1559. 8°. —

Op den titel houtsnee-medaillon „Pub. Ovid. Naso". — Bibl. Belg. G. 22.

COORNHERT.

127

Seneca (LUCIUS ANNEUS). Vanden weldaden. Enz. Nyeu wten Latijne in nederlantsch vertaelt duer DIERICK COORNHERT. Haerlem, by Jan van Zuren 1562. 8°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. S. 85. Rogge, Rem. Geschr. p. 5/6.

128

Corenhert (DIERICK VOLCKHARTS), Van de toelatinghe ende decrete Godes bedenckinghe, of de heylighe Schrift ooc in hout sulcx als meesters Johan Calvijn ende Theodore Besa daervan leeren. Tot Altena 1572. 8°.

Bibl. Belg. C. 108. Rogge, Rem. Geschr. p. 6.

129

Coornhert (D. V.), Van de toelatinge ende decrete Godts, bedenckinghe of de H. Schrift oock inhoudt, sulcx als Mr. Johan Calvijn ende T. Beza daer van leeren. Berispinghe daer over van REIJNIER DONTECLOCK, ende Antwoorde daer op van D. V. COORNHERT. Vermaninghe aan R. Donteclock, om te verdedighen ende te bewijsen de erf-zonde, enz. Vande erfzonde: of die in de H. Schrifture, so wert bevonden als in den Catechismus ... geleert wert. Ondersoeck van D. V. COORNHERT. Antwoorde daer op enz. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1610. 4°.

De „Vermaninghe" en „Vande erfzonde" met eigen titel.

129*a*

Vermaninghe aan Reynier Donteclock. Tot verdedinghe ende bewijsinghe van de erf-zonde [door D. V. COORNHERT] enz. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1611. 4°.

129b

Erfzonde — Van de —. Disputatie tusschen de predicanten tot Haarlem ende D. V. COORNHERT. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1610. 4°. —

Bibl. Belg. C. 109. Rogge, Rem. Geschr. p. 10 en 11.

130

Colyn van Ryssele, Den spiegel der minnen. Begrijpende in ses batement spelen die seer amoreuse historie van Diederick den Hollandere ende Katherina Sheermertens, eertijts gheschiet binnen Middelburch, ende rhetorijckelijck in spelen ghestelt. [Uitgegeven door D. V. COORNHERT.] Enz. T'Hantwerpen, by Jan van Waesberghe 1577. 8°. — Met drukkersmerk.

131

Justificatie des magistraets tot Leyden in Hollant, teghens de calumnien, ter saken vande differenten, tusschen henluyden ende eenighe vande ghemeente aldaer, by den selven, den magistraet wat min dan Christelicken nagheseyt. Onderteekend I. VAN HOUT. [Door D. V. COORNHERT. Leiden] 1579. 4°.

Het geschrift onder den naam van Jan van Hout verschenen, was gesteld door Coornhert. — Bibl. Belg. C. 65; Rogge, Rem. Geschr. p. 6 en „Casp. Jansz. Coolhaes"; Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 35.

132

Justificatie des magistraets enz. Teghens den calummien ter saecken vande differenten enz. Onderteek. I. VAN HOUT. [Door D. V. COORNHERT.] Z. p. 1597. 8°.

Bibl. Belg. C. 66; Rogge, Rem. Geschr. p. 6; Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 76.

133

Coornhert (D. V.), Vande ware onderdanicheyt der Christenen, schrifttuerlijcke bewijsinghe wt die wille Godes. [Haarlem, Ant. Ketel] 1581. 8°.

Bibl. Belg. C. 87.

134

Castellion (SEB.), Tsamensprueken vande predestinatie ende schickinge Godes, verkiesinge, vrye-wille, tgheloove. Enz. In Nederlandtsche tale overgheset, te weten die drie eerste door DIRCK ADRIAENSEN KEMP, ende het laetste door D. V. COORNHERT. [Haarlem, Ant. Ketel] 1581. 8°.

Het 4e gesprek met nieuwe pagin. en sign. o. d. t.: Proeve vant ware ende valsche gheloove. — Bibl. Belg. C. 128. Rogge, Rem. Geschr. p. 6.

135

Castellion (SEB.), Tsamen-spreucken vande predestinatie, enz. Tot Haerlem. Voor Pieter Arentsz. 1613. 4°.

Het vierde gespreck met eigen titel. — Bibl. Belg. C. 129. Rogge, Rem. Geschr. p. 6.

136

Castellion (SEB.), Tsamenspreeckinghen. Enz. Ter Goude, by Jasp. Tournay, voor Andries Burier 1613. 8°.

Het vierde ghespreck met eigen titel. — Bibl. Belg. C. 130. Rogge, Rem. Geschr. p. 6.

137

Castalio (SEB.) — Vande gehoorsaemheyt. Gheschreven int Latijn door —, ende vertaelt in Nederlantsch door D. V. COORNHERT. [Haarlem, Ant. Ketel] 1582. 8°.

Gebonden achter de „Tsamenspruecken" 1581. — Bibl. Belg. C. 126. Rogge, Rem. Geschr. p. 6.

138

Castellion (SEB.) — Vande ghehoorsaemheyt... Vertaelt in Ned. door D. V. COORNHERT. Tot Haerlem. Voor Pieter Arentsz. 1613. 4°.

Bibl. Belg. C. 127. Rogge, Rem. Geschr. p. 6.

139

Ondersoeck des onghehoorden middels, onlancx verstrect ende wtghegheven van DIRCK VOLCKERTSZ COORNHERT, tot minderinge der secten enz. Hier is by ghevoecht het boecxken Cornherts selve, enz. Delft, by Maritgen Symons 1582. 8°.

Het „boecxken" van Coornhert met eigen titel: Middel tot mindringe der secten enz. Was gedr. tot Haerlem bij Antonis Ketel.

140

Coornhert (D. V.), Van wel bidden onderwijs. Wt die Goddelijcke schrifture self enz. [Haarlem, Ant. Ketel c. 1582.] 8°.

Bibl. Belg. C. 38.

141

Coornhert (D. V.), Proeve vande Heydelberghsche Catechismo, omme te verstaan of die voort gecomen is uyte godlijcke Schrift, dan uyt het menschelycke vernuft. [Gouda, bij Jasp. Tournay] 1582. 8°. — Met drukkersmerk.

Rogge, Rem. Geschr. p. 7. Vgl. Bibl, Belg. C. 97.

142

Coornhert (D. V.), Proeve vande Nederlantsche Catechismo omme te verstaen, of die voort gecomen is wte Godlijcke Schrift, dan wt het menschelijcke vernuft. Z.p. 1582. 8°.

Bibl. Belg. C. 97. Rogge, Rem. Geschr., p. 7.

143

Remonstrance of vertooch by die van Leyden den Heeren Ritterschappen ende steden representerende de Staten slants van Hollant, in Febr. 1582 hare mede-litmaten gedaen, nopende tverhandelde der predicanten, inden laetst-voorledenen zomer tot Middelburch in het Nationael Synodus (zo zijt noemen) vergadert geweest zijnde, met den gevolge van dien. Ondert. I. VAN HOUT. [Door D. V. COORNHERT. Leiden, Ch. Silvius] 1582. 4°.

Deze Remonstrance, door Jan van Hout onderteekend, was gesteld door Coornhert. Zij is later meermalen herdrukt en ook in de uitgaaf van de Werken van Coornhert opgenomen. — Bibl. Belg. C. 98.

144

Remonstrance, of vertooch by die van Leyden den Heeren Ridder-schappen ende steden repres. de Staten slants van Hollant, in Febr. 1582 hare mede-lidtmaten gedaen, nopende t'verhandelde der predicanten, in den laetst-voorleden soomer tot Middelburch in het Nationael Synodus (soo zijt noemen) vergadert geweest zijnde. Ondert. I. VAN HOUT. [Door D. V. COORNHERT.] Z.p. 1597. 8°. —

Bibl. Belg. C. 99. Rogge, Rem. Geschr. p. 6/7. Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 76 noot 1 b.

145

Remonstrance, of vertoogh, by die van Leyden den Heeren Ridderschappen ende steden, repres. de Staten slandts van Hollandt, in Febr. 1582, hare mede-lidmaten ghedaen, nopende t'verhandelde der predicanten, in den laetst-voorleden somer tot Middelborgh in het Nationael Synodus (so zy't noemen) vergadert gheweest zijnde, met den gevolge van dien. Ondert. I. VAN HOUT. [Door D. V. COORNHERT.] Ghedr. na de Copie 1597. 4°.

Bibl. Belg. C. 100. Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 76 noot 1 a.

146

Remonstrantie of vertoogh enz. Na de copye. gedr. in 1597. Ondert. JAN VAN HOUT. [Door D. V. COORNHERT.] Z. p. 1627. 4°.

147

Synodus

of

Coornhert (D. V.), Synodus of weegschaal tuschen d'ou(= dauw)de ende niew vereffende kercke. Vander Conscientien vryheyt. Daer mede die scherpelijc is overweghen inde vergaderinge gehouden A°. 1852 [1582] inde stede van Vryburch. In twee boexckens enz. (1 bd.) Z. p. e. j. 8°.

De woorden „weegschaal" enz. zijn opgelost uit het rebus-raadsel dat op het woord „of" volgt. — Bibl. Belg. C. 104. Rogge, Rem. Geschr. p. 7.

148

Coornhert (DIRC VOLCKHERTS), Tweeling
Van den bruydt Christi en d'Egipsche vroeivrouwen
Doet dees tweeling twee comedien aenschouwen.
In rijm slecht claer en onverwert
ghemaect door DIRC VOLCKHERTS COORNHERT.
t'Aemsterdam. By Harmen Janszoon Muller 1582. 8°.
Bibl. Belg. C. 112. Moes, Amst. Boekdr. I p. 299, N°. 205.

149

Coornhert (D[IRCK] V[OLCKERTZ]), Vande vreemde sonde, schulde, straffe, na sporinghe. Waer inne naecktelijck werdt ontdeckt de rechte grondt ende oorsake vande schadelijcke dolinghen gheslopen inde leeringhen vande vrije wille, predestinatie ende justificatie. Z.p. 1584. 4°.
Bibl. Belg. C. 116; Rogge, Rem. Geschr. p. 8.

150

Coornhert (D. V.), Van de vreemde sonde enz. Ter Goude, by Jasp. Tournay voor Andries Burier 1616. 4°. — Met drukkersmerk.
Bibl. Belg. C. 117; Rogge, Rem. Geschr. p. 8.

151

Ghebruyck — Recht — ende misbruyck, van tydlycke have. [Door D. V. COORNHERT.]
Van Rijckdom, Nodruft en ghebreck ick beluyck
T'onzaligh misbruyck, mettet zaligh ghebruyck.
Tot Leiden, by Christ. Plantyn 1585. 8°. — Met drukkersmerk en gravures.
De voortitel luidt: De rerum usu et abusu. (Gegraveerd Latijnsch motto in omlijsting.) Antverpiae, ap. Christ. Plantinum 1585. — Bibl. Belg. C. 57.

152

Cornhert (D[IRCK] V[OLCKERTSZ]) — Recht ghebruyck ende misbruyck, van tijdlicke have. Door —, met konstighe figuren, in koper ghesneden, ende van hem selve in dicht ghestelt. Enz. T'Amstelredam, by Dirck Pietersz [Pers.] 1610. 4°. — Met portr.
Bibl. Belg. C. 58.

153

Coornhert (D. V.) — Recht ghebruyck ende misbruyck van tydlicke have. Welckers sin-rijcke af-beeldingen van — zyn bedacht, oock met zyn eygen hand in 't koper gesneden. Hier by is gevoeght 't Bedrogh des werldts, of het luije en leckere leven door PANDULPHUS COLLENUTIUS, mede den Lof-zang van 't goud, oock Gedichten op den A.B.C. alles in seer leer lycken dicht enz. T'Amstelredam, voor Dirck Pietersz. [Pers.] Ghedr. by Paulus van Ravesteyn 1620. 4°. — Met portr. en drukkersmerk.
„'t Bedroch des werelts" met eigen titel, maar doorloopende pagineering. — Bibl. Belg. C. 59.

154

Boëthius, Vande vertroosting der wysheyd: uyt t' Latyn op nieus vertaalt door D. V. COORNHERT. Tot Leyden, by Christ. Plantyn 1585. 8°. — Met drukkersmerk en muziek.

Bibl. Belg. C. 140.

155

Boëthius, Van de vertroosting der wysheijd : uijt 't Latijn enz. door D. V. COORNHERT. t'Amsterdam, voor Pieter Jacobsz. Paets 1616. 8°. — Met muziek.

Titel in houtsnee-omlijsting met medaillon-portretje van Coornhert. — Bibl. Belg. C. 141. Rogge, Rem. Geschr. p. 8.

156

Augustinus (AURELIUS). — Negentich plaetsen der H. Schriftueren gheestelijck wtgheleydt ofte gheallegoriseert door Aurelium Augustinum, ende vergadert oock vertaelt enz. door D. V. COORNHERT. Ghedr. ter Gouda, by Jasp. Tournay 1585. 8°.

Bibl. Belg. C. 92. Rogge, Rem. Geschr. p. 8.

157

Kerckghang : dat is ghewisse aanwyzinghe des rechten weghes totte ware kercke Godes, enz. Behelzende mede Ontwyfelyke onderscheydt tusschen de ware ende valsche leere. Metgaders oock Eenvuldighe belydenisse des gheloofs enz. Alles int licht ghegheven . . . door een liefhebber der zelver ende niet vant zijne [D. V. COORNHERT]. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1590. 8°.

De werkjes, als: „Ontwyfelyke onderscheydt" en „Eenvuldighe belydenisse" aangeduid, hebben andersluidende titels en eigen pagineering. (Zie n°. 158. 159.) — Bibl. Belg. C. 67. Rogge, Rem. Geschr. p. 89.

158

Ghelove ende wandel der verstroyde ende eenzame Christenen, onder deze menighvuldighe ende verwarde secten enz. Belydenisse des gheloofs enz. [Door D. V. COORNHERT. Gouda, by Jasp. Tournay] 1590. 8°.

Toegevoegd aan: Kerckghang.

159

Kercke — Vande ware — of ghemeynte Godes, oprechte godsdienst, ende uyterlyke kerck-oeffening, verscheyden leeraren schryven. [Door D. V. COORNHERT.] Ter Goude, by Jasp. Tournay 1590. 8°.

Toegevoegd aan: Kerckghang.

160

Coornhert (DIRCK VOLCKHARTS), Kleyn-Munster. Des groot-roemighen David Jorissens roemryke ende wonderbare schriften elckerlijck tot een proeve voor ghestelt. Enz. Z. p. 1590. 8°.

Bibl. Belg. C. 68. Rogge, Rem. Geschr. p. 9.

161

Coornhert (D. V.), Vande predestinatie, verkiezinghe ende verwerpinghe Godes. Ontwarringhe. Nu nut ende nodigh ; om de valsche ende argherlijcke leringhe die in dezen gheleert werdt enz. Ter Goude, by Pieter Symonsz. Kies 1590. 8°. —

Bibl. Belg. C. 94. Rogge, Rem. Geschr. p. 9, 10.

162

Coornhert (DIRICK [VOLCKERTSZ.]). — Proces vant ketterdoden ende dwang der conscientien. Tusschen Justum Lipsium, schryver van de Politien A°. 1589. daarvoor, ende Dirick Coornhert daar teghen sprekende. Het eerste deel Politijck. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1590. 8°.

Hierachter met nieuwe pagin. en signatuur: Byvoeghsel [van] D. V. Coornhert. — Bibl. Belg. C. 95. Rogge, Rem. Geschr. p. 9.

163

Coornhert (DIRICK VOLCKARTSZ.). — Proces vant ketterdoden ende dwang der conscientien. Tusschen Wolf-aardt Bisschop advocaat van Th. de Beza metten zynen daar voor, ende Dirick Volckartsz. Coornhert daar teghen sprekende. Tweede deel Kerkelijck. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1590. 8°.

Hierachter met nieuwe pagin. en signatuur: Defensio processus (n°. 165). Bibl. Belg. C. 95 en 49. Rogge, Rem. Geschr. p. 9 en 5.

164

Roerspel — T' — vande Kettersche werelt die metten lippen den God des hemels, maar metter herten t'gheldt ; des werelts God ; dient ende eert. Ghemaackt eertijdts door D. V. C[OORNHERT]. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1590. 8°.

Bibl. Belg. C. 110. Rogge, Rem. Geschr. p. 9.

165

Coornhert (THEODORUS VOLCHARDUS). — Defensio processus de non occidendis haereticis, contra tria capita libri 4. Politicorum J. Lipsii. Ejus'que libri adversus dialogistam confutatio. Sub extremum mortis fatum per ... TH. V. COORNHERT conscripta. Goudae, ex. offic. Petri Sim. Kies 1591. 8°.

Gebonden achter: Proces vant ketterdoden, tweede deel (n°. 163). — Bibl. Belg. C. 49. Rogge, Rem. Geschr. p. 5.

166

Coornhert (THEODORUS VOLCHARDUS), Defensio processus de non occidendis haereticis, contra tria capita libri 4. Politicorum J. Lipsii. Etc. Goudae, ex. off. Petri Sim. Kies 1597. 8°.

Gebonden achter: Justi Lipsi Politicorum libri sex. Lugd. 1594. 8° (en eenige andere werken daarbij behoorende) en „Epitome processus" (Zie n°. 172). — Bibl. Belg. C. 51. Rogge, Rem. Geschr. p. 5.

167

Wtroedinghe van des vernufts plantinghe, draghende die verderflijcke vrucht van datmen Gode nae zijn beevelen [sic !] hier niet mach ghehoorsamen ende hier altijdt moet zondighen. Ghevoedet door mis-bruyckte texten, welcke zin hier te recht aenghewezen wordt. [Door D. V. COORNHERT.] Tot Medenblyck herdruckt. by Pieter Arys Verduw z. j. 8°.

Herdruk van de uitgave van Gouda 1591. Vgl. Bibl. Belg. C. 120.

168

Homerus. — D'eerste XII. boecken Odysseae: Dat is, de dolinghe van Ulysse, beschreven int Griecx, nu eerstmael wten Latijne in rijm verduytscht, door DIERICK COORNHERT. Tot Delf, by Bruyn Harmensz. Schinckel, 1593. 8°.

Als titelvignet een houtsnee-medaillon-portret met omschrift HOMERUS P. POET. De eerste uitgave is van 1561. — Bibl. Belg. C. 81.

169

Homerus. — De tweede XII. boecken Odysseae: enz. nu eerstmael uyt het Latijn in rijm verduytscht door D. V. COORN-HERT, ende I. G. H[AECK?] oversien ende verbetert. Tot Amstelredam. By Hendr. Barentsz. 1609. 8°.

Vignet als in D'eerste XII. boecken. Aan het slot een Ode van G. S[TUVER?], ondert. God treckt; „den gulden Peter Hooft" heeft den vertaler de hand gereikt. — Bibl. Belg. C. 86.

170

Zedekunst dat is Wel-levenskunste, vermids waarheyds kennisse vanden mensche, vande zonden, ende vande dueghden. Nu alder eerst beschreven int Neerlandsch. [Door D. V. COORNHERT. Amsterdam, Barend Adriaensz.] 1596. 8°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. C. 122. Burger, Amst. Boekdr. III, p. 302, n°. 569.

171

Ethica. Zede-kunst dat is wel-levens kunste, vermids waarheydts kennisse vanden mensche, vande zonden, ende vande deughden, [door D. V COORNHERT]. Z.p. 1630. 12°.

Op den titel een gegraveerd portretje met bijschrift ondert. Blon fe.

Quid valeant Batavi linguâ, ingenioque Batavo,
Rara inter Batavos lux, Theodore, doces.
Quis posthac crassam Batavis affinxeret aurem?
Dispeream, si quis tale quid ausus erit.

Bibl. Belg. C. 56.

172

Coornhertius (THEOD.). — Epitome processus de occidendis haereticis, et vi conscientiis inferenda. Inter JUSTUM LIPSIUM Politicorum auctorem A° 1589. ea asseverantem, et THEOD. COORNHERTIUM eadem refringentem. Etc. Goudae, typ. Zass. Hoenii 1597. 8°.

Gebonden achter: Justi Lipsi Politicorum libri sex. Lugd. 1594, en eenige andere werken daarbij behoorende. (Zie n°. 166). — Bibl. Belg. C. 54. Rogge, Rem. Geschr. p. 5.

173

Coornhert (D. V.), Oorsaken ende middelen vander menschen zalicheijdt ende verdoemenisse. [Amsterdam, Barend Adriaensz.] 1603. 8°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. C. 90. Rogge, Rem. Geschr. p. 10. Burger, Amst. Boekdr. III, p. 317.

174

Coornhert (DIRRICK VOLCHERTS). — Vande Leydtsche disputatie warachtich verhael. Roerende de merckteekenen vande kercke, oock of der Ghereformeerden de ware kercke sy, dan niet. So die in Apr. 1578. tot Leyden was begonnen tusschen twee predicanten van de genaemde Geref. religie te samen tegen Dirrick Volcherts Coornhert nu eerst in druck gegeven door den selven. Z.p. 1607. 4°.

De eerste uitgaaf verscheen in 1583. — Bibl. Belg. 70. Rogge, Rem. Geschr. p. 7.

175

Coornhert (D. V.), Vanden af-laat Jesu Christi, ghespraken tot groot-makinghe vande eere Godes ende Christi: enz. Ter Goude by Jac. Migoen 1608. 8°.

Op de laatste bladz.: Eynde, inden Haghe den 28 Mey. 84.
De 1e uitgave is van 1584. Vgl. Bibl. Belg. C. 36.

176

Herodianus. Den vermaerden lofweerdighen ende welsprekenden historischrijver. Vervatende tgene wat in den gheheelen Roomschen rijcke na het overlijden vanden keyser M. Aurelius Antoninus, sich toeghedragen heeft, enz. Wt het Latijn overghesedt door D. V. COORNHEERT. Tot Arnhem. By Jan Janszoon 1609. 8°.

Bibl. Belg. H. 40.

177

Coornhert (DIRCK VOLCKERTSZ.) — Bootgen wt het schip van de tweede antwoorde van D. V. Coornhert, opte replijcke der predicanten disputatie van erfzonde. Ter Goude by Jasp. Tournay 1610. 4°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. C. 42. Rogge, Rem. Geschr. p. 10.

178

Coornhert (D. V.) Dolingen des Catechismi, anderwerven blijckende in des selfs beproefde Proeve (Int boeck Wederlegginge ende de censuren of berispingen, van ARENT CORNELISZ., REYNIER DONTECLOCK ende JOANNES GEROBULUS). Naacktelijck voor ooghen ghestelt. Ter Goude by Jasper Tournay 1610. 8°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. C. 142. Rogge, Rem. Geschr. p. 8. Burger Amst. Boekdr, II, p. 242.

179

Coornhert (DIRCK VOLCKERTSZ.). — Theriakel teghen het Venijnighe wroeghschrift by Arent Cornelisz. ende Reynier Donteklock Delfsche predicanten (die dat noemen Remonstrantie) aan den H.H. Staten van Hollandt in druck uytghegeven A°. 1583. ende weder A°. 1585. van nieus ghedruckt voor een ander schrift. Teghens den brief .... voor de Proeve des Catechismi, vertoonende den onschuldt van D. V. Coornhert enz. Ter Goude by Jasp. Tournay 1610. 4°. — Met drukkersmerk.

Hierachter met doorl. folieering: Sendtbrief van D. V. Coornhert.

179*a*

Coornhert (D. V.), Sendtbrief met Antwoorde van de twee predicanten te Delft daar op, ende Replijc van D. V. COORNHERT. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1610. 4°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. C. 107. Rogge, Rem. Geschr. p. 10.

180

Godt — Of — in sijn predestineren, verkiesen ende verwerpen siet op des menschen doen, dan niet. Ghesprake tusschen Gheref. Calvinist, ende D. Demostenes. [Door D. V. COORNHERT. Gouda, bij Jasp. Tournay] 1611. 4°

Bibl. Belg. C. 62. Rogge, Rem. Geschr. p. 11.

181

Verkiesinghe — Van Godes —. Of Godt door sijn eyghen werck alleen, sonder eenighe medewerckinghe der menschen, eenighe der selver saligh maackt. Tweede ghesprake tusschen Ghereformeerde Calvinist, ende D. Demostenes. [Door D. V. COORNHERT. Gouda, bij Jasp. Tournay] 1611. 4°.

Bibl. Belg. C. 60. Rogge, Rem. Geschr. p. 11.

182

Verworpelinghen — Van de —. Of Godes predestinatie door sijn verlatinghe ende noodtdrang, ende nyet door der menschen zonden, oorsake is van yemants eeuwighe verdoemenisse. Derde ghesprake tusschen Gheref. Calvinist, ende D. Demostenes. [Door D. V. COORNHERT. Gouda, bij Jasp. Tournay] 1611. 8°.

Bibl. Belg. C. 115. Rogge, Rem. Geschr. p. 11.

183

Predestinatie — Van Gods — over den verworpenen. Of de verworpene buyten haar toedoen, alleen door Godes predestinatie verdoemt worden. Vierde ghesprake tusschen Ghereform. Calvinist, ende D. Demostenes. [Door D. V. COORNHERT. Gouda, bij Jasp. Tournay] 1611. 4°.

Bibl. Belg. C. 61. Rogge, Rem. Geschr. p. 11.

184

Predestinatie — Van de —, of Godt yemandt verblindt, verwerpt, ende verhardt onveroorsaackt door desselvens quaatheydt. Vijfde ghesprake tusschen Ghereformeerde Calvinist, en D. Demostenes. [Door D. V. COORNHERT. Gouda, bij Jasp. Tournay] 1611. 4°.

Bibl. Belg. C. 93. Rogge, Rem. Geschr. p. 11.

185

Vre-reden of onderwijs tot eendracht, vrede ende liefde, in dese tijden hoochnoodich. 1e deel. Gheschreven over veel jaren van een godsvruchtich Christen [D. V. COORNHERT]. Ter Goude, by Jasp. Tournay, 1612. 4°.

186

Verclaringhe vande uyterlijcke ende innerlijcke religie. Enz. 2e deel [van Vre-reden of onderwijs tot eendracht]. Gheschreven over veel jaren van een godsvruchtich Christen [D. V. COORNHERT]. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1612. 4°.

Bibl. Belg. C. 118. Rogge, Rem. Geschr. p. 11.

187

Cicero (MARCUS TULLIUS). — Officia Ciceronis, leerende wat yegelick in alle staten behoort te doen, enz. Nu eerst vertaelt in Nederlantscher spraken, door DIERICK COORNHERT. Tot Delf, by Bruyn Harmansz. Schinckel 1614. 8°. — Met drukkersmerk.

De 1e uitg. verscheen in 1561. — Bibl. Belg. C. 137.

188

Koornhert (DIERYCK VOLCKERTZOON), Lied-boeck : nu verbetert en verrijckt. Z. p. 1616. 8°.

Gegraveerd portretje op den titel met onderschrift:
Coornhert was een Man begaeft met cloeck verstant
Heeft zyn Tael ende Deught zeer verbreijt in Hollandt.

189

Coornhart (DIRCK VOLCKAERTSZ.). — Disputatie over den Catechismus van Heydelbergh, openbaarlijck voor den Volcke ghehouden op 't Hof van 's Graven-Hage in Hollandt Anno 1583. Ter ordonnantie van de Mog. H.H. Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt, ende sijne Princ.Ex. Wilhelmus van Nassouwen enz. Tusschen DIRCK VOLCKAERTSZ. COORNHART ende SARAVIA D. inde Theologie, gheassisteert met ARENT CORNELISZ. e.a. predicanten. Ter Goude, by Jasper Tournay 1617. 8°. — Met drukkersmerk.

Bibl. Belg. C. 52. Rogge, Rem. Geschr. p. 11, 12.

190

Coornhert (D. V.), Ware beschryvinghe der conscientien : waerinne niet alleenlick aenghewesen wordt klaer onderscheydt tusschen de waere ende valsche conscientie, maer oock mede al wat tot deser saecke dienstelick is. Enz. Z.p. 1618. 8°.

De eerste uitg. is van 1585. Vgl. Bibl. Belg. C. 37.

191

Coornhert ([DIRCK VOLCKERTSZ]), De Coopman. Aenwijsende d'oprechte conste, om Christelijck ende met eenen gelijcken moede in 't winnen ende verliesen, Coophandel te drijven. Het Boecxken spreeckt:
Van 't billich copen ende vercopen,
Van 't recht winnen, van 't wijslijc bewaren,
Oock van 't milt geven met herten open,
Sonder ancxtich vresen of sot hopen
Voor ghebreck of na 't gelts vergaren,
Sal ick die rechte const openbaren.
Coopt, leest, en proeft Coornherts verclaren.
Tot Norden. By Pieter Arentsz. 1620. 8°.

Herdruk van de uitg. van 1580. — In één band met: Discordia concors... uyt de lat. tale door H. V. G. Tot Noodtwyck 1620. — Bibl. Belg. C. 47. Rogge, Rem. Geschr. p. 12.

192

Coornhart (D. V.), Brieven-boeck. Inhoudende hondert brieven. Eerste deel. Noyt voor desen gedruckt. T'Amsteldam. By Jac. Aertsz. Colom 1626. 4°. — Met drukkersmerk.

Het exemplaar van de Rem. kerk heeft op het schutblad de inscriptie: Uyt de Bibliotheek van J. Krighout.
Een ander ex. heeft nog een voorgehecht titelblad, luidende: „D. V. Coornharts Hondert brieven van verscheyden ghewichtighe en stichtelijcke materien. Noyt voor desen ghedruckt". Daaronder een houtsneeportret met opschrift: Obiit An°. 1599 Aetat. 68 en monogr. C V S. Daaronder: Ghedr. in 't Jaer ons Heeren Jesu Christi, 1626. — Vgl. Bibl. Belg. C. 43, 44. (m. n. laatste al.). Rogge, Rem. Geschr. p. 12.

193

Boccatius (JOANNES). — Vijftigh lustighe historien oft nieuwigheden Joannis Boccatii. Van nieuws overgheset in onse Nederduydtsche spraecke door DIRCK COORNHERT. T'Amsterdam, by Broer Jansz. Z.j. 4°.

Hierachter: De tweede vijftigh lustige historien. Amst. Broer Jansz. 1644. Met voorreden van G. H. van B[reughel].

194

Coornhert (DIRCK VOLCKAERTS) ['s] Wercken. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1612. 2 dln. 1 bd. f°. — Met drukkersmerk en portr.

Dl. 1 o. d. t.: Eerste deel der wercken D. V. Coornhert. Handelende van schriftuerlycke ende veel leerlijcke saken, enz. Op het titelbl. van het 2e dl.: Tweede deel. Hertspiegel godlijcker schrifturen enz. Geschr. 1589 door D. V. Coornhert. Ter Goude, by Jasp. Tournay 1612. Na den Hertspiegel volgen, doorloopend gefolieerd, verschill. werken met eigen titel, waarvan de jaren van uitgave varieeren van 1610—1612.
Vóórin het 1e deel een alg. inhoudsopgave.

195

Coornhert (DIERYCK VOLCKERTSZ.) — I. [II. en III.] deel van — 's Wercken. Waer van eenige noyt voor desen gedruct zyn. T'Amsterdam, by Jac. Aertsz. Colom 1630 [1629—1632]. 3 dln. f°. — Met titelgrav. en portr.

Het 1e dl. bevat alles, wat in de uitg. van 1612 (2 dln. in 1 bd.) staat en daarenboven nog een aantal andere tractaten. Aan elk der 3 dln. gaat een inhoudsopgave vooraf.
De titelgravure bevat, behalve een portr. van Coornhert ten voeten uit, verschill. allegorische figuren met toespelingen op Coornherts naam. Zie H. A. W. Speckman in „Het Boek" 1919, N°. 1.
Sommige der Wercken hebben afzond. titel. De jaren van uitgave varieeren van 1629—1632. — Bibl. Belg. C. 148. Rogge, Rem. Geschr., p. 4 vlg.

II. DEEL
Van
Dieryck Volckertsz.
Coornherts
WERCKEN,
waer van eenige
noyt voor desen
gedruct zyn.
Math. 5 / 16.
Laet u licht lichten. voor
de menschen. dat sy u goede
wercken siende uwen vader
prysen. die inden Hemel is.
T'AMSTERDAM,
By Iacob Aertsz. Colom op 't
water inde vierige Colom. 1630.
Liefde
christendoms
kenteken

MARNIX.

196

Bienkorf — De — der heyliger Roomscher Kercke. Welcke is een clare ende grondelicke wtlegginge des Sendbriefs M. GENTIANI HERVET, nu corts wtghegaen int Franchoys, ende int Duytsch, enz. Toegheschreven ende ghedediceert aenden eerw. bisschop Franc. Sonnium. Ghemaect.... van ISAAC RABBOTENU VAN LOVEN [PHIL. VAN MARNIX VAN ST. ALDEGONDE]. Z. p. 1572. 8°.

De eerste uitgave verscheen in 1569. Deze van 1572, is de 2e, eveneens onder pseudoniem verschenen. Zie: Paul Fredericq „Marnix en zijne Ned. Geschr." p. 12 vlg. en „Het Ned. proza in de 16 E. pamfl." p. XIV; J. J. v. Toorenenbergen „Ph. v. Marnix v. St. Aldegonde. Godsd. en Kerk. Geschr." I, p. XI vlg., Aanhangsel, p. XXVIII vlg. en 197 vlg. (Bibliografie).

197

Byencorf — Den — der H. Roomsche Kercke. Enz. Door Is. RABBOTENU VAN LOVEN [PHIL. VAN MARNIX VAN ST. ALDEGONDE]. Z.p. [1593]. 8°. — Met titelhoutsnede.

Op den titel: een bijenkorf, in den vorm van een pauselijke tiara, waar de bijen (geestelijken) in- en uitvliegen. Met randschrift:
Leser, leest dit met vlijt: hier sult ghy sien end' mercken
De wysheydt en tverstant van de Lovensche klercken.

198

Byencorf — Den — der H. Roomsche Kercke. Door ISAAC RABBOTENU [PH. VAN MARNIX VAN ST. ALDEGONDE]. Enz. Z.p. [1597]. 8°. — Met titelhoutsnede.

Dezelfde voorstelling op den titel als in de uitg. van 1593.

199

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-corf der H. Roomscher Kercke. By den auteur vergroot ende vermeerdeert. Tot Amsterdam. By Jan E. Cloppenburg 1631. 8°. — Met gegrav. titelblad.

In het midden van het gegrav. titelbl. het portr. van Marnix, Aetat. LVIII. Daaronder wapenschild en drukkersmerk en in het midden de bijenkorf. Dit portret is ook gebruikt voor de uitgaaf van 1638; de volgende hebben copieën er naar.

Titelblad van De Byen-corf 1638. No. 199, 200.

200

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-corf enz. Tot Amsterdam. By Ev. Cloppenburg 1638. 8°.

201

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-corf enz. By den auteur veergroot ende vermeerdeert. Tot Rotterdam. By Is. van Waesberghe 1639. 8°.

202

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-korf enz. Bij den auteur vergroot ende vermeerdert. Tot' Amsterdam, by Theunis Jacobsz. 1644. 8°.

Heeft blijkens inscr. behoord aan J. ten Behm 1650 en G. C. v. d. Hell 1695.

203

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-corf. By den auteur vergroot ende vermeerdeert. Tot Amsterdam. By Jan van Ravesteyn 1657. 8°.

204

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byencorf. By den auteur veergroot en vermeerdeert. Tot Uijtrecht. By L. en S. de Vries 1659. 8°.

205

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byencorf. By den auteur vergroot ende vermeerdert. t'Amsterdam by Abr. en Jan de Wees 1664. 8°.

Heeft blijkens eene inscriptie behoord aan J. F. Doedes.

206

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byencorf. Enz. t'Amsterdam by Mich. de Groot en Jac. Conynenbergh [± 1671]. 8°.

207

Marnix van St. Aldegonde (PHILIPS), Brief. Aengaende de kerckelijcke tucht ende het danssen. Tot Dordrecht, by Dirck Dircksz. 1649. 4°.

Gedateerd: Wt Dordecht den laetsten van de Lente-maent .. 1577 en gericht aan Casper Verheyden. — Pfl. Petit 2542.

208

Response a un petit livret n'agueres publié, et intitulé, Declaration de l'intention du Seigr. Don Jehan d'Austrice : en laquelle la vraye intention dudit Sr. Don Jehan est manifestement descouverte [par PH. DE MARNIX DU MONT ST. ALDEGONDE], etc. A Anvers, de l'impr. de Christ. Plantin 1578. 5°. — Met drukkersmerk.

Oeuvres de Ph. de Marnix de S. Aldegonde, préc. d'une introd. par Alb. Lacroix, 1859, p. 29. — Pfl. Kn. 340.

209

Antwoorde op een cleyn boecxken onlancx wt ghegheven, ghenoemt de Declaratie vande meyninge van Heer Don Jan van Oostenrijck: enz. [door PHIL. V. MARNIX V. S. ALDEGONDE]. T'Antwerpen, by Christ. Plantijn 1578. 4°. — Met drukkersmerk.

Pfl. Tiele 342. Kn. 344.

210

Marnix du Mont Ste Aldegonde (PHIL. DE), Response a un libelle fameux nagueres publié contre Monseigneur le Prince d'Orenges, et intitulé Lettres d'un gentil-homme vray patriot etc. Avec ledit libelle icy joinct à la fin. Imprimé en Anvers, chez Giles van den Rade 1579. 4°.

Oeuvres de Ph. d. Marnix p. 61. — Pfl. Kn. 469.

211

Boeck der psalmen — Het —. Wt der Hebreïsscher sprake in nederduytschen dichte, op de ghewoonlicke oude wijsen van singen, overgeset. Mitgaders de heylige schriftuerlicke lofsangen, uyt den ouden ende nieuwen Testamente, enz. Mit elck sijnen text van woirde te woirde daer tegen over, int duytsche gestelt, doir PH. VAN MARNIX, genaemt, VAN S. ALDEGONDE. Middelburgh, by Rich. Schilders 1591. 8°. — Met muziek.

Hierachter: Catechismus, oft onderwijsinge in de Christel. religie. Enz. Middelburgh 1591.
In oud lederen bandje, met koperen sloten. — De eerste uitg. verscheen in 1580, deze is de 2e. Zie Van Toorenenbergen, Philips van Marnix. Godsd. en kerkel. geschr. I, p. L.

212

Psalmen Davids — De CL — overgeset ende in dichte gestelt, uyt den Hebreischen door PH. V. MARNIX VAN ST. ALDEGONDE, voor zijn doot van hem selven overgesien, ende op ontallicke plaetsen verbetert: Ende uyt den Francoischen in dichte gestelt door PETRUS DATHENUS: Bequamelijck tegen malcanderen overgedruckt. Tot Leyden by Lowijs Elzevier 1617. 8°. — Met drukkersmerk en muziek.

Hierachter: De Catechismus oft onderwijsinge in de Christel. religie, enz. Leyden 1617. — Van Toorenenbergen, Ph. v. Marnix. Godsd. en kerkel. geschr. I, p. LXVI e. v. II, p. LXVII.

213

Psalmen Davids — De CL — ende de heylige schriftuerlicke lof-sangen. In Nederlantschen dichte na de Hebreische ende Griecksche waerheydt trouwelick overgeset: door PH. VAN MARNIX, VAN S. ALDEGONDE; voor zijn doot van hem selven overgesien, ende .... verbetert. Oock is hierby gevoeght Den Christelicken Catechismus, enz. Tot Leyden, by Paul. van Ravesteyn 1646. 8°. — Met muziek.

214

Marnixius Sanctaldegondius (PHILIPPUS), Responsio ad MICH. BAII regii professoris etc. apologiam Antverpiae. ex offic. Aeg. Radaei 1582. 8°. — Met drukkersmerk.

Met eigen titel pagin. en sign. achter Michaelis Baii... pro responsione ad quaestiones, Phil. Marnixii Sanct-Aldegondii, contra ejusdem objectiones, de Veritate corporis Christi in sacramento Eucharistiae, Apologia. Etc. Antverpiae, ex offic. Aeg. Radaei 1582.
Gevolgd door: Michaelis Baii ... Apologiae, pro responsione ad quaestiones Phil. Marnixii, de sacramento altaris Defensio. Coloniae, apud Fr. Fabri 1583. — Uit de bibliotheek van Jacob Buyck. — Van Toorenenbergen, Ph. v. Marnix, Godsd. en kerkel. geschr. I, p. XLI vlg.

215

Commonefactio. — Ad potentissimos ac serenissimos reges, principes, reliquos'que; amplissimos Christiani orbis ordines. Seria de reip. Christianae statu ejus'que salute atque incolumitate conservanda. Germani cujusdam Nobilis et patriae amantis viri commonefactio. [Door PHIL. V. MARNIX V. ST. ALDEGONDE]. S. l. 1583. 4°.

Zie de vertaling hiervan o. d. t. Ernstighe vermaninghe enz. — Pfl. Kn. 626.

216

Vermaninghe — Ernstighe — vanden standt ende gheleghentheyt der Christenheyt, ende vande middelen haerder behoudenisse ende welvaren. Aende seer machtighe enz. coninghen, vorsten ende potentaten enz. Door eenen duytschen Edelman liefhebber des vaderlandts [PH. V. MARNIX VAN ST. ALDEGONDE]. Z. p. 1583. 4°.

Vertaling van: „Ad potentissimos ac seren. reges, principes commone factio". Pfl. Tiele 270. Kn. 627.

217

Discours d'un gentil-homme amateur de la patrie et du repos publicq [PHIL. DE MARNIX DU MONT S. ALDEGONDE], sur le fait de la paix et de la guerre en ces pays-bas. Escrit à un sien ami par maniere d'advis. S. l. 1584. 4°.

Zie de vertaling hiervan o. d. t.: Een goedt advijs opt stuck vande vrede enz. — Pfl. Tiele 283. Kn. 705.

218

Advijs — Een goedt — opt stuck vande Vrede ende Oorloghe in dese Nederlanden: by een Edel-man ende oprecht lief-hebber syns Vader-landts enz. [PHIL. VAN MARNIX VAN ST. ALDEGONDE], aen eenen synen goeden vriendt ... overgheschreven. Na de copie 1584. 4°

Vertaling van „Discours d'un gentil-homme" etc. — Pfl. Tiele 284. Kn. 706.

219

Copye des Sendtbriefs van ... Borghemeesteren ende Schepenen der stadt Antwerpen aenden Hooch bailliu, Voorschepen, Schepenen ... van Gendt: nopende de verhandelinge van peyse by hen met de Malcontenten voorghenomen. [Door PH. MARNIX VAN ST. ALDEGONDE.] Eerst ghedr. T'Antwerpen inde druckerije van Christ. Plantijn 1584. Ende nu tot Franeker by Jan Lamrinck 1618. 4°. — Met drukkersmerk.

Zie: Een brief van Antwerpen aan Gent (14 Maart 1584) toegekend aan Marnix door Prosper Verheyden. Antw. 1918. 4°. — Vgl. Kn. 679.

220

Bulle — Heylige —, ende krusade des Paus van Roomen, eerst vanden H. Vader Gregorio den XIIIsten ghepubliceert, ende daer na van Sixto den vijfden vernieuwt, ende gheratificeert: voor alle de ghene die volcommen aflaet ende indulgentie van haere sonden begheeren enz. [Door PHIL. V. MARNIX V. S. ALDEGONDE.] Midtsgaders, Een corte verclaringhe voor aen gheset, ghevonden onder die Armade van Spaengien, vanden vermetelicken hoochmoet vanden Spaengiaert, enz. [Middelburg] by Rich. Schilders 1588. 4°.

Pfl. Kn. 835.

221

Marnix van S. Aldegonde (PHIL. DE), Ondersoeckinge ende grondelijcke wederlegginge der geestdrijvische leere, aengaende het geschrevene woirt Godes, in het Oude ende Nieuwe Testament vervatet: enz. In 's-Gravenhage, by Aelbr. Heyndrickszoon 1595. 8°.

Van Toorenenbergen, Ph. v. Marnix Godsd. en kerkel. geschr. Aanhangsel p. 229. — Burger, Amst. Boekdr., IV, p. 68 noot 1*a*.

222

Marnix van S. Aldegonde (PHIL. DE), Ondersoeckinge ende grondelijcke wederlegginge der geestdrijvische leere, enz. In 's Gravenhage, by Aelbr. Heyndrickszoon 1597. 8°.

223

Marnix van S. Aldegonde (PHIL. DE), Ondersoeckinge ende grondelijcke wederlegginge der geestdrijvische leere, enz. In 's-Graven-hage, by Aelbr. Heyndrickszoon 1601. 8°.

Burger, Amst. Boekdr., IV, p. 68, noot 1*b*.

224

Marnix du Mont St. Aldegonde (PHIL. DE), Response apologeticque, a un libelle fameux: qui à esté publié en son absence, sans nom de l'autheur et de l'imprimeur: par un certain libertin etc. nommant sond: libelle Antidote ou contrepoison etc. auquel l'honneur des ministres et du ministere de la parolle de Dieu estoit prophanement vilipendé. Escr. et dediée à Mrs. les Estats generaulx des Prov. unies des pays-bas. A Leyden, chez Jehan Paedts 1598. 8°. — Met drukkersmerk.

Van Toorenenbergen, Ph. v. Marnix, Godsd. en kerkel. geschr. Aanhangsel p. XVII vlg. — Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 71 noot 1*b*. Kn. 1052.

225

Marnix van St. Aldegonde (PHILIPS VAN), Ontschuldinghe gestelt antwoordischer wijse. Op een schimpschrift, uytghegheven in zijn afwesen, sonder name des autheurs ende druckers, door een seker vrygeest enz. noemende zijn voorseyt boecxken, Preservatijf oft tegenvergift etc. in het welcke de eere der dienaren, ende des ampts des Goddelicken woorts, schendelicken wert versmadet. Enz. De Heeren gen. Staten der Ver. Prov. der Ned., toegeschreven. Wt den Fransoischen in onse Nederduytsche tale overgheset door R. C. B[OCKENBERGH ?]. Tot Leyden by Jan Paedts Jacobsz. 1599. 8°. — Met drukkersmerk.

Vertaling van: „Response apologeticque" etc. — Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 71 noot 1c. Pfl. Kn. 1053.

226

Marnix van S. Aldegonde (PHILIPS VAN), Tafereel der religions verschillen handelende vande kercke, haeren naem, enz. in d'welck .... ondersocht worden alle de bewijsredenen, enz. die hedensdaeghs strydich staen tusschen die gene diemen noemt Catholijcke ter eener, ende .. Evangelische ofte gereformeerde ter ander syden. Overgeset uyt den Fransoyse in nederduytsche tale door B. N. T'Amstelredam by Jan Evaertsz. Cloppenborch 1601. 4°. — Met gegrav. titelblad en portret.

Aan het slot: t'Amsterdam, by Herm. de Buck.

Van Toorenenbergen, Ph. v. Marnix, Godsd. en kerkel. geschr. Aanhangsel p. XXVIII en 197 (Bibliografie).

Dichters en schrijvers van 't laatst der 16e *en 't begin der* 17e *eeuw.*

227

Houwaert (JEHAN BAPTISTA), Pegasides pleyn, ende' den lust-hof der maeghden : begrepen in sesthien amoreuse poëtelijcke stichtende boecken enz. Poëtelijck gheinventeert, ende rhetorijckelijck ghecomponeert. Tot Leyden, by Jan Paedts Jacobsz. 1608. 2 dln. 8°. — Met titelvign.

Grootendeels in civilité-druk. De boeken met eigen titel en drukkersmerk. De eerste uitg. is van 1582/83. — Bibl. Belg, H. 88.

228

Houwaert (JEHAN BAPTISTA), Pegasides pleyn. ofte den lust-hof der maechden. In sesthien boecken. Verciert met copere figueren. Tot Rotterdam. By Jan Leendertsz Berewout 1615 ; by Jan van Waesberge 1623. 2 dln. 8°. — Met fraai gegrav. titelbl. door W. Delff, en grav. bij ieder boek.

Op de ondertitels van de boeken de jaartallen 1614 (boek 1—8) en 1623 (9—16). — Aan het eind van het 1e deel (boek 8): Gedr. tot Leyden, by Ulderick Cornelisz. ende Joris Abrahamsz. 1614. — Vgl. Bibl. Belg. H. 17, 18.

229

Houwaert (JEHAN BAPTISTE), Den generalen loop der werelt, begrepen in ses vermakelijcke boecken, enz. t'Amstelredam. By Barent Otsz. Voor Willem Jansz. Stam 1612. 4°. — Met drukkersmerk, gegrav. vóórtitel en portr.

Boek I—III met civilité letter gedrukt. — Op den vóórtitel (zonder jaar) de bijvoeging: Noyt tevoren in druck uyt gegaen. — De gravure stelt voor: de Fortuin op den wereldbol, hare gaven uitdeelende. — Bibl. Belg. H. 27.

230

Houwaert (JEHAN BAPTISTA), De vier wterste, van de doot, van het oordeel, van d'eeuwich leven, van de pyne der hellen ... Schriftuerelijck gheinventeert, enz. De annotatien zijn by den voorsz. autheur daer naerderhant by ghestelt. In s'-Graven-haghe, by Hillebrandt Jacobsz. 1613. 4°.

Op den titel in houtsnede het portret van Houwaert, devies met raadselbeeld en wapen. — De eerste uitgave is van 1583. — Bibl. Belg. H. 22.

231

Houwaert (JEH. BABTISTA), De vier wterste, van de doodt, van het oordeel, van d'eeuwigh leven, van de pyne der hellen, enz. Tot Amsterdam, by Jan Marcusz. 1616. 4°. — Met titelgrav.

Op den titel dezelfde voorstelling als in de vorige uitgaaf, nu gegraveerd. Het ex. heeft blijkens een inscriptie toebehoord aan de Biblioth. Augustina Gandensis, 1731. — Bibl. Belg. H. 24.

HOVT MIDDELMATE in tswerelts ciborie,
Op dat ghy victorie, krijght, door konst en arbeyt,
V sal volghen onsterffelijcke glorie,
Want tusschen weelde, en armoede, die haer scheyt,
Als oock tusschen rascheyt, en traegheyt daer leyt
Een seecker mate, soo ghy sien meught perfect,
Recht doorgaende, die ons door de Middelbaerheyt,
Tot wel leven, saligh sterven en deught „verwect.

232

Houwart (JOHAN BABTISTA). — Paraenesis politica Houwardi. J. B. Houwarts politijcke onderwijsinghe tot dienste van alle menschen ... En noijt voor desen „gesien gelesen„ noch in druck gebrocht ... Voor Jan Lamrinck van Bolswart, en Berent Arents van Leeuwarden. Tot Leeuwarden, by Abr. vanden Rade 1614. 4°. — Met gegrav. titelblad en portr.

Op het titelblad, gegrav. door Hendr. Micker, allegor. voorstellingen en tafereelen uit de Oudheid en den Bijbel. — Bibl. Belg. H. 28.

233

Mandere (K[AREL] v[AN]), Dat hooghe liedt Salomo, tracterende van Christo, ende sijne Bruydt de Ghemeynte: sanghewijs in rijme gestelt: met noch andere gheestelijcke liedekens daerachter by ghevoeght: ende nu op een nieu verb. ende verm. Tot Amststredam (lees: Amstelredam), voor Corn. Claesz. 1598. 16°.

Vel D. E. F. ontbreken. In een oud bandje met: „De harpe oft des herten snaren-spel" Haerlem 1599, en „Sommighe nieuwe schriftuerl. liederen" Haerlem 1599. De 1e uitgave is van 1595. Vgl. Bibl. Belg. M. 100. — Moes, Amst. Boekdr. II, p. 171, N°. 403.

234

Mander (K. VAN DER), De harpe, oft des herten snaren-spel. Inhoudende veel stichtelijcke liedekens: nu andermael oversien, verb. ende verm. t'Haerlem, by Gillis Rooman 1599. 16°.

De gedichten zijn meerendeels onderteekend met v. M.'s spreuk: Een is noodich. Verder met de namen JACOB JANSZ. en P. TRIOENS; zeer vele met: Schickt u nae den tijdt [M. DE BRAUWER]; enkele nog met: Poocht nae t'beste [?] en: Reyn van herten [?]. Een vroegere uitg. verscheen in 1597. Vgl. Bibl. Belg. M. 130.

235

Mander (KAREL VAN), Het schilder-boeck waer in voor eerst .. den grondt der edel vry schilderconst in verscheyden deelen wort voorghedraghen. Daer nae in dry deelen 't Leven der vermaerde doorluchtighe schilders des ouden, en nieuwen tyds. Eyntlyck d'Wtlegginghe op den Metamorphoseon pub. Ov. Nasonis. Oock daerbeneffens Wtbeeldinghe der figueren. Enz. Voor Paschier van Wesbusch Tot Haerlem 1604. 4°. — Met gegrav. titelblad en portret.

1e uitgave. — „Het Leven der schilders" met doorloopende folieering; ieder der boeken met eigen titel. Jaren 1603—1604. — De „Wtleggingh op den Metamorphosis" met eigen gegrav. titelbl. en nieuwe folieering.

235a

Mander (KAREL VAN), Wtlegghingh op den Metamorphosis Pub. Ov. Nasonis. Enz. Tot Haerlem, voor Paschier van Westbusch 1604. 4°. — Met gegrav. titelblad (K. v. Mander inv.).

Toegevoegd aan „Het Schilderboeck" 1634. — Erachter, met doorloopende pagineering doch eigen titel: „Wtbeeldinge der figueren". — Bibl. Belg. M. 103.

236

Mander (KAREL VAN), Het schilder boeck. Enz. Hier is op nieu bygevoeght het leven des autheurs. T'Amsterdam, by Jac. Pietersz. Wachter 1618. 4°. — Met gegrav. titelblad.

2e uitgave. — Ieder der boeken van „Het Leven der schilders" met eigen titel. Jaren: 1616—1618. Aan het einde: T'Amsterdam, by Paulus van Ravesteyn 1618. — De „Uytleggingh op den Metamorphosis" met eigen titel (1616) en nieuwe folieering.

Portret in het Schilderboeck 1604. N°. 235.

236a

Mander (CAREL VAN), Uytleggingh op den Metamorphosis. t'Amsterdam, voor Jac. Pietersz. Wachter 1616. 4°.

Toegevoegd aan „Het Schilderboeck" 1618. Er achter, met doorloopenden pagineering, doch eigen titel: „Uytbeeldinghen der figuren". — Bibl. Belg. M. 104.

237

Mander (K. VER), Uitlegging over de Metamorphosis, of Herschepping van P. Ov. NAZO. Op nieus verbetert. t'Aemsteldam, bij J. J. Schipper 1645. 12°. — Met gegrav. titelblad.

Hierachter met doorl. pagin. doch eigen titel: Uitbeelding der figuren. 1645. Het titelblad is een verkleinde copie van dat der 4° uitgaven van 1604 en 1616. — Bibl. Belg. M. 96.

238

Vermander (K.), Uitlegging over de Metamorphosis enz. 'tAmsterdam, by Willem de Hont 1662. 12°. — Met gegrav. vóórtitel.

Twee verschillende drukken. De Uitbeelding(h) der figuren heeft doorloopende pagineering maar eigen titel, resp. met jaartal 1662 en 1663. — Bibl. Belg. M. 97.

239

Mander (KAREL VAN) van Muelebeke, Olijf-bergh ofte poëma van den laetsten dagh. In Nederlandtschen dicht beschreven. Enz. Z.p. by Jasp. Tournay. Voor Passchier van Westbusch, t'Haerlem 1609. 8°.

Bibl. Belg. M. 102.

240

Mander (KAREL VAN). — De gulden harpe, inhoudende al de geestelijcke liedekens die by K. V. MANDER gemaeckt, ende voor desen in verscheyden boecxkens uytghegaen zijn, nu hier in tot een boeck versamelt, op den A.B.C. En daer noch by ghevoeght Bethlehem dat is het brood-huys. Oock ghemaeckt deur K. V. MANDER. t'Amsterdam, by Barent Otsz. Voor Corn. Lodewijcksz. vander Plasse 1613. 12°. — Met titelvign.

Op den titel een harp in medaillon, met omschrift: „Psal. 33. Danckt den Heere met harpen". —. Hierin zijn verschillende liedekens uit „Harpe of des herten snarenspel" opgenomen. — „Bethlehem" heeft eigen titel, pagineering en signatuur. — Op de schutbladen bibliogr. aanteek. betr. van Manders andere werken, en betr. den inhoud van dezen bundel.

241

Mander (KAREL VAN), — De gulden harpe enz. alsmede het Brood-huys. Nu weder op nieu, met eenige liedekens ende ghedichten vermeerdert. t'Amsterdam, by Barent Otsz. Voor Corn. Lodewijcksz. vander Plasse 1626. kl. 8°. — Met titelvign.

„Bethlehem dat is het Brood-huys" met eigen titel enz.

242

Vermander (CAERLE), De gulden harp. Tot Rotterdam by Jan Wolffersen 1640. kl. 8°. — Met gegrav. titelbl.

Gedrukte titel ontbreekt. Op den gegrav. titel het portret van Van Mander in medaillon, met omschrift: „Mensch soeckt veel doch een is noodich". Aetatis. 56.; daaronder een harp. — Volgt met eigen titel enz. doch jaartal 1643: „Bethlehem".

243

Hout (JAN VAN) — Der stadt Leyden dienst-bouc, innehoudende verclaringe van twezen ende ghelegentheyt vande zelve stadt, gelijck die van outs gheweest, ende verdeelt is: enz. mitsgaders vande gestiften tot geestelicken ofte godsvruchtighen zaecken, aldaer, met namentlicke verclaringe van de gene die van outs her, in regeeringe zijn geweest. T'samen gevoucht ende by een getrocken door — : ende gedr. opt raedthuys der voorschr. stede 1602. f°. — Met titelhoutsn.

Fraaie druk in verschillende lettersoorten: civilité, gothische en rom. letter. (wapen van Leiden). Op de keerzijde van den titel, op f° A 4 v, en aan het slot gedichten op Leidens ontzet. — Bij de afdrukken van officieele stukken zijn open vakken gelaten, de plaats van het zegel aanwijzende.

244

Ruygh-bewerp vande redenkaveling, ofte Nederduytsche dialectike: de welcke is een rechtsnoer, om van alle dingen bewyslick ende onderscheydlick te spreken, oock waarheid van valsheid te scheyden [door H. L. SPIEGHEL]; uytghegheven by de Kamer In liefd bloeyende, t'Amstelredam. Tot Leyden, by Christoffel Plantyn 1585. 8°. — Met drukkersmerk en houtsnede (blazoen van de kamer).

Wordt gevolgd door: „Kort begrip des redenkavelings", 1585; Twe-spraack vande Nederduitsche letterkunst, 1584; en „Rederijck-kunst", 1587. Alle met nieuwe titels, pagineering en signatuur. Deze vier werkjes komen meestal te zamen gebonden voor. Over het aandeel van Spieghel aan dezen arbeid, zie: Alb. Verwey, H. L. Spieghel, blz. 26/27. — Bibl. Belg. R. 15.

244a

Begrip — Kort — des redenkavelings: in slechten rym vervat, om des zelfs voorneemste hoofdpuncten te beter inde ghedachten te hechten [door H. L. SPIEGHEL]. Tot Leyden, by Christoffel Plantyn 1585. 8°. — Met drukkersmerk en blazoen.

Uitgegeven door de kamer In liefd' bloeyende. In één bandje met: „Ruygh bewerp van de redenkaveling", 1585 enz. — Bibl. Belg. B. 42.

244b

Twe-spraack vande Nederduitsche letterkunst, ofte vant spellen ende eyghenscap des Nederduitschen taals [door H. L. SPIEGHEL]; uytghegheven by de Kamer In liefd' bloeyende, t'Amstelredam. Tot Leyden, by Christoffel Plantyn 1584. 8°. — Met drukkersmerk en blazoen.

In één bandje met: „Ruygh bewerp vande redenkaveling", 1585, enz. Met voorreden van D. V. COORNHERT. — Bibl. Belg. T. 16.

244c

Rederijck-kunst, in rijm opt kortst vervat. [Door H. L. SPIEGHEL.] Hier by ghevoeght de redenkaveling ende letter-kunsts grondvesten. Uytghegheven by de Kamer In liefd' bloeyende t'Amstelredam. Tot Leyden, by Franchoys Raphelinghen 1587. 8°. — Met drukkersmerk en blazoen.

De mededeeling „Hier by ghevoeght" enz. heeft wellicht betrekking op de werkjes: „Ruygh-bewerp vande redenkaveling", „Kort begrip des redenkavelings" en „Twe-spraack van de Nederduitsche letterkunst", die er, als gewoonlijk, mee saamgebonden zijn. — Bibl. Belg. R. 14.

245

Twe-spraack vande Nederduitsche letterkunst ... [door H. L. SPIEGHEL]; uytghegheven by de Kamer In liefd bloeyende, 'tAmstelredam. Tot Amstelredam. By Hendr. Barentsz. 1614. 8°. — Met drukkersmerk, blazoen en uitslaande tabellen.

Hierachter, met doorloopende pagineering en signatuur, doch eigen titels (blz. 93, 239 en 257), de 3 andere door SPIEGHEL samengesteld en door de kamer uitgegeven werkjes: Ruygh-bewerp vande redenkaveling, Kort begrip des redenkavelings, en Rederijck-kunst. — Bibl. Belg. T. 17.

246

Begrip — Kort —, leerende recht Duidts spreken. Oock waarheit van valsheit te scheyden [door H. L. SPIEGHEL]. Bestaande in 4. deelen, Ten 1. Tweespraak vande Nederduytsche letterkunst. Ten 2. Ruygh-bewerp vande redenkaveling. Ten 3. Kort begrip des redenkavelings, in slechten rym. Ten 4. Rederijck-kunst, in rym op 't kortst vervat. Alles uytghegheven by de Kamer In liefd bloeyende, t'Amstelredam. Tot Wormer-Veer by Willem Symonsz Boogaart 1648. 8°. — Met houtsneden (blazoen van de kamer) en uitslaande tabellen.

Ieder der 4 stukken met eigen titel, pagineering en signatuur. — Bibl. Belg. B. 43. De „Rederijck-kunst" heeft hier, evenals in vroegere uitgaven, op den titel: „Hier by ghevoeght de redenkaveling ende letter-kunsts grond-vesten". — In dit bandje volgt daarop nog: Dialectica, dat is, reden-kavelinge ofte bewijskonst enz. Door BARTHOL. KECKERMAN van Dantzick. Wormerveer, W. Symonsz. Boogaert 1649. — Met drukkersmerk van Thom. Fonteyn te Haarlem.

247

Spiegel (HENDR. LAURENS), Hart-spieghel. t'Amsterdam, voor Corn. Dirckxz. Cooll 1615. 8°. — Met houtsnede en portr.

Op den titel in houtsn.: Arion op den dolfijn. Daaronder:
Int midden vande Zee, en schrylings op een vis,
Daar t' naaste schip te vyand, gheen lyfberging is,
Gherust en heel vernoecht, vrolyk te zinghen meugen
Die moet vast van ghemoed, in God, in deughd verheugen.
Op de keerzijde portret van Spieghel 1579. Aet. 30. Aan het eind: „Volghen H. L. Spieghels Uyterste-wil ofte Vaderlike vermaning. Mitsgaders A. B. C. Kettinglied". Aan het slot hiervan: t'Amsterdam, Ghedr. by P. v. Ravesteyn 1615. Met drukkersmerk.
In één band met: „Epictetus Handt-boexken, ende Cebes tafereel. Noch Cebes tafereels kort begrip, in rijm ghestelt 1615.

Dien Dueghd verhueght, Genueght en vreuchd,
Is staegh zijn lot:
Zijn rust, staet vast, In lust of last:
Door hulp van God.

248

Epictetus Handt-boexken, ende Cebes tafereel. Enz. Noch Cebes tafereels kort begrip, in rijm ghestelt door H. L. Spiegel. T'Amsterdam by Corn. Fransz. Voor Corn. Dirxzoon Kool 1615. 8°.

In één band met Spieghel's Hart-Spieghel 1615. — Zie M. Boas in: Het Boek 1918, blz. 17 e. v.

249

Spieghel (H. L.), Hart-spiegel. Verciert met schoone koopere platen. . . . 't Amsterdam, by Joh. Colom 1650. 8°.

Op den titel Arion in kopergrav. met vierregelig bijschrift. Voor ieder der boeken een gravure voorstellende eene Muze. Hierachter met doorl. signatuur: H. L. Spieghels Byspraax almanak, met dezelfde titelgrav. waaronder: Dueghd, verhnecht.

250

Spieghel (H. L.), Hertspieghel en andere zede-schriften. Meest noyt voor dezen gedrukt. Tot Amsterdam, by Hendr. Wetstein 1694. 8°. — Met drukkersmerk en grav.

Titel in rood en zwart. Gegrav. vóórtitel (Ph. Tiedeman delin. I. Mulder sculp.) Arion met het vierregelige bijschrift. Fraai gegrav. platen, waaronder 2 uitslaande. Behalve „Hertspieghel" bevat deze bundel: Uyterste-wil; A. B. C. Kettinglied; Kebes tafereels kort begrip; Verderf-traps beeld-schrift ofte heilighe letteren dat is hieroglifica; Brief aan Dr. Peter Paaw; Van natuurlicke geneichtheid; Van Socrates ende Aristoteles verschil; Byspraax Almanack; en verschillende gedichten.

251

Spiegel (H. L.) — 't Mergh van de Nederlandsche spreekwoorden: waer in H. L. Spiegels By-spraakx Almanack: neffens het tweede en derde deel der spreekwoorden zijn by-gevoeght. Noyt aldus volkomen ghedruckt. t'Amstelredam, voor Dirck Pietersz Pers z. j. 16°.

Bevat, na een korte inleiding, ondert. Deughd verheught, de „Ewige zedevorms Almanak" met bijschriften voor iederen dag van het jaar. Daarna een toelichting betr. de stofverdeeling van het werkje; „Byghevoeghde Oude deuntjens" ondert. F. V. W. en „Tweede deel van 't Mergh", met eigen titel. — Een afzond. 3e deel is niet aanwezig.

252

Loff — T' — vande mutse, ende van een blaeuwe scheen; met noch ander ghenoeghelicke boerten ende quicken, soo uyt het Grieckx, Latijn, en Franchoys in rijm overgheset, als selffs poeetelick ghedicht: enz. [door ROEMER VISSCHER]. Tot Leyden, by Jan Paets Jacobszoon 1612. 4°. obl.

Als 2e stuk met eigen pagin. en sign.: Roemers Brabbeling, oft Ghenoegheliche boerten. — Blijkens inscripties achtereenvolgens in bezit van Petrus Scriverius en Adr. Rogge.

253

Visscher (ROEMER), Brabbeling. By hem selven oversien, en meer als de helft vermeerdert. 't Amsterdam, by Willem Jansz. 1614. 8°. — Met pl.

Titelhoutsn. met spreuk: Elck wat wils. Achterin: Sommighe ghedichten van H. L. SPIEGHEL.

254

Visscher (ROEMER), Brabbelingh. By hem selven oversien enz. t'Amstelredam, by Joh. van Ravesteyn 1669. 12° — Met drukkersmerk.

255

[**Visscher** (ROEMER), Sinnepoppen. T'Amsterdam, bij Sander Wybrants en Andries Vink en Comp. 1678.] 12°. — Met pl.

Hierna enkele bijschriften van A[nna] R[oemers]. De titel en bl. 2/3 en 99/100 ontbreken, en zijn vervangen door geteekende en geschreven bladen.

256

Visscher (ROEMER), Sinnepoppen. T'Amsterdam by Willem Jansz. Z. j. 12°. — Met pl.

Gegraveerde titel met het prentje „Elck wat wils" (II[1]); volgens een inscriptie is dit „De beste druk met de verbeteringen door Anna Roemer's Dochter; de platen zijn de fraayste afdrukken." Zie Scheltema Redev. p. 81. — Uit de nalatenschap van Mej. M. E. van den Brink.

Dit is een Waterlandts Barbarisch spreeckwoort, als zy willen segghen: *Hy ghelooft, die 't gelooft, ick en ghelooft niet.* Daer om heb ick dit willen ghebruycken bij de monstreuse beesten, in de achtste tafel van Asia, geroert door Ptolomeum in zijn Geographia. Het is wonder dat de Oudtheydt onversocht, dus langhe daer op gestaen heeft: maer onse nieuwe Schippers ende Stuerluyden, die nu over al ghevaren hebben, vinden daer af noch teecken noch mercke.

Uit de Sinne-poppen van Roemer Visscher, Amst. by Willem Jansz. N°. 256.

257

Duym (Jacob), Een spiegelboeck inhoudende ses spiegels, waer in veel deuchden claer aen te mercken zijn. Enz. Nieu gevonden, ende speelwijs in dicht ghestelt. Tot Leyden, by Jan Bouwensz. 1600. 4°. — Met drukkersmerk.

Ieder van de zes „spieghels" met eigen titel, doch doorl. signatuur. — In één band met het Gedenck-boek. — Een ander ex. vermeldt nog op het titelblad: „Men vindtse te koop t'Amsterdam by Hans Matthijsz." enz. — Burger, Amst. Boekdr. IV, p. 362, N°. 710.

258

Duym (Jacob), Een gedenck-boeck, het welck ons leert aen al het quaet en den grooten moetwil van de Spaingnaerden en haren aenhanck ons aen-ghedaen te ghedencken. Ende de groote liefde ende trou vande Princen uyt den huyse van Nassau ... eeuwelick te onthouden. Speelwijs in dicht ghestelt. Tot Leyden by Henr. Lodowijcxszoon van Haestens 1606. 4°. — Met titelgrav. en portr.

Op den titel het portret van prins Maurits in medaillon met omschrift; ieder der zes boeken met eigen titel waarop het medaillonportret van één der vorsten uit het huis van Nassau, en eigen signatuur.

259

Saxo Grammaticus. — Oudt Batavien nu ghenaemt Holland. Hoe, ende in wat manieren, ende van wien Hollandt, Zeelandt, ende Vrieslandt eerst bewoont is gheweest. Auctore SAXONE GRAMMATICO. Mits-gaders des lands oude graven ende nieuwe gouverneurs: enz. Beschreven door JACOB DUYM. Tot Leyden, bij Andries Clouck 1606. 8°. — Met drukkersmerk en houtsn.

De „Historie der Gouverneurs ... mids-gaders de Stad-houders", met eigen titel, maar doorl. pagin. Houtsneeportretten van graven, gouverneurs en stadhouders.

260

Valcooch (DIRRICK ADRIAENSZ.), Chroniicke van Leeu-wenhorn, voortijden ontrent der Sijpen in West-vrieslant, over veel hondert jaeren verdroncken, met noch alle handelingen bedijckingen, ende inundatien, die van ... 1552. tot ... 1598. so by die eerste bedijckers ende ooc ten lesten vande Sijpe gheschiet zijn, gepractiseert, ende eensdeels in rijme gestelt. De tweede editie. Ghedruckt voor Hessel Jansz. Valckenborch tot Schagen 1621. 16°.

De dichter begint zijn romantisch verhaal met de komst van Julius Caesar in de Nederlanden. In het 2e gedeelte beschrijft hij de overstroomingen van de Zijpe en de bedijking van 1597 (de 1e uitgave was gedateerd 1599). Tot afwisseling een Liedeken, een tsamenspreckinghe (echogedicht), eene Nota enz. Ingevoegd het slot van een anderen druk, waaraan een prozaverhaal over de distructie der stad Vroonen is toegevoegd. Bijgebonden: Een kleyn Chronyxken door Dirck Burgher van Schoorl, en: Kort en bondigh Chronyxken . . . der Batavieren, oudheijdt enz. (defect). Beide gedrukt bij Jan Jansz. Potjen te Enchuysen (c. 1650). — De drie boekjes doorschoten en in een 8° perkamentbandje gebonden, met inscripties van Adrianus Boickes de Groot, Adrianus Westphalen en C. V. Alkemade. — W. v. Gouthoeven, D'oude Chronijcke van Holland 1620, p. vij v.

261

Valcooch (DIRRICK ADRIAENSZ.), Chronycke van Leeuwenhorn, voortyden ontrent der Sypen gelegen in West-Vrieslandt over veel hondert jaeren verdroncken .... in ryme gestelt. Gevolgt naar den druk van 1599, en vermeerdert met een kaart, en een historie van Vroonen. Te Amsteldam, by Jan Hartig 1740. 4°.

262

Bartas (WILLEM VAN SALUSTE, Heere VAN), De weke. Inhoudende de scheppinghe des werelts. Vertaelt door ZACH. HEYNS. Tot Swol, by Zach. Heyns 1616. 8°. — Met drukkersmerk en platen.

1e uitgaaf. De „Weke" is verdeeld in 7 dagen, ieder met eene plaat. — Burger Amst. Boekdr. IV, blz. 266 e. v. Bibl. Belg. H. 65.

263

Bartas (W[ILLEM] S[ALUSTE], Heere VAN), Wercken, door ZACH. HEYNS. Z.p. [met privilegie van 1621.] 2 dln. 4°. — Met gegrav. titelbl. en platen.

Het 1e deel is een herdruk in 4° van de uitg. van 1616, met andere platen. De voortitel luidt: Bartassi weken. — Het 2e deel, o. d. t.: Tweede weke van ... W. v. SALUSTE, heere van BARTAS. Vertaelt door Z. HEYNS. Tot Zwol 1621. Met drukkersmerk (de drie hoofddeugden); hierin zijn 2 werken van VONDEL opgenomen: De Vaderen (N°. 2 v. d. 3en dagh) en: De Heerlijckheyd van Salomon (N°. 2 v. d. 4en dagh). 4 dagen, elk met eigen titel: T'Amsteldam, by Paulus van Ravesteyn 1621; iedere dag in 4 onderdeelen, elk met plaat. — Burger, Amst. Boekdr. IV, blz. 268 e. v. Bibl. Belg. H. 66.

264

Bartas [(WILLEM VAN SALUSTE, Heer VAN) — Vervolgh van de weken van — door Z. HEYNS. Tot Rotterdam by Pieter van Waesberge 1628. 4°. — Met gegrav. titelblad en platen.

De gegrav. titel luidt: II. Weke vijfde dag inhoudende den staet der kercken onder de vier monarchien van de Babilonische gevangenisse (daer Bartas op ghehouden heeft) tot de geboorte Christi. — Het werk bestaat uit: den 5den dag, oorspronkelijk werk van HEYNS, met 4 zinnebeeldige platen; den 6den dag, gevormd door „DAN. HEINSII Lof-sangh van Jesus Christus"; „Bartassi sevenste dag... inhoudende de triumphe of zégtocht des gheloofs" (met uitslaande plaat); en „Vervolgh der wercken van... W. v. Saluste Heer van Bartas. Inhoudende: Jonas. Judith. De hemelsche Musa. De neghen Musae. Den slagh van Lepanten. De victory van Yvry. Vredeghesang. Met platen. — De 6e en 7e dag en het „Vervolgh" met eigen titelblad. Bij den 7en dag begint een nieuwe pagineering. — Burger, Amsterd. Boekdrukkers IV, blz. 278 e. v. Bibl. Belg. H. 70.

265

Heyns (ZACH.), Emblemata, emblemes chrestienes, et morales, Sinne-beelden streckende tot Christelicke bedenckinghe ende leere der zedicheyt. Tot Rotterdam. By Pieter van Waesberge 1625. 4°. — Met gegrav. titelblad, portret en platen.

Het titelblad ontworpen door J. SWELINCK. — Zooals de titel aanduidt, bestaat het werk uit 2 reeksen, met Holl. en Franschen tekst: 25 Christelijke zinnebeelden en 25 emblemata moralia. Bij ieder dezer sluit een zinnespel aan: het „Sinne-spel van de dry hoofdeuchden" onder de zinspreuk Sic itur ad astra, en: „Deuchden-schole ofte spieghel der jonghe-dochteren". De vier deelen met eigen titel, pagineering en signatuur; met een algemeen register. — Burger, Amst. Boekdr., IV, blz. 273 e. v. Bibl. Belg. H. 69.

266

Heinsius (ZACH.), Weg-wyser ter salicheyt onder een sinnebeeld van des werelts beschryvinge den Christen wandelaer voorgestelt. Tot Swol voor Zach. Heyns [1629]. 4°. — Met gegrav. titelblad, portret en platen.

Aan het slot: Gedruckt tot Zwolle, by Fransz. Jorrijaensen 1629. — Op den titel een allegorische voorstelling van den weg tot het goede en den weg tot het kwade. Hetzelfde onderwerp is behandeld op een groote uitslaande plaat, landkaart met toelichting in 40 versregels. Tusschen den tekst kleine afbeeldingen. — Burger, Amst. Boekdr., IV, blz. 279. Bibl. Belg. H. 71.

267

Zuerius (MARCUS), Claeg-dicht over de doot van ... Philips Marnix Heere van St. Aldegonde. By maniere van tsamenspreckinghe ghemaeckt. Tot Leyden, by Christ. Guyot: voor Laur. Jacobsz. 1600. 4°.

268

Viverius (JACOBUS), van Gendt, Een Christelick lof-verhael van den treffelicken veldtslagh die sijne princelicke Excellentie den 2. Jul. 1600. in Vlaenderen heeft ghewonnen. Tot Leyden, by Christoffel Guyot, voor Laur. Jacobsz. [te Amsterdam] 1600. 4°.

Titelblad en bladzijden met boekdrukomlijsting. Op den titel een houtsnede met omschrift: Van God comt alle maght: Den lof zij God ghegheven, Als wij het boos gheslacht Verwinnen in dit Leven. Op de keerzijde: Het inhoudt van het Christel. Lofverhael, 12 regelig gedicht, onderteekend: De Doodt doet Leven. Opdracht in proza aan „De Nederlandtsche jenghet". Daarna op 18 bladzijden het gedicht in 38 twaalfregelige coupletten. — Burger, Amst. Boekdr., II, p. 303, n°. 501.

269

Viverius (JACOBUS), Den lust-hof van de Christelicke zielen, waer in begrepen zijn de Christelicke ghedichten. In drij deelen; ende met eenen soo oversien, enz. dat de schrijver maer desen druck en kennet. Tot Leyden, by Christoffel Guyot: voor Laurens Jacobsz. tot Amstelredam. 1600. 8°.

Achter de gedichten een prozastuk: De gheestelicke nacht-wachten van de wijse maeghet. — Burger, Amst. Boekdr. II, p. 304, n°. 502.

270

Viverius (JACOBUS), Den Spieghel van de Spaensche tyrannie: waer by ghevoegt is eene vreughdighe vieringhe over het veroveren van ... Rijnberck: enz. Cortelijck in dichte ghestelt. t' Amstelredam by Herman de Buck, voor Laur. Jacobsz 1601. 4°.

Inhoudt van den Spiegel in 12 dichtregels; opdracht in proza aan den Raedt en Burgherie van Amstelredam. Den Spieghel en het kleinere gedicht in twaalfregelige coupletten. — Pfl. Tiele 481. Kn. 1167.

271

Viverius (JACOBUS), Eene elegia, of Christen klagh-reden over den doodt des wijd-beroemden ende hoogh-gheleerden Joannes Heurnius. t'Amsterdam by Herman de Buck, voor Laur. Jacobsz. 1601. 4°.

Een „epitaphium of graf ghedicht" in 5 vierregelige coupl., onderteek.: „De doodt doet Leven." De Elegia in zestien twaalfregelige coupletten. — Meulm. 951.

272

Chytraeus (NATHAN), Het reys-gheldt van de wterste of laetste reyse: seer vol leeringhe ende vertroostinghe ... wt de alderbeste oude ende nieuwe wtleggers der Heylige Schrift, enz. Ende nu uyt de Latijnsche in de Nederlandtsche sprake vertalet, van JACOBUS VIVERIUS. — Tot Amsterdam, by Michiel Colijn 1610. 4°. — Met drukkersmerk.

273

Du Mornay (Philips), Een seer grondigh bewijs dat Jezus is de ware Messias, in den Paradyse belooft, ende van al de heylighe propheten voorseydt; tot waerschouwinghe der Joden. In de Fransche tale beschreven. Ende nu in onse Nederlandtsche spraecke ghetrouwelick vertaelt (met een Christelick ghesang van ghelijcken inhoudt) van Jac. Viverius. t'Amsterdam, by Hendrick Laurentsz. 1611. 8°.

Met opdracht van Viverius aan de regeering van Amsterdam.

274

Molinaeus (Petrus) — De heylighe gheestelijcke opweckinghe in het Fransche beschreven van —. In onse Nederlantsche sprake ghetrouwelijck vertaelt [door Jac. Viverius]. t'Amsterdam, by Hendr. Laurensz. 1615. 12°.

Vormt, met eigen titel enz., het 6e stuk van: Petri Molinaei Verscheyden aendachtige en godsalighe tractaten... Nu in onse Nederduytsche tale overgheset. Tot Amstelredam, by Hendr. Laurensz. 1622. — In de inhoudsopgave aan de keerzij van den titel, staat de vertaling van het 6e stuk op naam van Viverius. — Rogge, Pfl. Rem. Kerk, I 2, blz. 246 en II, 2, blz. 150 en 151.

275

Philiatros a Ganda (Philologus) [Jacobus Viverius], De wintersche avonden, of Nederlantsche vertellingen. Waer in verscheydene vremdigheden, dese lest voorledene hondert jaren gebeurt ... worden verhaelt. Tot Amsterdam, by Dirck Pietersz. [Pers] 1615. 8°. — Met drukkersmerk.

Achterin: Ghedruct tot Leyden, by Joris Abrahamsz. vander Marsse 1615.

276

Philiatros a Ganda (Philologus) [Jac. Viverius], De wintersche avonden, of Nederlandtsche vertellingen enz. Verbeterde druck. Tot Amsterdam, by Dirck Pietersz. [Pers] 1617. 8°. — Met drukkersmerk.

Achterin: Ghedruckt tot Leyden. By Joris Abrahamsz. vander Marsse 1617.

277

Viverius (Jakobus) — Wintersche avonden, of Nederlantsche vertellingen enz. Eerst, uit verscheide tijd-boeken, door — onder de naam van Philologus Philiatros á Ganda vergaderd en beschreven; en nu, in al zijn deelen, door Jan Zoet verbeterd en vermeerderd. Met een by-voeging van 't Geluk en ongeluk des houwelikx. [Wt het Frans.] Tot Utrecht, by Lamb. Roeck 1650. 12°.

278

Viverius (Jac.) — Wintersche avonden, enz. Eerst uit verscheide tyd-boeken door — onder de naam van Philologus Philiatros à Ganda vergadert enz. En nu in al zijn deelen verbeterd en vermeerderd [door Jan Zoet] Met een byvoeging van 't Geluk en ongeluk des houwelikx. t'Amsterdam, voor Gerrit van Goedesberg 1665. 12°. — Met titelplaat.

Aan het slot; t'Amsterdam, by de Wed. van Tymon Houthaak 1665.

279

Ghesanghen — Christelijcke —, tot lof van onsen Heere ende Saligh-maker Jesus Christus, enz. [Door JAC. VIVERIUS e.a.] Desen vijfden druck, is van nieus oversien, verbetert ende vermeerdert. t'Amstelredam, voor Marten Jansz. Brant 1627. 8°.

Vormt, blijkens de pagineering, het 2e deel van „Het lof des Heeren . . . vijfden druck . . . oversien enz. door JAC. TRIGLANDIUM". Hierin eene voorrede van 1615, waarschijnlijk het jaar van de 1e uitgave. — Onder de gezangen de volgende onderteekeningen: Non est mortale quod opto [JON. (VAN) REYGERSBERCH]; BERNARDUS BUSSCHOFF; MENSO ALTINGH; Godt is mijn Burgh I. I. V. N. [P. CANNEBURGH]; In hope leef ick; De doodt doet Leven [JAC. VIVERIUS]; N[IC]. A[NTHONI] V[AN] D[ELEN]. In den 8en druk v. d. Christ. Ghesangen wordt Viverius op den titel als auteur vermeld. — Rogge, Pfl. Rem. Kerk, II 2, blz. 38 en 246.

280

Viverius (JACOBUS), De handt Godes; of, een Christelijck verhael van de peste, of gaeve Godes: in dicht gegeven. Te Haerlem, gedr. by Thom. Fonteyn 1636. 4°. — Met drukkersmerk.

Voorrede in proza, gevolgd door 58 twaalfregelige coupletten.

281

Theocritus à Ganda [DAN. HEINSIUS], Spiegel vande doorluchtige, eerlicke cloucke, deuchtsame ende verstandege vrouwen: genomen wt diveersche Griexsche ende Latijnsche war-historyschryvers enz. Met diveersche constige coperen platen verciert ende rijmswyse beschreven. Jodocus Hondius exc. Amsterodami 1606. 4° obl. — Gegrav. titel en 8 prenten.

Bijgebonden een aantal bladen met gedichten in hs. (orig. en afschriften), alle uit het begin van de 17e eeuw.

282

Emblemata amatoria: iam demum emendata. [Door DANIEL HEINSIUS.] Z. p. e. j. 4° obl. — Gegrav. titel en 24 emblem.

De tweede druk met de gedichten van Heinsius, de eerste onder dezen titel. De bijschriften bij de embl. in civilité-druk. De opdracht „Aende joncvrouwen van Hollandt" ontbr. in dit ex. De Elegie aan het eind is ondert. V. S. D. H. en heeft op de eerste blz. het vers:

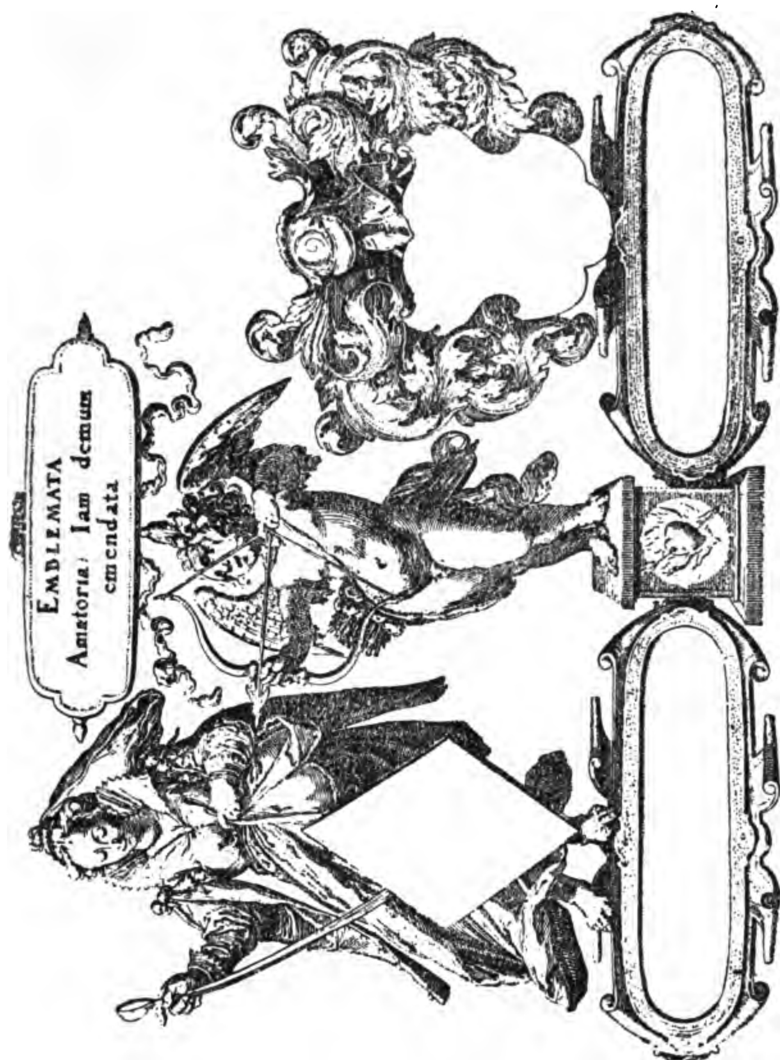
Maer HEINSIUS alleen moet oock bij nacht vergaen.

De naam is evenals in het Gentsche ex. met een veeg oost-indischen inkt doorgeschrapt. Op de laatste bladz.: Het sterfhuis van Cupido, en daaronder: FINIS. — A. G. C. DE VRIES, De Nederl. Emblamata, n°. 22.

283

Emblemata amatoria: iam demum emendata. [Door DANIEL HEINSIUS.] T'Amstelredam. By Dirck Pietersz. Boeckvercooper in de witte Persse 1612. 4° obl. — Gegrav. titel. en 24 emblem.

De opdracht „Aan de joncvrouwen van Hollandt", ondert. Theocritus a Ganda, in civilité-druk, evenals de bijschriften bij de embl. De Elegie is ondert. D. H.; de naam HEINSIUS in het gedicht is vervangen door „u dienaar". Aan het slot bijgevoegd een vierregelig versje en het uitgeversadres met jaartal. — A. G. C. DE VRIES, De Nederl. Emblemata, n°. 24.

Titel van EMBLEMATA AMATORIA, N°. 262, 283.

284

Heinsius (DAN.), Nederduytsche poemata; by een vergadert en uytgegeven door P[ETRUS] S[CRIVERIUS]. Tot Amsterdam. By Willem Janszen 1616. 4°. — Met gegrav. titel en tal van grav. in den tekst.

Na de „Poemata" met nieuwen titel, doch doorloopende pagineering: Emblemata amatoria; 1—24 onder het opschrift: Het ambacht van Cupido, dan met doorloopende nummers 25—48 de vroeger afzonderlijk uitgeg. Embl. amat., vervolgens met nieuwen titel en nieuwe pagineering: Hymnus oft lof-sanck van Bacchus met wtlegginghen. — De Vries, De Ned. Emblemata, n°. 29.

285

Heinsius (DAN.), Nederduytsche poemata; by een vergadert... door P[ETRUS] S[CRIVERIUS]. Tot Amsterdam. By Willem Janszen 1618. 4°. — Met gegrav. titelblad en grav. in den tekst.

Na de „Poemata" met eigen tusschentitels: Het ambacht van Cupido (1—24) met toegevoegde Latijnsche disticha van Petrus Scriverius; Emblemata amatoria (1—24); Spiegel van de doorluchtige . . . vrouwen (beide laatsten vroeger uitgeg. onder den naam van Theocritus à Ganda); Hymnus oft lof-sanck van Bacchus. — De Vries, De Ned. Embl. n°. 31.

286

Heinsius (DAN.), Nederduytsche poemata; by een vergadert ... door P[ETRUS] S[CRIVERIUS]. Tot Amsterdam. By Willem Janszen 1618. f°. — Met gegrav. titel en grav. in den tekst.

Na de Poëmata met eigen tusschentitels: Het ambacht van Cupido (1—24) Emblemata Amatoria (1—24); Hymnus oft lof-sanck van Bacchus met wtlegginghen. — De Vries, De Ned. Embl., p. XXIV, N°. 30.

287

Heinsius (DAN.), Lof-sanck van Jesus Christus ... Met noodelicke uytleggingen; soo geestelicke als weereltlicke. Nu eerstelick uytgegeven door P[ETRUS] S[CRIVERIUS]. Tot Amstelredam. by Willem Janssz. 1616. 4°. — Met titelgrav.

Titel in rood en zwart, met gegrav. medaillon: de aanbidding van het kindeke in den stal van Bethlehem.

288

Heinsius (DAN.), Lof-sanck van Jesus Christus. Met een voor-reden van den auteur. Tot Amsterdam, by Willem Jansz. 1618. 4°. — Met titelgrav.

Titel in rood en zwart met het vignet: de aanbidding van het kindeke.

289

Heinsius (DAN.), Lof-sanck van Jesus Christus. Met noodelicke uytleggingen ... Met een voorreden van den auteur. t'Amsterdam, by Willem Blaeu z. j. f°. — Met titelgrav.

Dezelfde titelgrav. als in de 4° uitgaven van 1616 en 1618.

290

Heinsius (DAN.), Lof-sanck van Jesus Christus: ende zyne andere Nederduytse poemata. Nieuwelicx oversien, enz. Met de uytleggingen. t'Amstelredam, by Willem Jansz. Blaeuw 1622. 8°. — Met drukkersmerk en grav. in den tekst.

Hierin, met eigen tusschentitels: Het ambacht van Cupido (1—24); Emblemata amatoria (1—24); Spiegel van de doorluchtige vrouwen; Hymnus van Bacchus. — De Vries, De Ned. Emblemata N°. 32.

291

Heinsius (DAN.), Lof-sanck van Jesus Christus. Ende zyne andere Nederduytse poemata. Nieuwelycks oversien ... Met de uytlegginghen. t' Amstelredam, by J. J. Schipper 1650. 8°. — Met grav. in den tekst.

Dezelfde inhoud als de uitgaaf van 1630. — De Vries, De Ned. Emblemata. N°. 33.

292

Heinsius (DAN.), Lof-sanck van Jesus Christus ende zyne andere Nederduytse poemata. Nieuwelijcks oversien. Met de uytlegginghen. t'Amstelredam, by Joost Hartgers 1650. 8°. — Met grav. in den tekst.

Dez. druk als de uitg. van J. J. Schipper. — De Vries, De Ned. Emblemata. N°. 34.

293

Heinsius (DAN.), Lobgesang Jesu Christi, des einigen undt ewigen Sohnes Gottes, mitt notwendiger Auszlegung. Hochdeutsch gegeben durch MART. OPITIUM. Gedruckt zum Brieg, durch Augustinum Gründern, in Verlegung Davidt Müllers Buchhändlers in Breszlaw 1633. 4°.

294

Episcopius (SIMON), Brief. In de welcke de gront van de Remonstranten, aengaende hare belijdenis ende eenstemminge in het geloove, naecktelick ontdeckt wort. Met een voor-reden [van DAN. HEINSIUS] aen de H. M. H. Staten Generael der Vereenighde Nederlanden. In 's Graven-haghe, by Hillebrand Jacobssz. 1620. 4°.

Pfl. Tiele 1750. Kn. 3070.

295

Monsterken van de ontrouwicheyt ende notoire leugenen der genoemde Remonstranten, nu onlancx in seker schrift, genoemt Antwoorde op de extracten etc. wtgestroyt tegens ... DANIEL HEINSIUS. Tot Leyden, by Bonaventura ende Abr. Elzevier 1630. 4°. — Met drukkersmerk.

Rogge, Pfl. Rem. Kerk, I 2, p. 80. Kn. 4072.

Dichtbundels

296

Lenaerts vander Goes (PIETER), Een nieu liedt-boeck, genaemt den druyven-tros der amoureusheyt; in hem begrijpende veelderhande amoureuse liedekens, te vooren in druck noyt uytgegaen. Z. p. 1602. 8° obl. — Met titelvignet (druiventros) en muziek.

De gedichten zijn alle geteekend met LENAERTS' spreuk: „Doende leer-ick." — Zie: Een nieu liedt-boeck, gen. Den druyven-tros der amoureusheyt enz. van aant. voorz. door J. te Winkel. (Liederen v. Groot Nederland, verz. door F. R. Coers Fr.zn.)

297

Lust-hof — Den nieuwen — gheplant vol uytghelesene, welgherijmde, eerelijcke, amoreuse ende vrolijcke ghesanghen als Mey, bruylofts, tafel, ende nieuw-jaers-liedekens, met noch verscheyden tsamen-spreeckinghen enz. Verciert met seeckere coperen figuren die opte liedekens accordeeren. Item is noch hier achter ... ghevoeght, een Bruyloftsbancket [door MART. VLACQ]..., alles op goede mate ende voysen gestelt van verscheyden experte componisten. t'Amsterdam, by Hans Mathysz. 1602. 4° obl.

Aan het eind: tot Amsterdam by Herm. de Buck 1602. Het bruylofts-bancket met eigen titel en pagineering, doch doorloopende signatuur. — Bevat o. a. gedichten geteekend: Wie kant ontvlien [MICHIEL VLACK]; Recht moet recht zyn [ZACH. HEYNS]; Liefde verwinnet al [J. v. D. VONDEL]; Na 't suer het soet [J. F. STAM]; Een is noodich [K. VAN MANDER]; RONSARD (?); N(iemandt) S(onder) V(lack) [MART. VLACQ.]

298

Lust-hof — Den nieuwen verbeterden —. Verciert met seeckere copere figueren. Item ... een Bruylofts-bancket. Den vierden druck ghebetert. t'Amstelredam, by Dirck Pietersz. in die witte Persse z.j. 4° obl.

De bundel is met een aantal gedichten vermeerderd; 2 bladz. achter het voorwerk, 16 achter den Lusthof, 6 toegevoegd aan het Bruylofts-bancket.

299

Bloem-hof — Den — van de Nederlantsche jeught. beplant met uijtgelesene elegien, sonnetten, epithalamien, ende gesangen etc. Poetisch ende morael. Noyt in den druck gesien. t'Amstelredam. By Dirck Pietersz. 1608. 4° obl. — Gegraveerd titelblad en pl.

De gedichten zijn o. a. geteekend: A[NTHONY] J[ANSEN]; FONTAIN en (met potlood geschreven:) HOOFT (op pag. 43 en 45). Op p. 60: Hier volcht den bloeyenden Mey-waghen... noyt in druck gesien: door een liefhebber ghecomponeert. De daarop volgende gedichten zijn tot en met p. 88 alle geteekend: Bemint de w(a)erheyt [JAN SYVERTSZ COLM] en van p. 101 af: Deugd verwint [C. KETEL?]; Een is noodich [K. VAN MANDER]; Sole et sale [DANIEL SOUTERIUS?]

DEN.
Bloem-Hof
Van de
Nederlantsche Ieught
beplant.
met uijtgelesene Elegien, Sonnetten,
Epithalamien, ē gesangen etc.
Poetisch ē Morael.
Novt in den druck gesien.
t'Amstelredam.
Bij Dirck Pieterß in
de Witte Persse in de
oude Brug-steegh
1608.
PATIEN TIA VIN CIT INVIDIAM

300

Helicon — Den Nederduytschen — eygentlijck wesende der maet-dicht beminders lust-tooneel: daer vertoont worden .... veelderley versamelde, ...ghedichten, in suyver Nederduytsche sprake ghemaeckt, door verscheyden dicht-konst-oeffenaers.

Demosthenes dorst Pythias wel segghen,
(Doe hy zijn dicht scholdt t'Oly-rueckigh seer :)
'Ken sal soo veel aen oly niet verlegghen,
Als ghy aen wijn: nochtans sal, meer end' meer,
Mijn oeffeningh voor d'uwe treffen Eer.

Tot Alkmaer, by Jac. de Meester, voor Passchier van Westbusch, tot Haerlem 1610. 8°.

Opgedragen aan „Symon Stevijn van Brugghe". Bevat o. a. gedichten van: Een is noodich [KAREL VAN MANDER], Doorsiet den grondt [J. v. D. SCHUERE], JAC. CELOSSE, J. DE LA RUE, K. KETEL, JASP. BERNARDUS, De liefde Sticht [DIRCK. WOUTERSEN], MAERTEN BEHEIT, ABR. V. D. MIJL, PIETER VERGHEELSUENE, J. V. D. DOES, DAN. HEYNS (HEINSIUS), [A.] SCHEPENS. Op bladz. 78 vlg. worden de anagrammen van tal van bekende rederijkers opgesomd eveneens op blz. 331 en 332. Ook bladz. 74 noemt een aantal min of meer bekende dichters.

301

Bruyloft Dichten — Verscheyden — ende liedekens, ghedicht ende ghecomponeert by verscheyden gheesten. Enz. Tot Leyden, by Jan Paedts Jacobszoon 1611. 4° obl. — Met titelvignetje.

Grootendeels in civilité-druk. Op bladz. D 1 de onderteekening: Marcessere nescia. Laurus; op F 3v: CHARLES VAN WIJCKHUYS, Verstaet eerst wel. Onder de andere gedichten alleen initialen. Blad F 4 ontbreekt.

302

Cupido's lusthof. Ende der amoureusen boogaert beplant ende verciert meet 22 schoone copere figuiren ende vele nieuwe amoureuse liedekens baladen ende sonnetten desgelickx te voren noijt inden druck geweest ofte gesien zijn. Gecomponeert door een wt levender jonst [G. H. VAN BREUGHEL]. Tot Amsterdam by Jan Evertssz Cloppenburch [1613]. 4° obl. — Gegrav. titelblad en grav. in den tekst.

Berijmde opdracht van den drukker W. I. Stam. Dichterlijke Voorreden van G. H. V. B. [GERRIT HENDRIKSZ. VAN BREUGHEL], sonnet ondert. met diens zinspreuk: Bedenckt u tis tijdt. Emblemata (1—21) afgewisseld met liedekens. — De Vries, De Nederl. Emblemata, n°. 51.

303

Vermaeck — T' — der jeught, waer in gh[e]vonden worden veel schoone eerlijcke, amoreuse ghesanghen, troudichten, sonnetten en andere vermaeckelijcke ghedichten. Byeen vergadert, ende ten dele ghecomponeert door BOUDEWIJN JANSEN WELLENS. Tot Leuvarden, bij Abr. vanden Rade 1616. Verb. en verm. door JAN JANSZ. STARTER. Franeker 1617. 4° obl. — Met gegraveerd titelblad.

Het titelblad ontworpen door P. Harlingensis, gegrav. door Jac. Matham. — De eerste uitgaaf, in 1612 verschenen, had 144 bladzijden. Daarin gedichten, geteekend: Verkiest het beste [B. J. WELLENS]; P. F. H. PICTOR; Niet sonder dat [J. V. MOSSCHER]; Reyn liefde croont [J. TARGIER] e. a. — De tweede (1616) is vermeerderd met 8 blz., gedichten van [R.] OLIVIER [VAN ZONHOVEN], Soeckt vrede. STARTER heeft daar (1617) nog eenige gedichten van hem zelven aan toegevoegd. Zie F. Buitenrust Hettema in het Boek 1912. Dit ex. is afkomstig uit de verz. Vincent van Gogh.

T'VERMAECK
DER IEVGHT,
Waer in ghvoeden worden veel
Schoone Eerlijcke, Amoreuse
Ghesanghen, Froudichte, Sonnette
en andere vermaeckelijcke ghedichten
by een vergadert,
ende ten dele ghecomponeert,
door
BOUDEWIIN IANSEN
WELLENS.
Harlingensis Inuentor.
Ian Matham sculp.
Gedruckt t'Franeker, By Thomas Lamberts Salwaada. 1612.

304

Nachtegael — Zeeusche —. ende des selfs dryderley gesang : geheel anders inder waerheyt verthoont, als de selve voor desen by sommighe uyt enckel mis-verstant verkeerdelijck is gheoordeelt. Door verscheyden treffelijcke Zeeusche poëten by een ghebracht ; ende verciert met copere plaeten. Hier is noch by-ghevought een poëtisch werck ghenaemt Tafereel van Sinne-mal [door ADR. VANDE VENNE]. Tot Middelburgh, by Jan Pietersz. van de Venne 1623. 4°.

Vier deelen: Minne-sang, Seden-sang, Hemel-sang en Tafereel van Sinne-mal elk met afzond. titel en pagineering. Voorin een opgave der medewerkers in deze volgorde: JOHANNA COOMANS, huys-vrouwe van Joh. vander Meerschen ; A[NNA] R[OEMERS] ; APOLLONIUS SCHOTTE ; JACOB SCHOTTE ; SIMON VAN BEAUMONT (ook teekenende: H. V. D.); JAC. CATS; ADR. HOFFERUS; P[HILEBERT] V[AN] B[ORSSELE]; ADR. VALERIUS; JOH. DE BRU[Y]NE; JAC. LUYT; ABR. VAN [DER] MYL; LENAERT PEUTEMANS; JAC. HOBIUS; NIC. ANTHONISZ VANDER DEELEN; ADR. VANDE VENNE; JOANNIS DE SWAEF; PIETER VAN MELDERT; P. J. VOS; J. ROGIERS e. a.

305

Nachtegael — Zeeuwsche —, ende des selfs driederley ghesang. Enz. Door verscheyden treffelijcke Zeeusche poëten by een ghebracht ; ende verciert met copere plaeten. Hier is noch by-gevought een poëtisch werck ghenaemt Tafereel van Sinne-mal [door ADR, VANDE VENNE]. t'Amstelredam by Anthonie Jacobsz. 1633. 8°. — Met drukkersmerk (vroeger door Z. Heyns gebruikt.)

Herdruk in klein formaat en met doorloopende pagineering.

306

Valerius (ADRIANUS), Neder-landtsche gedenck-clanck. Kortelick openbarende de voornaemste geschiedenissen van de seventhien Neder-Landsche provintien, 't sedert den aenvang der inlandsche beroerten ende troublen, tot den jare 1625. Verciert met verscheydene aerdige figuerlicke platen, ende stichtelijcke rimen ende liedekens, met aenwijsingen, soo uyt de H. Schriftuere, als uyt de boecken van geleerde mannen, enz. De liedekens (meest alle nieu zijnde) gestelt op musyck-noten, ende elck op een verscheyden vois, beneffens de tablatuer vande luyt ende cyther. Enz.

Neemt my inder hand, Hoort in 't kort verklaren,
Wat ons hier in 't land Al is weder-varen.

Tot Haerlem, voor d'Erfgen. van den autheur, woonende ter Veer in Zeeland 1626. 4° obl.

Bevat 76 liederen. Telkens volgt na een stuk histor. tekst een Ned. gedicht van 2 vierregelige coupl., dan citaten e. d. uit Lat., Fransche en Ned. schrijvers en eindelijk het eigenlijke liedeke met de muziek. Aan het slot een gebed in proza. — Bibl. Belg. V. 73.

307

Minne-kunst. Minne-baet. Minne-dichten. Mengel-dichten. [Door JOH. HEEMSKERK.] t'Amsterdam, voor Hessel Gerritsz: 1626—27. 8° obl. — Met pl.

Aan het slot: t'Amstelredam, by Paulus Aertsz van Ravesteyn 1627. De voorrede is geteekend met de spreuk: „Semel insanivimus omnes". Enkele der hier gedrukte minnedichten zijn ook opgenomen in Heemskerks „Arcadia".

308

Pegasus — Amsterdamsche — waer in (uyt lust) by een vergadert zijn, veel minnelijcke liedekens, (noyt voor dezen gedruckt) gestelt op verscheyden nieuwe stemmen: by een gebracht door vier liefhebbers als M. C[AMPANUS], Veld-deuntjes. J. J. C[OLEVELT], Cupidoos dartelheydt. J. R[OBBERTZ], Herders-zangen. A. P[IETERSZ.] C[RAEN]. Pastorellen, ofte Bosch-gezangen. Verciert met schoone copere figuren, en by meest al d'onbekende voysen de noten of musycke gevoeght. t'Amstelredam, voor Corn. Willemsz. Blaeulaken 1627. 8° obl. — Met gegrav. vóórtitel.

Aan het eind: t'Amstelredam, by Paul. Aertsz van Ravesteyn 1627. Alle 4 stukken met doorloopende pagineering, doch ieder met nieuw titelblad, waarop de naam van den dichter voluit vermeld staat.

309

Nachtegaeltien — Hollands — verryct met een nieu twede deel genaemd Hollands en Seeus nachtegaels samen gesang. Tot Amsterdam by Jac. Pieters Wachter 1633. 16° obl. — Met gegrav. titel en pr.

Het t'Samen-Gesangh met nieuwen titel en pagin. en de mededeeling: „Voor desen in de Zeeuwsche Nachtegaal uytgegeven. — Bevat gedichten o. a. geteekend: Uyt d'een in d'ander krygh, A. VAN [DEN] BERGH; Een in 't Hert [J. COLEVELT]; H. S[OETEBOOM?]; 't Verkeert haest [M. P. VOSKUYL]; b'Houdt het goede [C. COEVERS-HOF]; 't Ondersoeck leert [G. A. DUIRCANT]; [VANDER] VELDEN; Deught baert eer [E. VAN MALSON]; 'k Leer noch, J. PERCYN; Chi sara sara [THEOD. RODENBURGH]; Tyt leert [J. VAN ARP]; J. T[ONNIS?]; Al metter tyt, S. ZASIUS; P. C. HOOFT; Tracht na 't suer [H. DE KEYSER]; JAN STARTER; Een ick meen [J. ROBBERTSZ]; Een hooft alleen [W. D. HOOFT]; 't Moet verwacht zijn [A. VAN HORST]; Soeckende verwerf ick [P. J. CODDE]; Ick wil en kan niet [J. STRUYS]; Niemant volmaeckt [D. CESSERIUS]; E. HERCKMANS; Alleen de hope [A. ROEMER VISSCHER]; JAC. LUYT; MEUNS; J. ROGIERS; Ick soek, en vin [A. VANDER VENNE]; A. PIETERSZ. KRAEN.

310

Minne-beekje — Het eerste [tweede en derde] deel van 't Amsteldams —, op nieuws vermeerdert, en verbetert met verscheyden minne-deuntjes. Den tweeden druck. t'Amstelredam, voor Joost Hartgersz. 1637, 38. 16°. — Met grav.

Drie deeltjes met eigen titel en pagin. Het 2e deel met de bijvoeging: Alle noyt voor desen gedruckt. Het 3e deel gedateerd 1638. In het 2e deel komen de bladz. 97—128 tweemaal voor; in het 3e deel ontbreken de bladz. 97—112. Aan het slot: t'Amsterdam, by Dominicus van der Stichel 1638. — Opdracht en gedichtjes van J. H. KRUL; J. G. VAN VLOOSWIJCK (Rede doet leven); NIC. PELS (Verandert in tijts); J. SOET (Niet soeter); en tal van anderen.

311

Minne-zuchjens — Het eerste deel van d'Amsteldamsche — op verscheyde nieuwe wijsjes, door lievende gheesten uytghestroyt. t'Amstelredam, voor Aeltie Verwou, wed. Balth. van Dorsten 1643. 12° obl. — Met titelprentje en muziek.

Bevat o. a. gedichten geteekend: Mon heure v(i)endra, J. J. SCHIPPER; Lydt en mydt, P. VAN DER GRACHT; Spe vivo, Hoop baert troost. P. DUBBELS; Liefde verblijt, C. SEEP; C. D. WITTENOOM; In al is lijden, J. 's HERWOUTERS; J. V. VONDEL; BRANDT; Uyt liefde [M. VAN WAYENBERGH].

STARTER.

312

Starter (JAN JANSZ.), Friesche lust-hof, beplant met verscheyde stichtelijcke minne-liedekens, gedichten, ende boertighe kluchten. Den tweeden druck op nieuws vermeerdert ende verbetert met verscheyden dichten ende liedekens, soo geestige als boertige. Mitsgaders oock noch vermeert ende verçierd met schoone kopere figuren; ende by alle onbekende wysen de noten, enz. T'Amstelredam, voor de Wed. van Dirck Pietersz. Voscuyl z. j. 4° obl.

De eerste druk verscheen in 1621, deze moet van 1623 zijn. De gedrukte titel ontbreekt; de gegrav. titel, met voorstelling van de „Friesche Maeght" als fontein, luidt: „T'Friesche Lusthof". Voorts eene groote grav. met portret van Starter, en zeven prenten met vierregelige onderschriften. Na p. 160 (vel X) springt de pagineering zonder tekstverlies over op p. 171. — De „boertigheden" met eigen titel en signatuur en drie prenten. — Kleerkooper, Bibliographie van Starter's Werken, p. 31, 2.

313

Starter (JAN JANSZ.), Friesche lust-hof. Den vierden druck op nieuws vermeerdert ende verbetert ... verçierd met schoone kopere figuren: ende by alle onbekende wysen de noten enz. t'Amstelredam, voor Hessel Gerritsz. 1627. 4° obl.

Titelprent als in de 2e uitg. De prent met het portret heeft bijschriften gekregen. Aan den Lust-hof zijn een aantal gedichten toegevoegd, aan de Boertigheden een drietal, waaronder „Den oorsprong van het Toback-drincken" met een groote prent. — Kleerkooper. Bibliographie-Starter, p. 36, 5.

314

Starter (JAN JANSZ.), Friesche lust-hof. Den vijfden druck op nieuws vermeerdert ende verbetert ... met schoone kopere figuren: ende by alle onbekende wysen de noten enz. t'Amstelredam. By Broer Jansz. 1634. 4° obl.

Onveranderde herdruk. — Kleerkooper, Bibliographie-Starter, p. 39, 8.

315

Starter (JAN JANSZ.), Klucht van Jan Soetekau. t'Amstelredam, voor Willem Jansen Wijngaerts 1627. 4°. — Met houtsneeportret op den titel.

't Eerst gedr. in „Daraide", 1621, als tusschenspel. Afzonderlijk in 1624. — Kleerkooper, Bibliographie-Starter, p. 8, 4.

316

Kuyper — De politycke — onses tydts ; ofte Sin-rijck tractaet, handelende, (door in-voeringe eenes sprekenden vaders) van het ambacht der huydendaegsche Kuypery. Nae de copie van Leeuwarden, en nu op versoek van veel liefhebbers op nieuwe herdruckt 1710. — Met titelhoutsnede (een kuiper).

Op E 3v : J. J. Starters nieuwe kuyper ofte boertigh gedicht, van de kuypery ; in 't welcke de kuyper beantwoort een edelman, doctor, pastor, politicus ende een krijgsman. Dit gedicht, 't eerst verschenen in 1621, is herhaaldelijk gedrukt; ook in: Baudartius, Memorien, Zutfen 1625, 13e boek, blz. 117 op het jaar 1621. — Kleerkooper, Bibliographie-Starter, p. 20.

317

Starter (Jan Jansz.), Wt-treckinge van de borgery van Amsterdam, tot assistentie vande stad Swol, bestaende in een compagnie van 230 koppen, onder 't beleyd van Capiteyn Abr. Boom, Luyt. Anthony Oetgens ..., ende Jacob Jansz Fortuyn, Vaendrich, den 22. Sept. 1622. Ghedediceert aen de E. H. Schout, burgemeesteren enz. derselver stede. Z.p. [1623]. plano.

Kopergravure [door G. v. Schyndel] voorstellende het uittrekken en oefenen der burgerij van Amsterdam. Op den achtergrond de schansenlinie tusschen Zwolle en den IJsel. Daarbij, op een afzonderlijk blad gedrukt, het gedicht van Starter in vier kolommen; onderaan de namen der burgers, die als officieren deelnamen. — Kleerkooper, Bibliographie-Starter, p. 16, XIII. Pfl. Tiele 1473. — Op den kant aant. in hs.: „NB. Van deze uittrekking der Amst. burgerij vindt men niets in J. Wagenaar Vad. Hist. noch in zijn Beschrijv. van Amsterdam".

318

Starter (Jan Jansz.), Αμνηστια ofte vergetelheyd. Vermanende d'inwoonders der Vereenighde Nederlanden tot eendracht ende vergetelheyd van al de bitterheden, die onder de naem van Remontranten, Arminianen, etc. in hare harten gheherberght zijn gheweest ende noch souden moghen wesen. t'Utrecht, by Jan Amelissz. 1623. plano (dubbel blad).

Onder het opschrift een prent [door J. v. d. Velde], voorstellende „Eenicheit inde Godsdienst", het verbranden van de „boecken ende fameuse printen" in het „vuyr der liefde" enz. Op het benedenblad een 14 regelig vers „Tot wtlegginghe vande figuer" in 2 kolommen. Daaronder het eigenlijke gedicht in 3 kol., elk van 36 regels, en het rijm:

God geef dat dit ghedicht, de menschen sticht in 't leven
So heb ik nutter dicht myn daghen niet gheschreven.

Kleerkooper, Bibliographie-Starter, p. 16, XIV.

BREDEROO.

319

Brederoo (GERBRAND ADRIAENSZ.) 's Treur-spel van Rodd'rick ende Alphonsus. Eerst ghespeelt op de Amst. Kamer, in 'tjaar 1611. Ende daar na vervat 1616. Op de reghel:

De vrunden moghen kyven;
Maar moeten vrunden blyven.

't Amsterdam by Nic. Biestkens. Voor Corn. Lod. vander Plasse 1616. 4°.

——————, Treur-spel van Roddrick ende Alphonsus. Tot Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plasse 1637. 4°.

Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, G. Az. Brederoo. Eene Bibliographie, p. 23 e. v., A, D, E, F.

320

Brederoo (GERBR. ADR.)'s Griane. Op zyn spreuck Het kan verkeeren. Eerst ghespeelt t'Amstelredam Sondaghs voor kermis, 'tjaer 1612. doch gedruckt vier jaren na dat 'tgespeelt is. t'Amsterdam, voor Corn. Lodewycksz. vander Plasse, by Paul. van Ravesteyn 1616. 4°.

——————, Griane. t'Amsterdam, voor Corn. Lod. vander Plasse 1638. 4°.

Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 36 e. v., A, B, D, E. F.

321

Brederoo (GERBR. ADR.)'s Over-gesette Lucelle. Ghespeelt by d'Oude Kamer In liefd' bloeyende... t'Amsterdam, voor Corn. Lodewijcksz. vander Plasse, by Paul. van Ravesteyn 1616. 4°. — Met drukkersmerk.

——————, Over-gesette Lucelle, op het woort: Schyn bedriecht. t'Amsterdam, ghedr. voor de tweedemaal, voor Corn. Lodewijcksz. vander Plasse, by Barent Otsz 1619. 4°. — Met drukkersmerk.

——————, Overghesette Lucelle gespeelt op de Nederduytsche Academie ... T'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz vander Plasse 1638. 4°.

Uit het Fransch van LOUIS LE JARS; Zie: Te Winkel, Ontwikkelingsgang der Ned. Letterk. I, p. 400. Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 46 e. v., A, B, E, F, H.

G. A. Brederoods

Spaanschen Brabander IEROLIMO.

Ghespeelt op de eerste Duytsche

ACADEMIE.

T'AMSTELREDAM,

Voor Cornelis Lodowijcksz. vander Plassen/Boeck-verkooper/in d'Italiaensche Bybel, 1618.

322

Brederoo (GERBR. ADR.)'s Moortje, waar in hy Terentii Eunuchum heeft nae-ghevolght. En is ghespeelt op de Oude Amstelredamsche Kamer Anno 1615. t'Amsterdam, voor Corn. Lodewijcksz. vander Plasse, by Paul. van Ravesteyn 1617. 4°. — Met drukkersmerk.

——————, Moortje ... En is gespeelt op de Oude Amst. Kamer .... 1615. Ende op 't Scherm-school ... 1637. t'Amsteldam, voor Corn. Lodowijckz. vander Plasse 1638. 4°.

——————, Moortje... Op nieuw oversien en verbetert. t'Amsterdam, by Jac. Lescaille 1663. 8°. — Met drukkersmerk.

Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 49 e. v., A, D, E, H, J.

323

Brederood (GERBR. ADR.)'s Spaanschen Brabander Jerolimo. Ghespeelt op de eerste Duytsche Academie. T'Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plassen, by Nic. Biestkens 1618. 4°. — Met drukkersmerk.

——————, Spaanschen Brabander Jerolimo ... Op het woort Al sietmen de luy men kensse niet. T'Amstelredam, by Corn. Lodewijcksz. van der Plassen 1621. 4°. — Met drukkersmerk.

——————, Spaanschen Brabander Jerolimo. 'tAmsterdam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plasse 1638. 4°.

——————, Spaanschen Brabander Jerolimo ... Tot Amsterdam, voor de Wed. van Corn. Lodowijcksz vander Plasse 1642. 4°.

——————, Spaenschen Brabander Jerolimo ... t'Amsterdam, by de Wed: van Gysb. de Groot 1705. 8°. — Met titelgravure (Jerolimo en Robbeknol).

——————, Spaenschen Brabander Jerolimo ... t'Amsteldam, by David Ruarus 1729. 8°. — Met titelgravure (bijenkorf).

Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 54 e. v. B, D, H, J, O en Q; de uitg. van 1642 niet genoemd.

324

Brederood (GERBR. ADR.)'s Stommen Ridder, ghespeelt op de Nederduytsche Academie, in 't jaar ons Heeren 1618. t'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plassen, by Nic. Biestkens 1619. 4°. — Met drukkersmerk.

——————, Stommen Ridder ... op nieu herspeelt op d'Amst. Kamer gelijck het in sijn leven by hem is gemaeckt. 1635. T'Amsteldam, voor Corn. Lodowijcksz van der Plasse 1638. 4°.

——————, Stommen Ridder. Ghespeelt op de Amst. Schouburgh, 1645. Op nieuws oversien, en van veel druckfauten verbetert. t'Amsterdam, by Nic. van Ravesteyn. Voor Dirck Cornelisz Hout-haeck 1645. 4°.

Achter de uitg. van 1638, met doorloopende signatuur doch eigen titel: Lijck-dichten, over 't afsterven des ... Poeets G. A. Brederode. Met gegrav. portret. Ook, met de Lijck-dichten, opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 61 e. v., A, E, F, G, H.

325

Brederoo (GERBR. ADR.)'s Kluchten: als Vande Koe. Symen sonder soetigheyd. Den Molenaer. Ende den [Hoogduytschen] Quacksalver. T'Amsteldam, voor Corn. Lodewycksz vander Plasse 1619. 4°. — Met drukkersmerk.

————, Kluchten... t' Amsterdam, voor C. L. vander Plasse 1638. 4°.

————, Kluchten ... t'Amsteldam, by Nic. van Ravesteyn, voor de Wed. van Corn. Lodewijcksz. vander Plasse 1642. 4°.

De uitgaven van 1638 (1637) en 1642 (niet genoemd bij Unger) hebben eene „Vermeerderingh", bestaande in: Een ander klucht, Van een Huys-man en een Barbier; De gheboorte van Luys-bosch, Alias Robbe-Knol; Claes Kloet met een rou-mantel; Van seven ghesellen; alles van Brederoo. De Kluchten, met de „Vermeerderingh" ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 27 A, D, E, F.

326

Brederoo (GERBR. ADR.)'s Nederduytsche rijmen, als is: Verscheyden brieven, soo in en buyten rijm: oock het Loff van ryckdom en armoede: ende vele dergelijcke ghedichtselen meer, by hem beschreven. t'Amsteldam, voor Korn. Lodewijcksz vander Plasse 1620. 4°. — Met portr. op den titel.

———, Nederduytsche Poëmata enz. ... waer van eenige noyt voor desen in druck zijn gheweest. T' Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz vander Plasse 1632. 4°. — Met drukkersmerk.

———, Nederduytsche Poëmata enz. t'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz vander Plasse 1638. 4°.

Aan het slot: t'Amstelredam, by Joost Broersz. 1638.
Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 21 e.v. A, C, D, E, F.

327

Brederoo (GEBR. ADR.), Lofdicht van ryckdom en armoede. T'Amsteldam voor Nicl. Ellertz Verberg 1620. 4°.

Geheel in civilité-druk. — Unger, p. 24 G.

328

Brederode (GERBR. ADR.), Boertigh, amoreus, en aendachtigh groot-liedboeck. Verçierd met vele klinckers, oock bruyds-lof en klaeg-dichten. Doormengeld met sin-rijcke beeltenissen. Enz. t'Amstelredam, voor Corn. Lodowycksz: vander Plasse 1622. 4° obl. — Met gegrav. titel, portret en prenten in den tekst.

Gegraveerde titel: Groot lied-boeck van G. A. Bredero, Amsteldammer 1622. — Ieder der drie boeken: Boertigh Liedt-boeck, De groote bron der minnen. en Aendachtigh Liedt-boeck, met eigen titel en pag. — Unger p. 14 e. v. E.

329

Brederode (GERBR. ADR.), Boertigh, amoreus en aendachtigh, liedt-boeck. t'Amstelredam, voor Joost Hartgers, t'Haerlem, by Thom. Fonteyn 1644. 8°. — Met titelportr.

———, Boertigh, amoreus, en aendachtigh liedt-boeck. Van nieuws oversien, en van veel fauten gesuyvert. t'Amsterdam, by Jan Claesz. ten Hoorn 1677. 8°. — Met titelportr.

Bloemlezing uit het „Groot lied-boeck", met eigen titel en folieering achter „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 7 e. v. D, E, p. 17 F, G.

Heeft mijn verblijt//en van Wanhoop bevrijt
Vermits sy (wien het spijt)
Haer trouw mijn heeft gheswooren.

t'Kan verkeeren.

Amoureus · Liedtjen/

Op de Voys:

Phebus die is lang over die Zee.

1.

NU dobbert mijn Liefje op de ree
Op de woelende springhende baaren
Vande wytluchtighe groote Zee
Dien hy elaey! nu sal bewaren:
Vaart heen/ vaart heen vaart voor de windt
En denckt altoos waar datje sint
Op haar die u bemindt.

2.

Och had ick twee ooghen als de Son
Die de gantsche Werelt beschouwen
Of dat ickje troosje volghen con
Ick souw u steets gheselschap houwen:
Maar of 't lichamelijck niet gheschiet
Vermits de eerbaarheyt 't mijn verbiedt
Mijn Ziel en latet niet.

3.

En al mis ick Dedalus kunst
Die door de Lucht syn Lief con draghen
Ick sal u ghelepden: met mijn gunst

330

Brederood (GERBR. ADR.)'s Angeniet. Vertoont op d'Oude Kamer In liefd' bloeyende, den xxij Oct., 1623 ... T'Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plasse, by Paul v. Ravesteyn 1623. 4°.

——————, Angeniet. t'Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz vander Plasse, by Pieter Jansen Slyp 1629. 4°.

——————, Angeniet. t'Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plasse, by Joost Broersz. 1638. 4°.

In de voorrede (1623) zegt de uitgever, dat hij „diversche spelen ende andere gedichten van... Bredero... die op weynigh na door sijn eygen handt volmaeckt waren" heeft laten „volmaken, van soodanigen Poët der welcker stijl best op sijn onvoltoyde werck paste, daer af... JAN STARTER volrijmt heeft dit... Angenietjen. Verwacht korts noch... Schijn-heyligh; mitsgaders... Het daget uyt den Oosten: ende verscheyden andere rymerijen". Onder het 3e deel, 1e handelingh (F 2v) staat: G. A. BREDEROO, 't Kan verkeeren. Onder het „eynde": J. STARTER, Gonst baard nijdt.
Ook in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 65 A, B, C, D, E

331

Brederood (GERBR. ADR.) 's Schyn-heyligh. Op den regel:
Onder een schijn van heyligheyt,
Soo wort den mensch veeltijts verleyt.
t'Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plasse. 1624. 4°.

——————, Schyn-heylich... t'Amstelredam, voor Corn. Lodewijcksz. vander Plasse 1637.

Ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678.
Berijmd naar HOOFTS Schynheiligh. Volgens vander Plasse onvoltooid nagelaten door Brederoo. Aan B. ontzegd door Van Vloten en Alb. Thijm in De Dietsche Warande 1856, p. 196 en 143; Unger, Bibliographie-Brederoo, p. 6 en 7; en Eymael in Tijdschr. v. Ned. Taal en letterk., XIV, p. 182 e. v.

332

Brederood (GERBR. ADR.)'s Spel, op 't oud liedt Het daget uyt den Oosten, op de reghel, Die quaet doet, quaet ontmoet. By hem in sijn overlyden onvolmaeckt ghevonden, en voort ghemaeckt door een Liefhebber der poesye [M. VAN VELDEN]. t'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz. van der Plasse 1638. 4°.

Zie over desen „Liefhebber der poesye": A. D. de Vries Az., in Oud-Holland I, p. 64 e. v. — Dit „Spel" is ook opgenomen in „Alle de Wercken" 1644 en 1678. — Unger, p. 68 A, B, C.

333

Bredero (Gerbr. Adr.) — De spelen van —. t'Amsterdam, voor Corn. Lodewijcksz. van der Plasse 1617. 4°.

Gegrav. titel: Alle de spelen van G. A. Brederoo. By Pieter van Waesberge tot Rotterdam, met medaillon-portret van Brederoo, aet. 35 en, in 8 medaillons, tafereelen uit zijne stukken. — Daarna de gedrukte titel en opdracht van Sam. Coster aan Burgem. en Raden van Amsterdam. Na dit voorwerk een reeks afzonderlijk verschenen tooneelspelen:
Rodd'rick ende Alphonsus 1616; Griane 1616; Lucelle 1616; Moortje 1617 Spaanschen Brabander 1618; Stommen Ridder 1619, gevolgd door Lijck-dichten over 't afsterven van... Bredero; Kluchten 1619; Nederduytsche rijmen 1620; Angeniet 1623; Schynheyligh 1624. — Unger, p. 3 A.

334

Bredero (Gerbr. Adr.), Alle de wercken so spelen, gedichten, brieven en kluchten . . . Verbetert en daer by ghevoeght eenighe die noyt voor desen ghedruckt zijn gheweest. t'Amsterdam voor Corn. Luidewycksz vanden Plasse 1638. 4°.

Op den gedrukten titel het portret van Brederoo. Gegrav. titel (dezelfde plaat van de vorige uitgave met wijzigingen in den tekst): Alle de spelen, werken en brieven van Gerbrand Adriaensz Bredero, Amsterdammer. t'Amsterdam by Corn. vande Plasse 1638. — Opdracht, Bericht en Voorrede van den uitgever, en lofdichten op Bredero. Dit alles vormt het voorwerk voor een verzamelband van afzonderlijk verschenen stukken.
Twee ex. Het eene bevat: Griane 1638; Roddrick ende Alphonsus 1637; Lucelle 1638; Moortje 1638; Spaanschen Brabander 1642; Stommen Ridder, met de Lijck-dichten 1619; Angeniet 1629; Schynheylich 1637; Spel op... Het daget 1638; Kluchten 1642; Nederduytsche Poëmata 1638.
Het andere, waaraan de boekdruktitel ontbreekt, bevat: Roddrick ende Alphonsus 1637; Griane 1638; Lucelle 1638; Moortje 1638; Spaanschen Brabander 1638; Stommen Ridder, met de Lyck-dichten 1638; Angeniet 1638; Schynheylich 1637; Spel op... Het daget 1638; Nederduytsche Poëmata 1638; Kluchten 1638.
Unger, p. 5 C.

335

Bredero (Gerbr. Adr.), Alle de wercken, soo spelen, gedichten, brieven en kluchten. Van nieuws oversien, en van veel druck-fouten verbetert. t'Amstelredam, voor Joost Hartgers 1644. 8°. — Met portret.

Op den titel het portret van Brederoo. Op de laatste bladz.: t'Haerlem, by Thom. Fonteyn 1644. — De spelen met eigen titel en signatuur.
Bevat: Roddrick ende Alphonsus; Griane; Lucelle; Moortje; Spaanschen Brabander; Stommen Ridder, met de Lijck-dichten; Angeniet; Schijn-Heyligh; Spel op... Het daget; Nederduytsche Poëmata; Kluchten; Boertigh, amoreus en aendachtigh liedt-boeck. — Unger, p. 7 D.

336

Bredero (Gerbr. Adr.), Alle de wercken, soo spelen, gedichten, brieven, kluchten en liederen . . . Desen druck van nieuws oversien en van merckelycke druckfauten verbetert. t'Amstelredam, by Jan Claesz ten Hoorn 1678. 8°. — Met portret.

Bevat, met doorloopende pagineering, doch eigen titel: Rodderick ende Alphonsus, Griane; Lucelle; Moortje; Spaanschen Brabander; Stommen Ridder; Schyn-heyligh; Spel op... Het daget; Nederduytsche Poëmata; Kluchten (met de „Vermeerderingh"); Lyck-dichten. Daarachter, met eigen titel en folieering: Boertigh enz. liedt-boeck 1677. — Unger. p. 7 e. v. E.

COSTER.

337

Spel van Tiisken vander Schilden. [Door SAMUEL COSTER.] Op 'tspreeckwoordt
Luy, Lecker en veel te meughen,
Dat zijn drie dingen die niet en deugen.
Tot Amsterdam, voor Dirck Corn. Houthaeck 1642. 4°.

1e uitg. 1613. — Op de laatste bladz. een groote houtsnede: Bijenkorf „Door yver in liefde bloeiende", met schildpad eronder. — Bibl. Belg. C. 656.

338

Coster (SAMUEL)'s Rycke-man, ghemaackt op het misbruyck van tydelijcke have, ende op het onbehoorlijck onderhouden van den armen. Ghespeelt op de loterye van 't oude mannen ende vrouwen gast-huys. t'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz. vander Plassen 1621. 4°. — Met titelhoutsnede (schildpad met C.'s spreuk „Overal thuys").

Herdruk van de 1e uitgave van 1615. — Bibl. Belg. C. 657.
Hierachter: S. Costers Boere-klucht van Teeüwis de Boer... 1633.

339

Coster (SAM.)'s Ithys treur-spel. Vertoont in de Nederduytsche Academie ... 1618. Op Kermis. Tweede druck. t'Amsterdam, voor Corn. vander Plassen 1619. 4°. — Met titelhoutsn. (schildpad) en drukkersm. (Biestkens).

————, Ithys ... Gespeelt op de Amst. Schouburgh. 1643. t'Amsterdam, voor Dirck Cornelisz. Hout-haeck 1643. 4°. Met titelhoutsnede (bijenkorf met schildpad eronder).

De uitg. van 1619 is de derde druk. COSTER verklaart den eersten druk (1615) voor valsch, maar erkent de uitgaven van 1618, 1619 en 1643 als echt. — Bibl. Belg. C. 661, 662.

340

Coster (SAM.)'s Isabella Treur-spel. Vertoont in de Nederduytsche Academie t'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksz vander Plasse, by Nic. Biestkens 1619. 4°. — Met titelhoutsnede (schildpad) en drukkersmerk.

————, Isabella ... Vertoont op d'Amst. Schouwburg. Den laatsten druck, van vele misstellingen verbetert. t'Amsterdam, by Jac. Lescaille 1666. 8°. — Met drukkersmerk.

Aan het einde: „In 't jaar 1618 is dit spel ghespeelt op den huyse tot Muyden... tot onthaal van Z. E. Prince van Orangen". Het ex. van de uitg. 1619 defect (blz. 49—56 ontbr.) — Bibl. Belg. C. 673, 678.

341

Coster (SAM.)'s Polyxena Treur-spel. Vertoont in de Nederduytsche Academie. t'Amsterdam, voor Willem Jansz. Cloppenburch, bij Nic. Biestkens 1619. 4°. — Met titelhoutsnede (schildpad), blazoen (bijenkorf) en drukkersmerk.

————, Polyxena ... De vierde druck, door den autheur oversien en verbetert. t'Amstelredam, voor Abr. de Wees 1644. 4°. — Met titelgravure (het ten offer brengen van Polyxena).

Bibl. Belg. C. 679, 681.

342

Coster (SAM.)'s Boere-klucht, van Teeuwis de boer, en men juffer van Grevelinckhuysen: op het woordt: 't Krom hout brandt soo wel alst recht, alst by de vyer ken komen. Op 't nieuw verbetert door den voorsz. autheur. T'Amstelredam, voor Corn. Lodowijcksz: van der Plasse 1633. 4°. — Met titelhoutsn. (schildpad).

————, Boere-klucht van Teeuwis de boer ... Door den autheur oversien ende verbetert. t'Amsteldam, by Nic. van Ravesteyn, voor Dirk Corn. Hout-haeck 1642. 4°. — Met houtsn. (bijenkorf met schildpad).

————, Teeuwis de boer ... Den jongsten druk, van nieus oversien en verbetert. Gespeelt op d'Amst. Schouwburgh. t'Amsterdam by Jac. Lescaille 1663. 8°.

1e uitg. in 1627, bij vander Plasse. In 1633 verscheen ook een uitg. bij D. C. Hout-haeck, waarvan die van 1642 een herdruk is. — Bibl. Belg. C. 684, 686, 687.

343

Coster (SAMUEL), Korte verklaringh van de ses eerste vertoningen, gedaen binnen Amsterdam, op de eeuwige vrede. Door last der E. E. Heeren burgemeesteren, t'Amsterdam op de Markt vertoont, zyn den 5 Junij 1648. Den tweeden druck. t'Amsterdam, voor Jan Banningh 1648. 4°. — Met titelvignet (Amst. wapen).

Proza toelichtingen, elk gevolgd door een 4regelig gedichtje. — Pfl. Kn. 5742. Vgl. Bibl. Belg. C. 691.

RODENBURGH.

344

Vryagie-spel — Batavierse —. [Door THEOD. RODENBURGH.] Tot Leyden, voor Dan. Roels 1622. 4°.

Titelhoutsn. met de spreuk: Nobilitas sola est atque unica virtus, die in al de uitgaven van Rodenburgh staat. De 1e uitgave verscheen in 1616. — Alblas, Bibliographie der werken van Theod. Rodenburgh, p. 3 B.

345

Rodenburg (THEOD.)'s Batavierse vryagie-spel. t'Amsterdam by Joost Broersz. 1634. 4°.

Alblas, p. 3, C.

346

Keyser Otto den derden en Galdrada bly-eynde-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] Het eerste deel. t'Amstelredam. By Porcevant Morgan 1616. 4°. — Met houtsneden.

————, Het eerste[, tweede, derde] deel. t'Amsterdam. Voor Jan Marcusz., [voor Abr. de Coningh, by Nic. Biestkens] 1617. 4°. — Met houtsneden en drukkersmerk.

Opdracht (1e dl.) en twee verschillende sonnetten (2e en 3e deel), ondert. Chi sara sara. Houtsneden in het 1e dl.: elf hemelen, en sfeer. Aan het einde van het 3e deel nog eens het drukkersadres (Biestkens) met jaartal 1618. — Alblas, p. 4 e. v. I Aa, II Ab, B, C.

347

Rodenburgh (THEOD.)'s Hertoginne Celia en grave Prospero bly-eynde-spel. Op-nieus oversien, gecorrigeert ende verbetert. t'Amsterdam, voor Adr. Micker 1645. 4°.

1e uitg. 1617. — Alblas, p. 7 D.

348

Casandra, hertoginne van Bourgonje, en Karel Baldeus. Treur en bly-eynde-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] Den vijfden druck. t'Amsterdam, by Nic. van Ravesteyn. Voor Dirck Cornelisz. Hout-haeck 1646. 4°.

Aan het einde: Chi sara sara. 2 verschillende drukken. De 1e uitg. verscheen in 1617. — Alblas, p. 8 E.

349

Studentin — Jalourse — bly-eynde-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] t'Amstelredam, voor Willem Jansz. Stam 1617. 4°.

Met opdracht geteekend: Chi sara sara. Aan het slot: t'Amstelredam, by Nic. Biestkens 1617. Met drukkersmerk. — Alblas, p. 10 A.

350

Studenten — Jaloersche — . . . [Door THEOD. RODENBURGH]. Tot Leyden, by Barthol. Jacobsz. de Fries 1617. 4°.

Alblas, p. 10 B.

351

Rodenburgh (THEOD.)'s Jaloersche Studenten . . . t'Amsterdam, by Nic. van Ravesteyn. Voor Dirck Corn. Hout-Haeck 1644. 4°.

Bij de „personagien" zijn namen (van spelers?) bijgeschreven. — Alblas, p. 11 C.

352

Batavier — Anna Rodenburgs trouwen —. Treur-bly-eynde-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] t'Amstelredam, by Joost Broersz. 1635. 4°.

De voorrede is geteekend: Chi sara sara. De 1e uitgave verscheen in 1617. — Alblas, p. 14 B.

353

Melibéa — Eerste[, tweede, derde] deel — treur-bly-eynde-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] t'Amstelredam, voor Jan Evertsz. Cloppenburch, by Paul. van Ravesteyn 1617, 18. 4°. — Met houtsnede (devies van de Amst. Kamer) en drukkersmerk.

Voorwerk: toe-eygeningh en sonnetten aan Rodenburgh. — Alblas, p. 15e. v. VII a, b, c.

354

Alexander — Treur-bly-eynde-spel van —. In vier en veertich uuren gerymt [door THEOD. RODENBURGH]. Op de reghel: Onghezien Ken gheschien. t'Amsterdam voor Jan Evertsz. Cloppenburch 1618. 4°. — Met houtsnede (blazoen van de Amst. Kamer).

Aan het slot: Chi sara sara. Daaronder: t'Amsterdam, by Paul. van Ravesteyn 1618. Met drukkersmerk. — Alblas p. 17, VIII.

355

Quaedt — 'T — syn meester loont bly eynde-spel de tweede-mael ghedruckt ende gespeelt op d'oude Camer In liefd' bloeyende, den 24. Aug. 1631. [Door THEOD. RODENBURGH.] t'Amstelredam, voor Dirck Cornelisz. Houdthaeck 1631. 4°.

Met opdracht geteekend: THEODORE RODENBURGH. De 1e uitgave verscheen in 1618. — Alblas p. 19 B.

356

Wraeck-gierigers treur-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] Op de reghel.
De dulle woeste mensch „die al zijn leet wil wreken,
Blijft inde nickers wensch „ellendelijcke steken.
t'Amstelredam, by Paul. van Ravesteyn 1618. 4°. — Met houtsnede (blazoen der Amst. Kamer).

De opdracht en het stuk zijn geteekend: Chi sara sara. Aan het slot nogmaals het adres van Van Ravesteyn, met drukkersmerk. — Alblas, p. 20 A.

357

[**Rodomont en Isabella** treur-spel. [Door THEOD. RODENBURGH.] Op de reghel:
Om de eere niet te derven
„Ken d'eerb're willich sterven".
t'Amsterdam, voor Jan Evertsz. Cloppenburch, by Paul. van Ravesteyn 1618]. 4°. — Met houtsnede (blazoen der Amst. Kamer) en drukkersmerk.

——————. t'Amsterdam, voor Jan Evertsz. Cloppenburch 1633. 4°.

Aan het ex. van de uitg. 1618 ontbr. titel en opdracht. — Alblas, p. 22 A, B.

358

Rodenburgus (THEOD.), Hoecx en Cabeliaws oft hartoch Karel den Stouten, en Bataviana. t'Amstelredam. By Jac. Aertsz. Colom 1628.

Het stuk is geteekend: Chi sara sara. — Alblas, p. 26, XIII.

359

Rodenborgh (THEOD.), Mays treur-bly-eynde-spel. Op de reghel: In liefd' bloeyende yver. Ghespeelt op de Amsterdamsche Camer, den 11. Jun. 1634. t'Amsterdam, voor Dirck Cornelisz. Houthaeck 1634. 4°. —

Het stuk is geteekend: Chi sara sara. — Alblas, p. 28, XV.

360

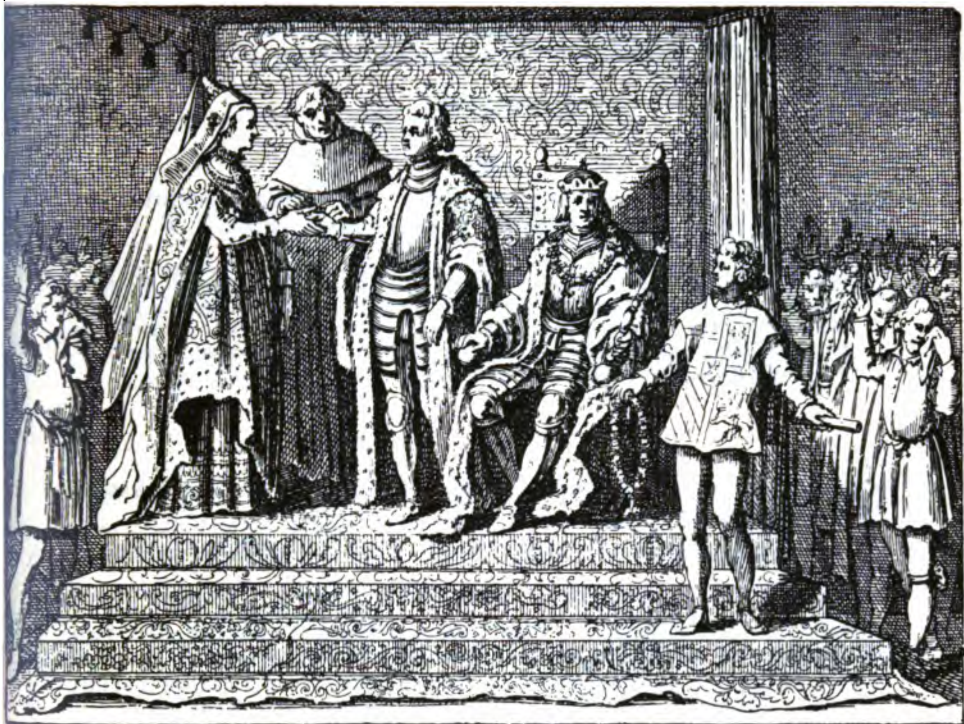
Rodenborgh (THEOD.)'s Sigismund en Manuella bly-eynde spel. [Eerste en tweede deel.] Op de reghel: Deughde veel vermach. t'Amsterdam, by Dirck Cornelisz. Houthaeck 1635, 36. 4°.

Alblas, p. 29, XVI 1, 2.

361

Rodenborgh (THEOD.), Vrou Jacoba, erf-gravinne van Hollandt, etc. Historiael-treur-bly-blyvende. t'Amsterdam, voor Dirck Cornelisz. Houthaeck 1638. 4°. — Met titelprent.

Alblas, p. 30, XVII.

362

Rodenburgh (Theod.), Eglentiers poëtens borst-weringh. T'Amsterdam, by Paul. van Ravesteyn, voor Jan Evertsz. Cloppenburch 1619. 4°. — Met titelhoutsnede (omschrift : Nobilitas sola est atque unica virtus).

Voorwerk: Opdracht van Rodenburgh aan prins Maurits, en sonnetten op R. — Na 190 bladz. proza volgen: 3 bruilofts-tafelspelen en een aantal andere bruiloftsdichten, (bl. 191—312); 80 „liefds-zinne-beelden" (6 regelige versjes waarboven Lat. spreuk met Holl. vertaling: bl. 318—339); en 200 „Stichtighe zinne-beelden" (14 regelige gedichten met Lat. opschrift: bl. 341—440). Op bl. 287 is de titelhoutsnede herhaald. De belofte van een eerstdaags te verschijnen 2e deel (laatste regel blz. 440) is nooit vervuld. — Alblas, p. 50, e. v.

363

Rodenburgh (T[heod.])'s I. Geboorte Christi. II. Ecce Homo. Ziet de mensch. III. Aendachticheyt op 's doots ghedachten zoetheydt. [t'Amstelredam, by Nic. van Ravesteyn. Voor Dirck Cornelisz Hout-haeck 1639]. 4°. — Met portret, grav. en houtsneden.

Gegrav. portret van Rodenburgh, met 4 regelig Latijnsch onderschrift. Na den boekdruktitel, de 3 stukken, elk met eigen titel, titelgravure en pagineering doch met doorloopende signatuur. Aan het einde van het 1e stuk een „gebedt"; op de laatste bladz. van het 2e, houtsnede met omschrift „Nobilitas" enz.; aan het einde van het 3e, onder het blazoen van de Amst. Kamer: t'Amsterdam, by Nic. van Ravesteyn 1639. — Bijgebonden p. 107 e. v. vormende het slot van het 2e deel van J. H. Krul's Minne-spiegel ter deugden (getiteld: Wegh-wyser t. d.) 1639, welke verzen bevatten van Krul op Rodenburgh en van dezen op Krul. — Alblas p. 41, 42 en p. 45, 46.

CAMPHUYSEN. 1)

364

Schilt — Het — der verdructer ghemoederen. Dat is: een voorschrift, hoe sich een yder mensche in teghenspoet draghen sal. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Z. p. 1619. 4°.

Inleidend gedicht van R[EINIER] T[ELLE]. Slotrijm met bovenschrift: FAUSTUS ANDRELINUS, en onderteekend met de spreuk „Lijdt en hoopt". Zonder medeweten van Camphuysen uitgegeven; daarna o. d. t.: „Ghewillighe patientie" door C. herdrukt. Later opgenomen in de Stichtel. rymen. — Pfl. Tiele 1682. Kn. 2982.

365

Schilt — Het — der verdructer ghemoederen. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Den tweeden druck. Z. p. 1620. 4°.

366

Patientie — Ghewillighe —. Ofte lydens remedie. Voorhenen met vele bijghevoechde veranderingen ende merckelijcke fauten, sonder kennisse des autheurs [D. R. CAMPHUYSEN], uytgegheven [door REINIER TELLE] onder den naem van Schilt der verdruckter ghemoederen. Ende nu by den autheur selfs andermael oversien, verbetert ende vermeerdert enz. Z.p. 1620. 4°.

Aan de keerzij van den titel een 6 regelig gedichtje. De verzen van Telle zijn niet opgenomen. — Pfl. Tiele 1767; Kn. 3093.

367

Waerschouwinghe voor de verdruckte gemeynten, over 't stellen van een confessie. Begrepen in zeeckere extracten uyt eenighe brieven aen een particulier vrundt. [Door D. R. CAMPHUYSEN of JOH. GEESTERANUS.] Wtghegheven door eenige om de waerheyt verdruckte liefhebbers van Christel. vrede ende rechte vryheyt der conscientien. Z. p. 1620. 4°.

In proza. Door Rogge (Rem. Geschr. p. 159) e. a. aan Camphuyzen toegekend, door Rademaker (D. C. Camphuyzen, p. 95 e. v.) aan Joh. Geesteranus.

368

Victoria victis. Dat is, den waren zeghen Gods, ofte lydens nutticheyt. Dienende tot een vol-komen lydens remedie. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Z.p. 1620. 4°.

Gedicht, opgenomen in de Stichtel. rymen. — Pfl. Tiele 1765. Kn. 3094.

---

1) Zie: ROGGE, Rem. Geschr., p. 158 e. v.; L. A. RADEMAKER, Didericus Camphuysen. Gouda 1898 (Diss.); SCHEURLEER, Ned. Liedboeken p. 38, 2e kol. e. v.

369

Victoria victis, dat is, den waren segen Gods, ende lijdens nutticheyt: dienende tot een volcomen lijdensremedie. Enz. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Z.p. 1620. 4°.

Herdruk. — Pfl. Tiele 1766. Kn. 3095.

370

Godt de wraeck. Ofte: troost der schrifture in teghenheyt. Begrepen in een korte uytlegginghe eenigher psalmen Davids, op Nederduytsche rijmen ghestelt: Mitsgaders andere ghedichten ten selven propooste. [Door D. R CAMPHUYSEN.] Z.p. 1620. 4°.

Gedicht, opgenomen in de Stichtel. rymen. Met inleidend 10 regelig gedichtje „Tot den leser". — Pamfl. Tiele 1768. Kn. 3096.

371

Yver — Den — tot Godts wet. Poëtisch wtbreyding over den psalm CXIX. In Neerlantsche rymen, numeris trochaicis octonariis. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Tot Norden in Oostvrieslandt. By Pieter Arentsz. 1620. 4°.

Gedicht van 22 strophen van 16 regels. Opgenomen in de Stichtel. rymen. — Pfl. Tiele 1769. Kn. 3098.

372

Eendracht — De broederlycke — ofte Lof des vredes carmine Anacreontico uytgedruckt, in forme van een paraphrasis, of corte verclaringhe over den psal. 133. Met noch eenige epigrammata, ter selver materie. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Tot Norden, by Pieter Arentsz. 1620. 4°.

Op de keerzij van den titel een gedicht „Aen de ware liefhebbers des vredes, toe-eygen-dicht des druckers". Later opgenomen in de Stichtel. rymen. — Pfl. Tiele 1768. Kn. 3097.

373

Valemundo. Ofte Noodiginge tot de broederschap Christi. Enz. Overgheset uyt de Latijnsche in onse Nederlandtsche tale. [Door D. R. CAMPHUYSEN ?] Z.p. 1620. 4°.

In proza. Rademaker (p. 150) betwijfelt C.'s auteurschap; hij denkt aan eene vertaling uit het Poolsch. Zie Rogge, Rem. Geschr„ p. 160. — Pfl. Tiele 1775. Kn. 3099.

374

Godt wonderlick, machtich, goedt. Poëtische wtbreidinge over eenighe psalmen Davids. In Neerlantsche rymen, vario genere carminis. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Z.p. Ghedr. onder 't ✠ 1621. 4°.

Titelvignet met omschrift: Virescit vulnere virtus. — Opgenomen in de „Stichtel. rymen". — Pfl. Tiele 1893. Kn. 3268.

375

Brief tot afrading van 't Paus-dom. Gheschreven van seker uytghebannen predicant [D. R. CAMPHUYSEN] aen eenen zijnen vriendt. Z.p. Ghedr. onder 't ☩ 1621. 4°.

Op grond van 't feit, dat de letter het type van de Nordensche drukkerij vertoont, aan C. toegekend. Zie: Rogge, Rem. Geschr., p. 160 en Rademaker, D. R. Camphuysen, p. 148 e. v. — Pfl. Tiele 1894. Kn. 3269.

376

May-geschenk aende Remonstransche ghemeynten. [Door D. R. CAMPHUYSEN.] Z.p. 1621. 4°.

Twee gedichten: „May-liedt" (10 coupl. van 4 regels) waarvan C.'s auteurschap wordt betwijfeld, en „Mayschen morgenstont" (15 coupl. van 4 regels), beide opgenomen in de Stichtel. rijmen. — Pfl. Tiele 1895. Kn. 3270.

377

Morgenstond — Mayse —. Te Amsteldam, by Kornelis de Veer, z.j. plano.

Groote gravure door JAN LUYKEN. Eronder, in 4 kolommen, de gedichten van: J. D. DEKKER, D. R. KAMPHUYSEN en G. BRANDT, over hetzelfde onderwerp.

378

Practyk en oeffeninge der waare Christenen [naar D. R. CAMPHUYSEN]. t'Amsterdam, by de Wed.: J. van Egmont. z.j. plano.

Gedicht beginnende: „Hier moet veel stryds gestreden zyn". De 7 regels van CAMPHUYSENS gedichtje zijn er hier 20 geworden, alle met de overeenkomstige bijbelplaats eronder aangegeven. Het gedicht zelf in groote Goth. letter. Rechts een vrij grove houtsnede waaronder: Allegorische zamenspraak tusschen een ouden munnik en een abt (in proza).

379

Camphuysen (DIDERICK), Uytbreydinge over den LXXXII. psalm van... David. Waerdig om in dese tijdt overwogen te worden. Z.p. e.j. plano.

Het gedicht is gedrukt in 2 kolommen ieder van 7 achtregelige coupletten. Er onder, in 17e-eeuwsch schrift: „N[ot]a. dit is aldus gedrukt in May 1678. ende werdt gezeijt, dat de Magistraet van Leyden dit aldaer zoude hebben doen ophaelen".

380

Smalcius (VALENTINUS), Tractaet van de goddelijckheydt des Heeren Jesu Christi. Eerst in 't Latijn uytgegeven. [Vertaald door D. R. CAMPHUYSEN.] Z.p. 1623. 4°.

Rogge, Rem. Geschr., p. 160; Pamfl.-verz. II, 2, p. 37.

381

C[amphuysen] (D. R.). — Extract uyt D.R.C. brief, inhoudende dat het gevoelen van de vernietiging ende eyndelijcke straffe der onrechtvaerdigen, etc. niet soo schadelijck ... is; ende dienvolgens wel mach ontdeckt... worden. Z.p. 1630. 4°.

Met pagineering (35—46), uitgeg. achter: Vanden staat der dooden. Beide in 1631 herdrukt achter: SMALTIUS (VALENT.), Thien predicatien enz. Zie Rademaker, D. R. Camphuysen, p. 149.

382

Smaltius (VALENTIUS), 't Woordt is vleysch geweest: dat is: thien predicatien over 't begin van 't eerste capittel des Evangeliums Joannis. Vertaelt door D. R. C[AMPHUYSEN]. Tot Rakow by Seb. Sternatzki 1631. 4°.

Gepagineerd 1—160. Hierbij aansluitend met eigen titels, herdrukken van: Vanden stant der dooden en straffe der verdoemden, nae dit leven. Verscheyden tractaten (gepag. 163—209), en: Extract uyt D. R. C[AMPHUYSENS] brieff. Inhoudende dat het gevoelen vande vernietingh ende eyndelijcke straffe der onrechtvaerdighen etc. (gepag. 211—228).

383

Smaltius (VALENTINUS), Thien predicatien over 't begin van 't eerste capittel des Evangeliums Joannis. Vertaelt door D. R. C[AMPHUYSEN]. Tot Rakow by Sebast. Sternatzki 1631. 4°.

Nieuwe titeluitgave van: 't Woordt is vleysch geweest. Hierachter met doorloopende pagineering doch nieuwe titels: „Vanden stant der dooden" en: „Extract uyt D. R. C[AMPHUYSENS] brieff". — Rogge, Rem. Geschr., p. 163.

384

Socinus van Siena (FAUSTUS), Tractaet van de auctoriteyt der H. Schrifture: Eerst in 't Italiaens beschreven. Naderhant in 't Latijn ende Francois getranslateert. Mitsgaders Het boeck vande Goddelijckheydt onses Heeren Jesu Christi. In 't Lat. uytgeg., door VALENT. SMALCIUS van Gotha. Beyde getrouwelijck verduytscht, uyt de jongste Latijnsche editien [door D. R. CAMPHUYSEN ?]. Tot Rakaw by Sebastiaen Sternatski z.j. 4°.

Het 2e werk met eigen titel en pagin.. met jaartal 1623. Opdracht van Jacobus Sienienski van Sieno, palatijn van Podolien, aan den koning van Polen, gedat. Rakou, 20 Nov. 1608. — Rogge, Pamfl.-verz. II, 2, p. 36.

385

Socinus van Siena (FAUSTUS), Brieven aan zijn vrienden geschreeven. In welken van meest alle hooftstukken der Christel. religie word gehandelt enz. Nooit in het Nederlands voor deezen gedrukt. Hier is bygevoegt 1. Des zelfs Theologische lessen [vert. door D. R. CAMPHUYSEN ?] meer als een darde deel vermeerdert. 2. N. N. Verklaring over het 53ste Kap. van Esaias. 3. De Schriftuurlijke lessen [vert. door D. R. CAMPHUYSEN] meede voor deesen nooit gedrukt. 4. Tractaet van de geloofwaardigheyt der H. Schriftuur [vert. door D. R. CAMPHUYSEN], meede zeer verbeetert enz. 5. en 6. Registers. Z. pl. na het jaar O.H. 1666. 4°.

De „Theol. lessen" met eigen titel: 2e druk, Rakouw bij Seb. Sternatskie, 1627; De „Verklaring" is eveneens van 1627; De „Schriftuurlijke lessen" en „Het Tractaet" hebben beide den naam D. R. KAMPHUYSEN als vertaler op den titel, en als jaar 1666. — Rogge, Pamfl.-verz. I, 1, p. 160—161; II, 2, p. 36—37.

386

Socinus van Siena (FAUSTUS), Theologische lessen. Waer in ghehandelt wort I Van den staat des eersten mensches voor den val. II Van het ghene dat van natuyren inden mensche is aengaende de religie. III Van de oorspronckelijcke gerechticheyt. IV Van de erff-zonde. V Van den vryen wille. VI Van de voorwetentheyt Godts. VII Vande predestinatie. VIII Van de voldoeninghe Christi. [Vertaald door D. R. CAMPHUYSEN ?] Tot Rakow, by Sebast. Sternatzki z.j. 4°.

Rogge, Pamfl.-verz. II, 2, p. 37.

Stichtelijke rijmen.

387

Rymen — Stichtelycke — om te lezen of te zingen. [Door DIRCK RAPHAELSZ. CAMPHUYSEN.] Z.p. 1624. 2 dln. (1 bd.) 4° obl. — Met muziek.

1e uitgave. — Blad H 3 (p. 61/62) ontbreekt. — Zie: L. A. Rademaker, Diedericus Camphuysen, p. 140 e. v.

388

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelycke rymen om te lesen off te singen gedeelt in III deelen. Z.p. [omstr. 1630] 16° obl. — Met gegrav. titel en muz.

In deze en volg. uitg. lofdichten op het werk en den gestorven dichter. De rijmen van het 3e deel komen niet voor in de 1e uitg. Het 6 regelige versje vóór „Gewillige patientie" waarmede het 3e deel opent („Gezwets of woordenpronkerij"), wordt later door de uitgevers als *niet* van C. naar het 4e deel verplaatst. De muziek van het 1e rijm is hier en elders anders dan in de 1e uitg. Onderaan p. 634 staat: „Finis"; volgt nog een „By-voeghsel" bevatt. Ps. 15 en Ps. 128. — Zie: Rogge, Rem. Geschr., p. 161.

389

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelijcke rymen om te lesen off te singen. Gedeelt in III deelen. Op nieuws oversien ende vermeerdert, oock de noten van druck-fauten ghecorrigeert. t'Rotterdam, by Joh. Neranus 1639. 16° obl. — Met muziek.

Toegevoegd: in dl. II (p. 480) eene vertaling van den Idolelenchus van J. GEESTERANUS, en achter het register van het 3e deel een „Mayliedt". Dit behoort tot de gedichten, waarvan C.'s auteurschap wordt betwijfeld. Aan het slot: t'Amstelredam, by Nic. van Ravesteyn 1639. — Met drukkersmerk.

390

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelycke rymen ... Gedeelt in III deelen. Op nieuws over-sien ende vermeerdert enz. Tot Rotterdam, by Joannes Naeranus 1644. 8°. — Met muziek.

Het „by-voeghsel" bevat nu, behalve de 2 psalmen, ook het „May-liedt". Verder: Des Vereen. Nederlands verderf. Klaegliedt, ook door de latere uitgevers tot de „twijfelachtige" of „onechte" gedichten gerekend en in het 4e deel geplaatst; en op de laatste bladz. 2 zes regelige gedichtjes „Wat is doch ongedult in pyn" en „Daer moet veel stryds gestreden zyn".

391

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelijcke rymen ... Gedeelt in III deelen. Op nieuws oversien ende vermeerdert enz. Te Haerlem, gedr. by Thom. Fonteyn 1645. 16° obl. — Met gegrav. titel en muziek.

Achteraan: Te Haerlem, gedr. by Is. van Wesbusch 1645. Op den gegrav. titel: t'Amstelredam, bij Jan Albertszen 1645. „Des Vereen. Nederlands verderf" ontbreekt hier weer.

392

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelycke rymen enz. Onderscheyden in III. deelen. Op nieuws over-sien en vermeerdert ... en verrijckt met vele copere figuren. Tot Amsterdam, by Jac. Colom 1647. 4° obl. — Met ingevoegd portr. (f°) en muziek.

Eén der ex. vertoont kleine verschillen in druk en prenten en heeft een ander ingevoegd portret. Onder ieder der prenten een vierregelig versje. Aan het derde deel zijn nog toegevoegd een aantal psalmen, benevens „Klagte van Jan Jansz. Starter, gedaen als uyt het graf, over zyn dertel en ontuchtig Lied-boeck", dat door latere uitgevers verplaatst is naar de onechte rijmen in het 4e deel.

393

Camphuysen (D. R.), Stichtelycke rymen ... Op veele zyn in plaets van d'ouwde, nieuwe zangen gemaeckt; en alle gecomponeert om te zingen en speelen, met twee stemmen. Door Jos. Butler. .. Cantus oft tenor. Bassus. t'Amsteldam, by Paul. Matthysz.... voor I. B. W. En zyn te bekomen] by Abr. de Wees 1652. 2 dln. 4°. — Met drukkersmerk en portr.

Vele gedichten, in vroegere uitgaven voorkomende, ontbreken hier. Een afzonderlijk ex. van de bassus-partij is gebonden in rood marokijnen band met buitengewoon rijk met goudstempels versierde platten (Magnus-band).

Jos. Butler. **Cantus oft Tenor.**

En Koopman,die het e'el ge-steent be-minden, Was lustigh
om schoon peerelen te vinden. Hy teegh van buys,en toogh van landt tot
landt, Op hoop' of hy zyn gadingh yeuwers vandt.

Een Koopman, &c. gebroken.

De Wyze Koopman
Off.
Van de ware verzakinge zijns zelfs.

I.

En Koop-man, die het e'el gesteent beminden,
Was lustigh om schoon peerelen te vinden.
Hy teegh van huys, en toogh van land tot land,
Op hoop' of hy zyn gadingh yeuwers vandt.

II.

Hy vand een Peerl', die, schoon en uytgenomen,
Zyn hert alzoo met lust heeft in-genomen
Dat hy al 't zyn terstondt te gelde brocht
En voor het geldt dees schoone Peerle kocht.

III. Dit

394

Camphuysen (DIRK RAPHAELSZ.), Stichtelijcke rymen ... Onderscheyden in III. deelen. Op nieuws oversien en grootelijcks vermeerdert, en eenige versen en regulen, in voorgaende druck uyt-gelaten, wederom in-gevoeght, oock de noten van druck-fauten gecorrigeert. Tot Dordrecht, by Jac. Rijffersz. 1654. 12°. - Met gegrav. titelbl. en muziek.

De inhoud geheel gelijk aan dien der uitg. van 1647 te Amst. by Jac. Colom. Achteraan: Tot Dordrecht, ter boeck-druckerye van Nic. de Vries 1655. — Op het fraai gegrav. titelblad bovenaan medaillon-portret van C., onderaan een musiceerend gezelschap, waaronder het adres van Rijffersz. met het jaar 1655.

395

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelycke rymen ... Onderscheyden in III. deelen. Op nieuws oversien ende met verscheyde nieuwe liedekens ende wysen vermeerdert, oock verscheyde liedekens op twee stemmen gestelt, noyt voor desen soo gedruckt. Tot Rotterdam, by Bastiaen Wagens 1655. kl. 8°. — Met titelportret.

Het portret met omschrift: „Dirck Raphaels Camphuysen geboren tot Gorcom A° 1586 gestorve tot Dockum". Op p. 412 wordt medegedeeld wat er van de daarop volgende gedichten zeker van Camphuysen is, wat twijfelachtig, en wat „van een anderen autheur die nog in leven is". De Lat. tekst van den Idolelenchus [door J. GEESTERANUS] sluit den bundel; dit gedicht komt niet voor in de uitg. van 1654.

396

Camphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rijmen... Onderscheyden in IV. deelen. Den twaalfden druck neerstiglijk overzien, en met verscheyde gedichten vermeerdert. Tot Rotterdam, gedr. by Joannes Naeranus 1658. 8°. — Met muziek.

In de voorrede vóór het 4e deel een opgave van hetgeen er — ook in de vorige deelen — nieuw is bijgekomen, zoomede van hetgeen op goede gronden *niet* aan C. mag worden toegeschreven en derhalve in het 4e deel wordt geplaatst. Zie ook Rademaker, (p. 142—148) die enkele bijzonderheden over de versjes van dit 4e deel en hunne makers mededeelt; het versje „Gezwets of woordenpronkery" wil hij echter aan C. zien toegekend en weder op zijn oude plaats vóór de „Gewillige patientie" (1e rijm v. h. 3e deel) zien gebracht. Eén ex. in fraai rood marokijnen band met rijk versierde platten (Magnus-band).

397

Kamphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelijcke rijmen ... Onderscheyden in IV. deelen. En eenige liederen op vier en twee stemmen gesteld, en met veel oude en nieuwe voysen vermeerderd. Den vijftienden druk. Tot Dordrecht, by Abr. Andriessz. 1660. 12°. — Met drukkersmerk en muziek.

Het 4e deel o. d. t.: Stichtelyke rymen By-voegsel, ofte vierde deel, met nieuwe pagineering; p. 509/510 ontbreken. De inhoud is gelijk aan dien van de uitg. van 1658, bij Johs. Naeranus te Rotterdam.

398

Kamphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelijcke rymen ... Onderscheyden in IV. deelen. En meest alle de liederen op noten, en op twee na op een sleutel gestelt, en met veel oude en nieuwe voyzen, oock in het derde deel, vermeerdert. Den seventienden en laetsten druck. Tot Dordrecht, by Mattheus van Nispen 1677. 12°. — Met gegrav. titelblad, drukkersmerk (van Abr. Andriesz.) en muziek.

Op het gegraveerde titelblad dezelfde voorstelling als op dat der uitg. van 1654, doch geen adres. Aan het slot: Tot Dordrecht gedr. by Nic. de Vries 1677. — Het 4e deel met nieuwe pagineering.

399

Camphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen... De achtiende druk, met veele nieuwe wijzen vermeerdert. t'Amsterdam, voor Jan Rieuwertz, en Pieter Arentsz. 1680. 12°. — Met muziek.

Deze uitg. heeft 3 deelen; de rijmen, die het 4e deel der uitg. van 1677 vormen, ontbreken hier alle behalve het „May-liedt" dat in het 3e deel is geplaatst. Ook zijn hier weggelaten: „Schey-liedt. Lydens begin" (Noch leefd en werkt hy enz.), dat later als onecht naar het 4e deel is verplaatst, zoomede: „Geswets of woordenpronkery", beide in de uitg. van 1677 in het 3e deel voorkomende. — Achter de Rymen: Uytbreyding over de psalmen 1679, met eigen titel en pagineering.

400

Camphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen ... Van veel druckfouten verbeetert; door een liefhebber der selve. De negenthiende druk. Met veele nieuwe wijzen vermeerdert. t'Amsterdam, by Jac. van der Deyster. Joannes Blom. Abr. van der Putte. en Joannes Schot 1682 in compagnie. 12°. — Met platen en muziek.

Het ex. met de platen in 4 deelen. Een ander ex. zonder platen mist het 4e deel, dat de z. g. onechte rijmen bevat. De inhoud van het eerste is gelijk aan dien van de uitg. van 1680 doch zonder den Latijnschen „Idolelenchus" aan het slot. — Gevolgd door Uytbreyding over de psalmen... 1681.

401

Kamphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen ... Onderscheyden in IV. deelen met vele nieuwe wyzen vermeerdert. De twintigste druk. T'Amsterdam, by Pieter Arentsz. 1685. 12°. — Met platen en muziek.

Nieuwe titeluitgave van de uitg. van 1682 in 4 deelen. Titelgravure: musiceerend gezelschap (andere voorstelling dan in de uitg. van 1654). Het 4e deel met nieuwe pagineering.

402

Kamphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen, geheel op noten gebragt; en gestelt op sleutels om te zingen en te spelen op allerhande instrumenten; mitsgaders vermeerdert met eenige nieuwgecomponeerde wijzen door M. MATHIEU. Nooit te vooren gedrukt. Tot Rotterdam, by Iz. Naeranus 1688. 8°.

In 4 deelen met zelfden inhoud als de uitgaven van 1680 en 1682. Het 2e deel met eigen titelblaadje, het 4e met nieuwe pagineering. Het slot van het 3e en het geheele 4e deel niet op muziek.

403

Kamphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen. Geheel op nooten. [20e dr.] t'Amsterdam. By Jan Rieuwertsz. 1688. 12°. — Met titelgravure.

In 4 deelen. Het slot van het 3e en het geheele 4e deel niet op muziek.

404

Kamphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen. Onderscheyden in IV. deelen. Met veele wyzen op nieuws vermeerdert. T'Amsterdam, by de Wed. P. Arentsz. 1690. 12°. Met titelgravure en muziek.

Het 4e deel met afzonderlijke pagineering. Gevolgd door Uytbreyding over de psalmen... 1690. — Een ander ex. met opgeplakt adres: t'Amsterdam, by Jan Rieuwertsz. z. j., zonder de Uytbreyding over de psalmen.

405

Kamphuysen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. De wyzen gecomponeert om te zingen en te speelen met twee stemmen, door Joz. BUTLER, en andere. Cantus of Tenor. Bassus. t'Amsterdam by de Wed. P. Arentsz. 1692. 2 dln. 8°.

De bassus-partij afzonderlijk, met titelgravure.

406

Kamphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Met veele wyzen op nieuws vermeerdert. t'Amsterdam, by de Wed. P. Arents. 1693. 12°. — Met titelgrav. en muziek.

Het 4e deel met nieuwe pagineering. Gevolgd door Uytbreyding over de psalmen ... 1694. — Een ander ex. met veranderd jaartal: 1694.

407

Kamphuyzen (DIRCK RAPHAELSZ.), Stichtelyke rymen ... in IV deelen; geheel op nooten. Na de voysen van R. ROOLEEUW. Tot Rotterdam, voor Is. Naeranus 1698. 12°. — Met titelvignet (engeltjes).

Het slot van het 3e en het geheele 4e deel niet op muziek. Een ander ex. mist het 4e deel; in plaats daarvan bijgebonden: „Stichtelijk zangwerk enz." 1705, behelz. gedichten uit het 3e en het geheele 4e deel.

408

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen, geheel op noten gebracht; en gestelt op sleutels om te zingen en te spelen op allerhande instrumenten ; mitsgaders vermeerdert met eenige nieuw gecomponeerde wijzen door M. MATHIEU. De tweede druk. Te Rotterdam, by Iz. Naeranus 1702. 8°.

Het 4e deel met nieuwe pagineering.

409

Kamphuizen (DIRK RAPHAELSZ.). — Stichtelyk zangwerk, behelzende de byschriften, eenige uitbreidingen der psalmen, en het vierde deel der rymen van D. R. KAMPHUIZEN, alles nu eerst op muzyk gesteld door JAN WILLEMSZ. Te Amsteldam, by de Wed: P: Arentz, en C: van der Sys 1705. 12°. — Met titelgrav.

Gebonden achter een ex. van de „Stichtel. rymen" 1698 in drie deelen.

410

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen, .. in IV. deelen. Met veele wyzen op nieuws vermeerdert. Te Amsteldam, by de Wed. P: Arentz, en K: vander Sys 1713. 12°. — Met titelgravure (musiceerend gezelschap) en muziek.

Gevolgd door: Uytbreyding over de psalmen... 1715.

411

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Geheel op nooten. Na de voyzen van R. ROOLEEUW. Te Amsteldam, by de Wed: P: Arentz en K: van der Sys 1713. kl. 12°. — Met titelgrav. (musiceerend gezelschap.)

412

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Met vele wyzen op nieuws verm. t'Amsterdam, by Jan Rieuwertsz. [Met privilegie van 1718.] 12°. — Met titelhoutsnede (Emmausgangers) en muziek.

Gevolgd door: Uytbreyding over de psalmen, eveneens met privilegie van 1718.

413

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Gestelt op sleutels enz., door Joz. BUTLER; vermeerdert met eenige nieuw gecomponeerde wyzen, door M. MATHIEU. Geheel op nooten. Te Amsteldam, by Korn. vander Sys 1727. 8°. — Met titelgrav. (musiceerend gezelschap) en muziek.

414

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Geheel op nooten. Na de voyzen van R. ROOLEEUW. Te Amsteldam, by Korn. van der Sys 1747. 12°.

415

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen, bestaande in liederen en psalmen, om te leezen of te zingen ... in IV. deelen. Na de voyzen van R. ROOLEEUW. Te Amsterdam, by Jacob ter Beek 1748. 8°. — Met titelgrav. en muziek.

Titelgrav.: musiceerend gezelschap (andere voorstelling dan in vroegere uitgaven). — Gevolgd door: Uytbreyding over de psalmen... 1748.
Band met blindstempel: Collegie in de Oranje-appel.

416

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Geheel op nooten. Na de voyzen van R. ROOLEEUW. Zynde deze druk van de ingeslopen fouten gezuyvert en na die van de jare 1713. verbeterd. Te Amsterdam, by Jan Morterre 1756. 12°.

417

Kamphuyzen (D. R.), Stichtelyke rymen ... in IV. deelen. Na de voyzen van P. ROOLEEUW. Te Amsterdam, by Alb. van der Kroe 1759. 8°. — Met titelgrav. (musiceerend gezelschap) en muziek.

Gevolgd door: Uytbreyding over de psalmen... 1759.

Uitbreiding over de Psalmen.

418

Camphuyzen (DIDERICK), Uytbreyding over de psalmen des propheten Davids. Na de Fransche dicht-mate van C. MAROT, en T. DE BEZE. Tot Amsterdam, by Mich. Colijn 1630. 12°. — Met gegrav. titelblad (David, harpspelende) en muziek.

Op het gegrav. titelblad: Uitbreidinge over Davids Psalmen door Diderick Camphuyz.

419

Camphuysen (DIDERICK), Uytbreyding over de psalmen. Na de Fransche dicht-mate van C. MAROT en T. DE BEZE. Nu eerst, op gelijck getal van sang-verssen als van P. DATHENUS gebracht om neffens die, in de publijcke vergaderingen te konnen gebruycken. Desen laetsten druck naer de eygen geschreven handt van den autheur oversien, en van voorgaende fauten gebetert. In 's Graven-hage voor Johs. Tongerloo 1650. 8°. — Met gegrav. titelblad (Koning David) en muziek.

Aan het einde: Tot Dordrecht, ghedruckt by Hendr. van Esch 1650. — 2 ex. waarvan één. met gedeeltelijk gekleurd titelblad.

420

Camphuysen (DIDERICK), Uytbreyding over de psalmen. Hier zyn by-gevoegt de Loff-zangen, gerijmt door C. L. Geheel op musijcknoten, en eenen sleutel gestelt. t'Amsterdam, ter druckerye van Thomas Fonteyn 1661. 12°.

421

Camphuysen (DID.), Uytbreydingh over de psalmen ... Hier zijn bygevoeght de Loff-zangen ... door C. L. Geheel op musijcknoten, en een bovensanghs sleutel gestelt, door CORN. DE LEEUW. t'Amstelredam, voor Jan Hendr. Boom 1662. 12°.

Vignetje: koning David. — Aan het slot 24 bladz. met liederen op Christel. feestdagen enz., met afzonderlijke pagineering.

422

Camphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen enz. Hier zyn by-gevoeght de Loff-zangen ... door C. L. Geheel op musijck-noten ... door CORN. DE LEEUW. Te Middelburg, voor Adr. van Eeghen 1674. 12°.

Aan het eind: Te Middelburg, by Benedictus Smidt 1674.

423

Camphuysen (DID.), Uytbreyding over de psalmen enz. Hier zijn by-gevoeght de Loff-zangen ... door C. L. Geheel op musijck-noten ... door CORN. DE LEEUW. Tot Vlissinge, voor Jan Geleynsz. 1674. 12°.

Zelfde uitgave als die van 1674 te Middelburg, met ander uitgevers- en hetz. drukkersadres.

424

Camphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... t'Amsterdam. Voor Jan Rieuwertz, en Pieter Arentsz. 1679. 12°. — Met muziek.

De gezangen, hier achter de psalmen gevoegd, zijn, volgens een mededeeling in de uitgaaf van 1715 (aan de keerzijde van den titel), van R. ROOLEEUW. — Achter de Stichtel. rymen... 1680.

425

Camphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... t'Amsterdam, by Jac. vander Deyster en Johs. Blom 1681. 12°. — Met muziek.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen. — Achter de Stichtel. rymen... 1682.

426

Camphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... T'Amsterdam, by de Wed. P. Arentsz. 1690. 12°.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen. — Achter de Stichtel. rymen... 1690.

427

Camphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... T'Amsterdam, by de Wed. P. Arentz 1694. 12°. — Met muziek.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen. — Achter de Stichtel. rymen ... 1693.

428

Camphuysen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... Hier zijn by-gevoeght de Loff-zangen .. door C. L. Geheel op musijck-noten ... door CORN. DE LEEUW. Den vierden druk. Tot Amsterdam, by de Wed. P. Arentsz. 1697. 12°.

429

Kamphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen... Te Amsteldam, by de Wed: P: Arentz, en K: vander Sys 1715. 12°. — Met muziek.

Aan de keerzij van den titel: „De lezer gelieve te weten, dat de Gezangen, welke hier agter de Psalmen volgen, niet door KAMPHUYZEN, maar door Dr. R. ROOLEEUW zyn berymt. — Achter de Stichtel. rymen... 1713.

430

Camphuyzen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... t'Amsterdam, by Jan Rieuwertsz. [Met privilegie van 1718.] 12°. — Met muziek en titelhoutsnede.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen. — Achter de Stichtel. rymen... 1718.

431

Kamphuyzen (DIED.), Uytbreyding over de psalmen ... Te Amsteldam, by Korn. van der Sys 1729. 12°. — Met muziek.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen.

432

Kamphuysen (DID.), Uytbreyding over de psalmen ... Te Amsterdam, by Jac. ter Beek 1748. 8°. — Met muziek.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen. Bijgebonden: enkele gezangen op Christel. feestdagen e. d., op muziek, gepagineerd 1-28. — Achter de Stichtel. rymen... 1748.

433

Kamphuyzen (DIED.) Uytbreyding over de psalmen ... Te Amsterdam, by Alb. van der Kroe 1759. 8°. — Met muziek.

Met de gezangen van R. ROOLEEUW achter de psalmen. — Achter de Stichtel. rijmen . . . . 1759.

Theologische werken.

434

Camphuysen (D. R.), Verscheyden theologische wercken. De tweede druck. t'Amsterdam, by Jac. Aertsz. Colom 1638. 4°.

Bevat: Van 't onbedriegheliјck oordeel; brieven; predicatiën en het gedicht: Teghen 't gheestich dom der schilderkonst, strafrijmen ofte . . . Idolelenchus. Uit het Latijn [v. J. GEESTERANUS] (zie den Lat. tekst in de Stichtelijke rijmen van 1655 achter het 3e deel). — 2 ex. verschillend in de volgorde der stukken; 't eene *met* de voor-reden. — Zie Rademaker p. 130 e. v.

435

Camphuysen (D. R.), Theologische wercken, bestaende in drie deelen. 1. Onbedriegelijck oordeel. 2. predicatien. 3. brieven. Desen laetsten druck, op nieuws vermeerdert, ende van veel sinbreeckende grove fauten en distinctien ghesuyvert. Tot Haerlem, by Thom. Fonteyn 1639. 8°. — Met drukkersmerk.

Bevat ook de vertaling van den Idolelenchus. Het 2e en 3e deel met eigen titelblaadje.

436

Camphuysen (D. R.), Theologische wercken, bestaende in drie deelen. IVan 't onbedriegelyck oordeel. II Predicatien. III Brieven. Desen vierden druck verbetert, ende met verscheyden stucken vermeerdert. t'Amsterdam, voor Jan Albertsz 1644. 8°. — Met drukkersmerk.

Het drukkersmerk van de uitg. van 1639. — Met de vert. van den Idolelenchus. Het 2e en 3e deel met eigen titelblaadje.

437

Camphuysen (D. R.), Theologische wercken, bestaende in drie deelen. Ten eersten, Van 't onbedriegelyck oordeel. II In predicatien. III In brieven en extracten. In dese laetste druck, met eenige predicatien en brieven vermeerdert, voor dese noyt gedruckt. t'Amstelredam, voor Jan Rieuwertsz, en Jan Hendricksz. Boom 1661. 4°. — Met drukkersmerk en ingevoegd portret.

2 ex. In het eene ex. na bladz. 644 nog 2 predicatiën: over I Joan. 4, 10 en 5, 8, die niet in het register zijn opgenomen.

438

Camphuysen (D. R.), Theologische werken, bestaende in drie deelen. I Van 't onbedriegelijk oordeel. II In predicatien. III In brieven en extracten. Dese laetste druk met eenige brieven, kantteekeningen, en registers vermeerdert. t'Amsterdam, voor P. Arentsz. 1672. 4°.

In denz. band: „Het leven van D. R. Kamphuizen. Vooraf gaat het vers van P. RABUS". t' Amsterdam, by Marten Schagen 1723.

439

Camphuysen (D. R.), Theologische werken, bestaende in drie deelen. I Van 't onbedriegelyk oordeel. II In predicatien. III In brieven en extracten met brieven, kantteekeningen, en registers vermeerdert, en met sijn beeldenis verçiert. t'Amsterdam, by Jan Rieuwertsz 1682. 4°. — Met drukkersmerk en portret.

440

Camphuysen (D. R.), Theologische werken, bestaande in drie deelen. I Van 't onbedriegelijk oordeel. II In predicatien. III In brieven en extracten. Met brieven, kantteek. en reg. vermeerdert en met zijn beeldenis verçiert. t'Amsterdam, by Jan Rieuwertsz. 1699. 4°. — Met drukkersmerk.

Hierachter, met eigen titel enz.: Het leven van D. R. Kamphuizen enz. t'Amsterdam, by Jan Rieuwertsz. 1699.

441

Camphuysen (D. R.), Theologische werken, bestaende in drie deelen enz. Met brieven, kantteekeningen, en registers vermeerdert. Als mede 't Leeven van den autheur, en desselfs beeltenis. Deese laatste druk op nieuw gecorrigeert, in beeter order gebragt, enz. t'Amsteldam, by de Wed. P. Arentz. en C. van der Sys 1699. 4°.

Het leven van C. met het vers van RABUS gaat aan de Theol. werken vooraf.

HOOFT.

442

Hooft (PIETER CORNELISZ.), Brief van Menelaus aen Helena. Z.p. 1615. 4°.

De eerste uitgaaf verscheen in 1608.

443

Antwoorde op den brief van C. P. H. [P. C. HOOFT] gheschreven aen Helenam, waer in Helena haer ontschuldight. Z.p. 1616. 4°.

Ondert. met de spreuk: Tandem fit surculus arbor.

444

Hooft (PIETER CORN.), Brief van Menelaus aen Helena. Tot Amsterdam, by Willem Jansz. 1617. 4°.

445

Hooft (PIETER CORN.), Geeraerdt van Velsen. Treurspel. Tot Amsterdam by Willem Jansz. [Blaeuw] 1613. 4°.

————, Geeraerdt van Velsen... Van nieus, door den autheur oversien ende verbetert. t'Amsterdam, voor Joost Hartgertsen 1638. 4°.

————, Geeraerd van Velsen. Van nieus door den autheur oversien ende verbetert. t'Amsterdam, by Jan Jacobsz. Bouman 1658. 4°. — Met drukkersmerk: Het Boecken maken en heeft gheen eynde.

————, Geeraard van Velzen, met de dood van graaf Floris van Hollandt, treurspel. t'Amsterdam, by Jac. Lescaille 1662. 8°. — Met drukkersmerk: Perseveranter.

————, Geeraerdt van Velsen. Treurspel. t'Amsterdam, by de Wed. van Mich. de Groot en Gijsbert de Groot 1681. 8°. — Met drukkersmerk (putje).

————, Geeraerdt van Velsen. Treurspel. Van nieus, door den autheur oversien ende verbetert. t'Amsterdam, by Broer Jansz. Z.j. 4°.

————, Geeraardt van Velzen ; met de doodt van Floris den vyfden. Treurspel. Te Amsteldam by Is. Duim 1736. 8°. — Met titelvignet: bijenkorf.

446

Hooft (PIETER CORN.), Theseus ende Ariadne, vertoont op de oude Camer In liefd' bloeyende. Den 5. Nov. ... 1628. t'Amsterdam. Voor Willem Jansz. Wyngaerts 1628. 4°.

De eerste uitgaaf verscheen in 1614. — Het Amst. wapen in houtsnee op den titel, het devies van de Kamer op de keerzijde van het titelblad.

447

Hooft (PIETER CORN.), Oude tooneelspeelen. Behelzende Achilles en Polyxena. Theseus ende Ariadne. Nooit te vooren zo gedrukt. Te Leiden, by Pieter van der Eyk 1739. f°. — Met titelvignet.

Vroegere uitgaven van Achilles en Polyxena: 1614 en 1620; van Theseus en Ariadne: 1614 en 1628.

448

Hooft (PIETER CORN.), Granida. Spel. Tot Amsterdam, by Willem Jansz. 1615. 4°.

————, Granida. Toonneelspel. Behelzende de vryaadje van Tisiphernes en Daifilo. Den jongsten druk, op nieuws overzien. t'Amsterdam, by Jac. Lescaille 1659. 8°. — Met drukkersmerk : Perseveranter.

Het spel was in 1605 voltooid. De 1e uitgave verscheen echter pas in 1615.

449

Plautus — Ware-nar. Dat is : Aulularia van Plautus, nae 's landts gheleghentheyt verduytschet [door P. C. HOOFT] : en ghespeelt in de eenighe en eerste Nederduytsche Academi. t'Amsterdam, voor Corn. Lodowijcksen vander Plassen 1617. 4°. — Met drukkersmerk : bijenkorf.

Eerste uitgave. Met voor-reden. Samenspraak tusschen Miltheydt en Giericheydt. Aan het slot: t' Amsterdam. Bij Nic. Biestkens 1617. Met drukkersmerk. — Op het 1e schutblad de handteekening van A. D. de Vries Az.

450

Plautus, Aulularia. Dat is : Ware-nar met de pot. Gerijmt door P. C. HOOFT, en S. COSTER. Gespeelt op d'Amsterdamsche Schouburgh. 1661. t'Amsterdam, by Jan Jansz. van Santen, gedr. by Herm. Aeltsz. 1661. 8°. — Met titelgrav. (Warenar met de pot).

————, Aulularia, dat is : Ware-nar met de pot, gerijmt door P. C. HOOFT ... Op nieuws oversien en verbetert. t'Amsterdam, by Jac. Lescailje 1667. 8°. — Met titelgrav.

————, Aulularia, dat is : Warenar met de pot, gerymd door P. C. HOOFT... De laatste druk. Te Amsteldam, by de erfgen. van Jac. Lescailje 1695. 8°. — Met titelgrav.

Op de laatste bladz. een 20-regelig gedicht „Den drucker tot den leser", onderteek.: Al om een, spreuk van HERM. AELTSZ.

451

Hooft (PIETER CORN.), Baeto, oft oorsprong der Hollanderen. Treurspel. t'Amsterdam, by Willem Jansz. Blaeuw. 1626. 4°.

————, Baeto. Enz. Met de dood van zijn gemaalin Rycheldin. t'Aemsteldam, gedr. by Jac. Lescaille. Voor Joost Hartgers 1644. 8°.

Op het schutblad van de uitg. van 1626 (1e uitg.): Present-ex. van de Boekery van 't Muidener Slot.

452

Hooft (PIETER CORN.), Henrik de Grote. Zyn leven en bedryf. T'Amsterdam, by Willem Jansz. Blaeuw 1626. f°. — Met drukkersmerk en portret.

Eerste uitgave. Met opdracht van HOOFT aan Burgem. Diedrick Bas. Het gegrav. portr. van Hendrik den Groote met Lat. 4 regelig onderschr. van H. GROTIUS.

453

Hooft (PIETER CORN.), Rampsaligheden der verheffinge van den Huize van Medicis. t'Amsterdam, by Nik. van Ravestein 1649. 8°. — Met portret.

Eerste uitgaaf met Toeëigening van den drukker aan Koenraat van Beuningen, Secretaris van Amsterdam; bericht van den drukker tot den lezer; en J. v. VONDELS gedicht: „Op d'Ilias van de Medicis. Aen Mich. Hinlopen".

454

Hooft (PIETER CORN.), Henrik de Grote. Enz. Met de Rampsaligheden der verheffinge van den Huize van Medicis. t'Amsterdam, by Arent Gerretsz. van den Heuvel 1661. 2 dln. (1 bd.) 12°. — Met portr.

De Rampsaligheden met eigen titel en pagineering.

455

Hooft (PIETER CORN.), Henrik de Grote . . . Den sevenden druk. t'Amstelredam, by Johs. van Ravesteyn 1662. 2 dln. (1 bd.) 12°. — Met drukkersmerk.

Evenals in de uitg. van 1661 volgen hier de Rampsaligheden der verheff. van den huize van Medicis, met eigen titel en pagineering, den 3den druk. 't Amst. by Johs. van Ravesteyn 1662.

456

Hooft (PIETER CORN.), Gedichten. Verzaemelt en uytgegeven door JAC. VANDER BURGH. t'Amsterdam, by Johan Blaeu 1636. 4°. — Met drukkersmerk en pl.

Opdracht van VANDER BURGH aan Const. Huygens. Verder: Toonneelspelen (Granida, Geeraert van Velsen, Baeto, Paris' oordeel); Minnezinne-beelden (met de prenten der oude uitgave); Sonnetten; Zangen; Verscheyde gedichten; Bruyloftdichten en Psalmen.

457

Hooft (PIETER CORN.), Gedichten. Verz. en uitgeg. door JAC. VANDER BURGH. t'Aemsteldam, by Jac. Lescaille. Voor Joost Hartgers 1644. 8°. — Met gegrav. titelblad.

Als in de 4° uitgave van 1636: Opdracht; Toonneelspelen (Geeraerdt van Velsen, Granida, Baeto, Paris' oordeel); Minnezinnebeelden (zonder prentjes); Sonnetten; Zangen; Verscheyde gedichten; Bruyloftsdichten; Psalmen.

458

Hooft (PIETER CORN.) — Dichtkunstige werken van wijlen —. Eerst verz. en uytgeg. door JAC. VANDER BURGH; en nu, in deesen druk, met verscheyde stukken verrijkt, en naaukeurig overzien. T'Amsterdam, Jan van Duisberg 1657. 8°. — Met gegrav. titelblad.

Inhoud als van de vroegere uitgave. Na het „eynde der psalmen" een „Byvoegsel van eenige zangen en dichten, die door wijlen den Heere Drost gemaakt, doch in geene der vorige drukzelen zijner vergaderde dichten te vinden zijn". — Aan het slot: T'Amsterdam, gedr. bij Christoffel Cunradus 1657. — Het jaartal is tijdens den druk veranderd; zoo heeft één ex. het jaar 1657, een ander 1658.

459

Ovidius Naso (P.), Metamorphosus, dat is Verandering, of herschepping. Op nieus vertaalt. Met Paris oordeel. Noch Menelaus brief aen Helena, door P. C. HOOFT gerijmt. t'Amsterdam, voor Jan Jacobsz. Schipper 1647. 12°. — Met platen.

Na de Bladwijzer volgt, met nieuwe signatuur en pagineering: „Paris oordeel, met de schaking van Helena, door J(OH.) V(ANDER) G(RACHT) vertaelt", in proza — wèl te onderscheiden van Hooft's berijming van hetzelfde onderwerp. Daarna: „Menelaus brief aan Helena, door P. C. HOOFT gerijmt".

460

Ovidius Naso (P.), Metamorphosis . . .Op nieuws vertaelt. Met Paris oordeel. Noch Menelaus brief aen Helena door P. C. HOOFT gerijmt. t'Amsterdam, by Abr. de Wees 1662. 12°. — Met platen.

461

Hooft (PIETER CORN.), Nederlandsche histoorien, sedert de overdraght der heerschappye van Kaizar Karel den vyfden, op Kooning Philips zynen zoon. Tot Amsterdam, by Louys Elzevier 1642. f°. — Met gegraveerd titelblad.

Eerste uitgave in XX boeken. Het fraai gegrav. titelblad door Th. Matham naar J. Sandrart. Met opdracht van HOOFT aan Frederik Hendrik.
In perkamenten band met koperen sloten.

462

Hooft (PIETER CORN.), Vervolgh der Neederlandsche historien, seedert het ooverlyden van Prins Willem, tot het einde der landtvooghdyschap . . . van Leicester. t' Amsterdam, in de drukkerye van Joan Blaeu 1654. f°. — Met drukkersmerk.

Met voorrede van den drukker na het overlijden van Hooft uitgegeven.

463

Hooft (PIETER CORN.), Neederlandsche histoorien . . . Tot Amsterdam, by Jan Jacobsz. Schipper 1656. f°. — Met gegrav. titelblad en portret.

Het gegrav. titelblad als in de uitg. van 1642. Het portret van Hooft voor J. Sandrart met 6 regelig onderschrift van VONDEL. — Met opdracht van HOOFT aan Fred. Hendrik. — Met het Vervolgh der Need. Hist. 1654 in perk. band met resten van sloten.

464

Hooft (PIETER CORN.), Nederlandsche historien ... Met het vervolgh tot het einde der landvooghdye ... van Leicester. De derde druk. Naar des schryvers eigen handtschrift ... verb., met des zelfs Leeven [door G. BRANDT] verm. en met printen versiert. T'Amsterdam, by Joh. van Someren, Abr. Wolfgangk, Henr. en Dirk Boom 1677. f°. — Met drukkersmerk, gegrav. vóórtitelblad, portret en uitslaande platen.

Titelgrav. door J. van Munnichuysen naar G. de Laresse. De platen meerendeels door C. Decker. Opdracht van HOOFT van 1642 en gedicht van JOHS. VOLLENHOVE „Op den nieuwen druk der Ned. Hist. van wylen P. C. Hooft".

465

Hooft (PIETER CORN.), Nederlandsche historien. De vierde druk ... nu op nieu met meerder printen versiert. Eerste deel. Behelz. de eerste dertien boeken. Tweede deel, beginnende met het veertiende boek. t'Amsterdam, by Henr. Wetstein, en Pieter Scepérus. tot Leiden, by Dan. van den Dalen. tot Utrecht, by Willem van de Water 1703. 2 dln. f°. — Met gegrav. vóórtitelblad, titelvignet, portret en uitslaande platen.

Titels in rood en zwart. De uitsl. platen door C. Decker, Jan Luyken, e. a. Opdracht van de uitgevers aan Mr. Henrik Hooft, drost te Muiden. Verder: Het leven van Hooft door BRANDT, de opdracht van HOOFT aan Fred. Hendrik van 1642, en het gedicht van JOHS. VOLLENHOVE.

466

Hooft (PIETER CORN.), Werken [uitgeg. door G. BRANDT]. T'Amsterdam, by Jac. Lescailje 1671. f°. — Met gegrav. titelblad en platen.

Op het vóórtitelblad; P. C. HOOFTS Werken ten deele nooit te vooren gedrukt. Het gegrav. titelblad door A. Bloteling naar G. de Laresse. Opdracht van AERNOUT HOOFT aan den oud-burgemeester van Leiden, Diederick van Leiden van Leeuwen; bericht van G. BRANDT „aen den leser"; lijkdichten van R. ANSLO en H. POIRIER en gedicht van JOHS. VOLLENHOVE aan Aernout Hooft.
Inhoud: „Henrik de Grote" gevolgd door de „Rampzaaligheden"; 208 brieven; „Vertaalingen uit Tacitus", „korte leeringen uit verschillende schrijvers", „Wellekomst aan den prins v. Oranje naa 't veroveren van Grol"; „Gedichten" eertijds verz. en uitgeg. door JAC. VANDER BURGH; toonneelspelen, minne-zinnebeelden met de prentjes, sonnetten en zangen, verscheide dichten en „Vervolgh".

467

Tacitus (C. CORN.), Jaarboeken en historien, ook zyn Germanië, en 't leeven van J. Agricola, in 't Hollandtsch vertaalt door PIETER CORN. HOOFT [uitgeg. door G. BRANDT]. T'Amsterdam, by Hendr. Boom en de Wed. van Dirck Boom 1684. f°. — Met drukkersmerk, portretten en platen.

Titel in rood en zwart. De vóórtitel luidt: „Alle de werken van C. Corn. Tacitus vertaelt door P. C. Hooft". De portretten door A. Vaillandt, de platen door J. Mulder. Opdracht van G. BRANDT aan Mr. Geeraardt Bors van Waveren, burgemeester van Amsterdam; het leven van Tacitus uit het Latijn van J. LIPSIUS; bericht van den uitgever aan den lezer; en: „Tydtreekening over de Jaarb. enz. van Tacitus".

468

Tacitus (C. DORN.), Jaarboeken en historien, ook zyn Germanië, en 't leeven van J. Agricola. Vert. door P. C. HOOFT [uitgeg. door G. BRANDT]. T'Amsterdam, by Hendr. Boom en de Wed. van Dirk Boom 1684. 4°. — Met drukkersmerk, portretten en platen.

Titel in rood en zwart. Vóórtitel, portret, platen en voorwerk als in de folio-uitg. van hetzelfde jaar.

469

Tacitus (C. CORN.), Alle de werken, in 't Hollandtsch vert. door P. C. HOOFT [uitgeg. door G. BRANDT]. T'Amsterdam by Henr. Wetstein en Pieter Scepérus. Tot Leyden, by Dan. van den Dalen. Tot Utrecht, by Willem van de Water 1704. f°. — Met titelvignet, portretten en platen.

Titel in rood en zwart. Portr., pl. en voorwerk als in de vroegere uitgaven; alleen, inplaats van de opdracht, een voorrede van BRANDT tot den lezer.

470

Hooft (P. C.), Mengelwerken. Ten deele nooit te vooren gedrukt. Nu op veele plaatsen verbetert en vermeerdert [door DAVID VAN HOOGSTRATEN]. Tot Amsterdam , by Henr. Wetstein, en Pieter Scepérus. Tot Leiden by Dan. van den Dalen. Tot Utrecht, by Willem van de Water 1704. f°. Met gegrav. vóórtitelblad, titelvignet en platen.

Titel in rood en zwart. Het gegrav. vóórtitelblad als het titelblad in de „Werken" v. 1671. Voorrede van DAV. v. HOOGSTRATEN; oude voorrede van G. BRANDT tot den lezer; „Lijkreede over P. C. Hooft" van BRANDT; „Muyden in rou" lijkdicht op Hooft van R. ANSLO; en gedicht van JOHS. VOLLENHOVE op Aernout Hooft. Grootendeels met denzelfden inhoud als de „Werken" van 1671. — De gedichten en het „Vervolgh" vormen nu één geheel.

471

Verhandelingen van der letteren affinitas of verwantschap ; van het gebruik der accentus of toonen in Nederduitsche vaerzen : en van de metaplasmus of woordvervorming ... opgestelt door het kunstgenootschap Nil Volentibus Arduum. Hier achter volgen twee redenvoeringen van P. C. HOOFT. Te Amsterdam, by de Wed. Ger. Onder de Linden 1728. 8°. — Met titelvignet (de faam).

Derde stuk van het IXe deel der Werken van „Nil Volentibus Arduum". — De redevoeringen van HOOFT zijn: Rede van de waardigheit der poëzy (blz. 71 e. v.), en: Rede van bewelkooming des prinsen in 't jaar 1680 (blz. 95 e. v.).

472

Hooft (PIETER CORN.), Brieven [uitgeg. door B. HUYDECOPER]. Te Amsterdam, by Adr. Wor en de Erve G. Onder de Linden 1738. f°. — Met portret.

Titel in rood en zwart met wapen van Hooft. Op p. 570 het slot te Muiden. Hoofts portret door J. HOUBRAKEN naar M. v. MIEREVELT, met gedicht van HUYDECOPER. Opdracht en voorrede: verder „Getuigenissen van geleerde mannen en voornaame dichteren wegens ... P. C. Hooft en des zelfs schriften". Op p. 571—583: Redenvoeringen van P. C. HOOFT.

————, Brieven [uitgeg. door B. HUYDECOPER]. Te Haerlem by J. Bosch, te Leiden by P. van der Eyk 1750. f°. — Met portret.

Nieuwe titeluitgave van HOOFTS Brieven 1738.

SUPPLEMENT.

Rederijkersspelen.

S. 1

Rijm-dichten, en liedekens, gepronuncieert ende gesongen van de vijf naervolgende Kameren van Rhetorica, verscheenen tot Schipluy, by den Roosmareyn, op 't jaer ons Heeren 1671. op den 20. July, om te beantwoorden dees naervolgende vrage. :

Seght wat Vorst is 't geweest, die sijn grootste Vyandt,
Sijn leven heeft gespaert, doen hy was in sijn handt.

Noch insgelijcks een liedt, op den regel, Dees Vorst heeft door dees daet veel zegeningh verkregen. 't Geen is gedaen op het speel-toneel aldaer. Tot Delff, gedr. by Corn. Blommesteyn [1671]. 4°.

Bibl. Belg. R. 44.

S. 2

Vrage — Over-schiesche —, ofte vreughd-bazuyn, uyt-gegalmt, ende gepronuncieert tot lof vande konst-broeders van de negen Roo-Roosknoppen, daer men schrijft : 't Schiet uyt vreughd'. Op welcke vraeghe seven verscheyden kamer-broeders . . . hebben geantwoordt, op maendagh den 14. October 1675. De vrage luydt aldus :

Wiens weldoen wierdt gehaat, en 't goedt met quaat geloont,
Spreeckt Juffer uyt de mondt, en niemandt niet verschoont ?

Regel, Godt helpt de sijne op, en sal haer noyt verachten. Tot Delff, by Corn. Blommestein 1675. 4°.

S. 3

Olijf-krans, of Vreed' en vryheydt, vertoont in de reden-rijcke antwoorden, op de vrage :

Wat heerlijck is en nut, daer langh is om gestreden,
En noodigh dient bewaert, tot heyl van landt en steden ?

Uytgeg. by den Seg-bloem, tot Segwaart, onder 't woordt, Segt waarheydt. Op welcke vraege dertien kamer-broeders hebben geantwoort, op Maendagh den 25. van Bloeymaent 1676. Regel. Dees doen des Lants welvaart, en Staat, en Steden bouwen. Als mede de regel van het Knie-werck : Uyt dese onmacht is soo grooten macht geresen. Tot Delff, gedr. by Corn. Blommesteyn 1676. 4°.

S. 4

Liefde — Schipluysche —, toe-geëygent aen de Maegt van Rethorica, op haer vrage, uyt-gegeven by de Broeders van de Rossemareyn, daer men schrijft, door 's Woordts kracht, tot Schipluyde. De vrage luyt aldus :

Seght wat drie dingen zijn 't, die yder Christen kent:
Daer van der twee vergaen, 't derde blijft sonder end'.

De regel : Hier jaeght den vromen staegh naer een geluckigh eynde. Op welcke vrage vyf verscheyde kamers . . . hebben gecompareert. Als mede nogh verscheyde toe-giften hier achter by-gevoegt, dewelcke uyt liefde, ende ter eeren de Maeght Rethorica zijn gepronuncieert, den 20. July 1670. Tot Delft, by Corn. Blommesteyn 1676. 4°.

Het jaar 1670 is met inkt in 1676 verbeterd. — Bibl. Belg. L. 85.

Refereinen.

S. 5

[**Referein** over de zeven weeën van Maria.] Fragment van een devoot boekje: elk van de bewaarde strofen (vijf en een halve) behandelt een der weeën, en eindigt met de regels:
Maria, wie soude uwen druck doorgronden?
Ick bidde u, Maria, door uws liefs kints vijf wonden
Verlost ons van al onse sonden.
Tantwerpen by Henr. Peeters van Middelburch z. j. 8°. — Met drukkersmerk.

Drie blaadjes vormende het slot van een boekje, waarvan de titel voorloopig niet is vast te stellen. Na den „stock" volgen telkens de woorden: „Amen. Pater noster ave maria". Het gedicht is als doorloopende tekst gedrukt. Het was bewaard in één bandje met andere stichtelijke boekjes.

S. 6

Solutien — Deuchdelijcke — gesolveert by vele ingenieuse componisten van diversche Cameren van rethorijcken.
Duysent guldens, silveren coppen en schalen,
Met my te coopen meucht ghy winnen:
U ghelt coemt in de Lothery' sonder falen,
Goede stichtinghe vindy hier binnen.

Dit is u prose ende Nombre net,
Wilt dit bewaren in plaetse van u billet
Een Loth
1575
Tantwerpen... By Gielis vanden Rade 1575. 8°.

Variant van „Diversche refereynen ende liedekens seer playsant om lesen 1574" (hiervóór beschreven onder N°. 29). Nieuwe antwoorden op dezelfde „vraghen ende reghels" als aldaar zijn gesteld. Evenals deze, ten bate van de vervallen St. Jacobskerk te Antwerpen uitgegeven. — Zie: J. Berg, in „Het Boek" Juli 1921 p. 225 e. v.

S. 7

Esels — Vanden X. — sprekende van thienderley manieren van mans, die welcke door haer vertwijfelt leven weerdich zijn ezels ooren te draghene: der welcker domheyt met moralijcke refereynen gestraft ende onderwesen wort, enz. T'hantwerpen, by Jan van Ghelen de Jonghe 1580. 8°. — Met titelhoutsnede.

Volgens p. 54 „ghetranslateert wt den Enghelschen in Duytscher spraken". — Op den titel de voorstelling van de 10 soorten ezels. Aan het slot nogmaals het drukkeradres met drukkersmerk. — Een uitg. van 1558 is beschreven: Bibl. Belg. E. 20.

Schriftuurlijke liederen.

S. 8

Offer des Heeren — Dit Boeck wort genaemt: Het —, om het inhout van sommige opgeofferde kinderen Gods, enz. Tot troost ... der slachtschaepkens Christi, die tot der doodt gheschickt zijn enz. Item noch so is hier by gedaen een Liedtboecxken trackteerende van het Offer des Heeren. Tot Harlinghen by my Pieter Sebastiaenszoon 1599. 8°.

Titel in rood en zwart. Het „Liedtboecxken" met eigen titel en folieering, doch doorloopende signatuur. Achter het „Liedtboecxken": Sommige Brieven ofte Belijdingen geschreven van Joos DE TOLLENAER enz. Tot Harlinghen. By Peter Sebastiaenszoon 1599, waarvan blad A 1 ontbreekt. — Zie Bibliogr. des martyrol. prot. I 397, II 497.

S. 9

Alckmaer (J. C. VAN), Een nieu schriftuerlijck liedt-boecxken, 't welck noyt in druck en is gheweest, ghemaeckt uyt den Ouden ende Nieuwen Testamente: met noch twee Christelijcke Sendtbrieven, gemaeckt door den selven autheur. Tot Hoorn by Zach. Cornelissz. 1615. 16°.

In een bandje met koperen slootje, achter: „Twee corte vermaen brieven van wijlen Dirck Gerritsz" 1629 en „Een nieu gheestelyck liedt-boecxken ... gemaeckt, van ... Vrou Gerrits" 1621, beide eveneens bij Zach. Cornelisz. te Hoorn (Nos. S. 10 en S. 11).

S. 10

Gerrits (VROU) — Een nieu gheestelijck liedt-boecxken, uyt den ouden ende nieuwen Testamente gemaeckt, van een jonghe dochter, ghenaemt — van Medenblick geboren ... Ende mitsdien dese liedekens by velen verstroyt waren, zijnse by malkanderen versamelt ende een bysonder boecxken daer van gemaeckt, enz. Tot Hoorn voor Zach. Cornelisz. 1621. 16°.

Aan het slot: Tot Amsterdam, gedr. by Abr. Biestkens 1621. In één bandje met Nos. S. 9 en S. 11.

S. 11

Gerritsz (DIRCK) van Wormer-veer — Twee corte vermaen brieven van wijlen — aen sijn kinderen, met drie schriftuerlijcke liedekens van hem ghemaeckt. Midtsgaders noch eenighe liedekens van sijn kinderen die noyt in druck sijn gheweest. ... Tot Hoorn. By Zach. Cornelissz. 1629. 16°.

In één bandje met Nos. S. 9 en S. 10.

Oudere 16-eeuwsche dichters.

S. 12

Noot (JOHANN VON DER), Das Buch Extasis. Cölln [± 1576]. f°. — Met portr. en pl.

Aan het einde van het voorwerk: Gedruckt zu Cöllen bey Felix Röschlin' Aan het slot van het werk: Gedr. zu Cölln bey Heinrich von Ach. — De tekst met Goth. letter; aan het begin van iedere bladz. een houtsnee-initiaal. Fraai gegrav. titelblad; portret met jaar 1573; 17 groote gravures door COORNHERT tot illustratie van den tekst, met 4 regelige Latijnsche onderschriften; op de laatste bladz. is de raadsel-pyramide, doch zonder top, gegraveerd, in de verklaring (op bladz. 23 v. d. voorrede) worden echter ook de figuren van den top besproken.
26 bladz. voorwerk: Opdracht van v. D. NOOT aan alle „Herren ... Frawen und Jungfrawen". Gedichten van M. PAWELS DE SCHONE, AELBR. VAN DEN VELDE en WINANDUS CATHARINUS. Vervolgens; „Apodixe ... oder Dialogismus ... von drey Personen: Jacob, ein Mäler unnd ein Doctor. Durch HERM. GRENEBUM", waarin de allegorische figuren van de titelprent worden uitgelegd en de hoogste lof aan v. d. Noot wordt gebracht; hierbij gedichten op v. d. Noot van G. DIE POËTOU (Guill. de Poitou) en van den graveur van het titelblad met „Antwortinge" van v. D. NOOT, van LOUIS FRANCO LUSITANO en WIN. CATHERINUS; enz. Ten slotte een „Dialogismus auff das Bildnisz des Herren J. v. d. Noot, durch JAC. VON CREUTZENER".
Het „Buch Extasis" — dat v. D. NOOT in het Duitsch liet vertalen — was bedoeld als plan voor een grooter werk, dat in XII boeken zou verschijnen. Het is uitgegeven eenige jaren vóór het „Cort begrip der XII boeken Olympiados", met dezelfde platen en ongeveer denzelfden inhoud. — Zie: Aug. Vermeylen, Jonker Jan van der Noot, p. 64 e. v. en p. 148 B 1°.
Ex. in rood lederen prachtband „ex museo Huthii".

S. 13

Vergilius Maro, Deerste sesse boecken van Aeneas ghenaemt Aeneidos... Nu eerste in onser duytscher talen door CORNELIS VAN GHISTELE retorijckelijck over gheset, enz. Tantwerpen, by die wed. van Jacob van Liesveldt 1556. 8°. — Met houtsneden.

1e uitgave. Op den titel een houtsnee-medaillon: „Vergilius Maro". Bij elk der boeken een houtsnede. — Bibl. Belg. G. 13. Het 6e boek incompleet.

COORNHEERT.

S. 14

Homerus. — Deerste twaelf boecken Odysseae, dat is de dolinghe van Ulysse, bescreven int Griecx door ... HOMERUM ..., nu eerstmael wten Latijne in rijm verduytscht door DIERICK COORNHERT. Tot Haerlem, by Jan van Zuren 1561. 8°. — Met drukkersmerk.

1e uitgave. — Octroy; opdracht; „Het leven Homeri wt verscheyden gheloofwaerdighe scrijvers int corte by een vergadert" en 2 gedichten: „totten ... leser" en „Hadr. Junio Hornano". — Bibl. Belg. C. 80.

S. 15

Cicero (MARCUS TULLIUS). — Officia CICERONIS, leerende wat yeghelijck in allen staten behoort te doen ... nu eerst vertaelt in nederlantscher spraken door DIERICK COORNHERT. Tot Haerlem, by Jan van Zuren 1561. 8°. — Met drukkersmerk.

1e uitgave. — Voorrede van COORNHERT tot „burghermeesteren enz. van Haerlem", waarin hij spreekt van de uitvinding der boekdrukkunst, hoe zij „alder eerst... binnen Haerlem ghevonden is, hoe wel nochtans in een seer ruyde maniere", en later „van een onghetrouwe knecht ghevoert zijnde tot Mens ... aldaer verbetert is"; oordeel van ERASMUS over de „Officia"; „de vertaelder totten leser" en 10 regelig gedichtje: „Het Boeck spreect". — Bibl. Belg. C. 131.

S. 16

Seneca (LUC. ANN.), Van de weldaden. Uyt 't Latijn vertaelt door DIRCK VOLCKERTSZ KOORNHART. T'Amsterdam, by Jan Fredericksz Stam 1644. 12°.

Aan het slot: Ter Goude, by Matthijs Perfect 1644. De eerste uitg. 1562, is hiervóór beschreven onder n°. 127.

S. 17

Cicero (MARC. TULL.), Vande onderlinghe plichten, drie boecken. [Door D. V. COORNHERT]. Noch CATO MAIOR, hoemen d'Ouderdom geduldigh dragen, en sijne Laelius hoemen de vriendschap onderhouden sal: neffens zijne Paradoxa of wonder-redenen aen Brutum en de droom van Scipio. Noyt aldus in duyts by een ghevoeght. Tot Amsterdam. By Dirck Pietersz. [Pers] z.j. 12°. — Met titelgrav. en buste van Cicero.

Voorin: Oordeel van ERASMUS over de „Officia"; „De vertaelder totten leser" ondert. D. V. C., en „Het leven M. T. Ciceronis".

MARNIX.

S. 18

Bienkorb der Heilig. Römischer Kirchen. Das ist: Ein klare unnd gründtliche Ausslagung des Sendtbrieffs Magistri GENTIANI HERVET, nun unlangst in Frantzosischer sprach in Truck aussgangen. Geschreben ahn die verihirte und abgewichene des Christlichen Gelaubens. Gemacht und zusamen getragen durch ISAAC RABOTENU VONN LÖVEN [PHIL. MARNIX VAN ST. ALDEGONDE] ... yetz auff Teutsche sprach trewlich ubergesatzt. O. O. 1576. 8°. — Met titelhoutsnede (bijenkorf).

Titel en houtsnede in rood en zwart. Slechts de woorden: „Bienkorb d. H. R. Kirchen. Das ist:" en het jaartal, staan op den titel. De rest volgt op het 2e blad (A 2) met nog enkele toevoegingen.

S. 19

Bee-hive — The — of the Romishe Churche. A worke of al good Catholikes too bee read and most necessary to bee understood. Wherin both the Catholike Religion is substantially confirmed, and the Hetetikes finely fetcht over the coales. [By: ISAAC RABBOTENU OF LOVEN (PHIL. MARNIX VAN ST. ALDEGONDE)]. Translated out of Dutch into English by GEORGE GILPIN THE ELDER. Newly imprinted with a table thereunto annexed. 1580. These bookes are to be solde in Paules Churchyarde, at the signe of the Parret [1580]. 8°.

Aan het slot: London, by Thomas Dawson, for John Stell 1580. — Opdracht van JOHN STELL aan Philip Sidney. Dan volgt: This, is a cleare and perfect interpretation of the Epistle of Maister Gentian Harvet, ... by ISAAC RABBOTENU OF LOVEN. Vervolgens de opdracht aan Franc. Sonnius, van 1569.

S. 20

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-korf enz. By den auteur vergroot ende vermeerdert. Tot Amsterdam. By Jan Fredericksz Stam 1644. 8°. — Met gegrav. titelblad.

Dezelfde druk als de uitg. van 1644 te Amsterdam, by Theunis Jacobsz., slechts met adres-verandering op de titelgravure.

S. 21

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-korf enz. Bij den auteur vergroot ende vermeerdert. Tot Utrecht by David van Hoogen-huijsen 1645. 8°. — Met gegrav. titelblad.

S. 22

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-corf enz. By den auteur vergroot ende vermeerdeert. Tot Amsterdam. By Jan Bouman 1657. 8°. — Met gegrav. titelblad.

S. 23

Marnix van St. Aldegond (PHIL.), De byen-korf, enz. By den auteur vergroot en de vermeerdert. t'Amsterdam by Johs. Rotterdam 1733. 8°. — Met gegrav. titelblad.

Dichters en schrijvers van 't laatst der 16e *en 't begin der* 17e *eeuw.*

S. 24

Spieghel (H. L.)'s Hertspieghel en andere zedeschriften, met verscheidene nooit gedrukte stukken verrijkt, en door aenteek. opgeheldert door P. VLAMING. Met nieuwe fig. t'Amsterdam, by Andries van Damme 1723. 8°. — Met pl. en portr.

Titel in rood en zwart. Gegrav. vóórtitel (J. Goeree delin. A. van Buysen fec.): Arion op den dolfijn met vierregelig bijschrift. — Opdracht van P. VLAMING in rijm aan Pieter Pietersz. van Beeck, in proza „aen den leezer" met het „Epigramma in Antrum Platonis ed. ab H. L. SPIEGELIO" en de vertaling daarvan. „Leeven van H. L. Spieghel" door P. VLAMING (zie: te Winkel, Ontwikkelingsgang V, p. 8). „Getuigenissen van Henrik Laurensz. Spieghel en deszelfs Hertspiegel" (in proza en in poëzie); „Bericht aan den bescheiden lezer gestelt voor den druk van H. Wetstein 1694"; „Lijst der schriften .. de op nieuw uitgegevene zyn met een sterretje getekent". Tot de laatste behooren enkele gedichten „uit het Yselsteinsch exemplaer"; „Brief aen P. K. Hooft uit het oirspronkelijk van... G. van Papenbroek"; „Lofgedicht ter eere van Amst. uit de beschrijving van Amst., door Pontanus"; „Vrijerszang uit de verzam. der Nederduitsche gedichten"; „Tafereel van Cebes op nieuw vertaelt" en „Lof der Vriendschap door P. V." — De platen als in de uitgave van 1694; nieuw zijn de titelprent en enkele vignetjes. — Zie over deze uitg.: te Winkel, Ontwikkelingsgang V, p. 66.

S. 25

Spieghel (H. L.), Hertspieghel en andere zedeschriften, met aanteek. door P. VLAMING. Met fig. Te Amsteldam, by Ger. Lequien 1764. 8°.

De uitg. van 1723, met vernieuwden titel in rood en zwart.

S. 26

Valcooch (DIRRICK ADRIAENSZ.), Chronijcke van Leeuwenhorn, voortijden omtrent der Sijpen gelegen in West-vrieslandt, over veel hondert jaeren verdroncken, met noch alle handelingen bedijckingen, ende inundatien, die van A°. 1552 tot A°. 1598, soo by die eerste bedijckers ende oock ten lesten vande Sijpe gheschiet zijn, gepractiseert, en eensdeels in rijme gestelt. Tot Hoorn, by Willem Andriesz. 1599. 8°.

1e uitgave. — Aan de keerzij van den titel een 4 reg. versje, geheel aan het slot nogmaals het drukkersadres. — Na de „Chronycke" volgen: „Een rustich nieu liedeken van... Scagen"; „Den nieuwe Chronijcke vanden Sijpe"; 2 vierreg. versjes; „Een confortatyf, refereyns wijse... by... D. A. VALCOOCH"; „Hoe menich reys den Sijp bedijckt is, en weer inghebroken"; „Een tsamenspreckinghe van twe Schager boeren"...; 2 vierregelige versjes en „Een beclach van de dijckmeesters, basen ende hanskuyers, die opten Sype wercken".

BREDEROO.

S. 27

Brederoo (G. A.)'s Griane. Op zyn spreuck Het kan verkeeren ... t'Amsterdam, by Corn Lodewycksz. vander Plasse 1621. 4°. — Met drukkersmerk.

HOOFT.

S. 28

Emblemata amatoria. Afbeeldinghen van minne. Emblemes d'amour [door P. C. HOOFT]. t'Amsterdam bij Willem Jansz. [Blaeu] 1611. 4° obl. — Met gegrav. titelbl. en pl.

Na de „Voorreden tot de jeucht" (p. 3—10) volgen de Emblemata (p. 12—71): 2 reg. versjes (met opschr.) van HOOFT, met Latijnsche vertaling v. C. G. PLEMP en Fransche vertaling van DE NERÉE.
Na de Embl. „Sommighe nieuwe ghesanghen, liedekens en sonnetten" (p. 73), die slechts gedeeltelijk in de „Gedichten" en „Werken" van HOOFT zijn opgenomen. — De Kon. Bibl. bezit een afwijkenden druk verm. met een „Sang" op p. 137, en den „Brief van Menelaus aen Helena". — De Vries, De Nederl. Embl., N°. 48.

S. 29

Emblemata amatoria. Afbeeldinghen van minne. Emblemes d'amour [door P. C. HOOFT]. t'Amsterdam bij Willem Jansz. [Blaeu] 1618. 4° obl. — Met gegrav. titelbl. en pl.

Zelfde inhoud als de uitg. van 1611, verm. met een „Sang" op p. 137 en den „Brief van Menelaus aen Helena" (p. 147). — De Vries, Embl. N°. 49.

S. 30

Ovidius Naso (PUBL.), Metamorphosis, dat is de verandering, of herschepping, op nieus vertaalt. Met Paris oordeel [door JOH. VAN DER GRACHT]. Noch Menelaus brief aen Helena door P. C. HOOFT gerijmt. t'Amsterdam, voor Pieter Robyn 1643. 12°. — Met gegrav. vóórtitelbl. en grav.

„Paris oordeel" met nieuwe pagineering. — Een 2e ex. van denzelfden druk heeft op den titel: „Metamorphosus", als uitgeversadres Jan Jacobsz. Schipper, en als jaartal 1693, doch op het gegrav. vóórtitelblad het juiste jaar: 1643.

OVERZICHT NAAR PLAATSEN, DRUKKERS EN BOEKVERKOOPERS.

D. V. Coornhert, Recht ghebruyck ende misbruyck 1610 ... 152
Dan. Heinsius, Emblemata amatoria 1612 ... 283
Philologus Philiatros (Jac. Viverius), De wintersche avonden 1615 ... 275
——, De wintersche avonden 1617 ... 276
D. V. Coornhert, Recht ghebruyck 1620 ... 153
M. T. Cicero, Vande onderlinghe plichten (vert. door D. V. Coornhert) z.j. S. 17
H. L. Spieghel, 't Mergh van de Ned. spreekwoorden z. j. ... 251

Dirck Cornelisz. Troost.
Boeren-litanie 1608 ... 59

Michiel Colijn.
Nathan Chytraeus, Het reys-gheldt. Vert. door Jac. Viverius 1610 ... 272
D. Camphuyzen, Uytbreyding over de psalmen 1630 ... 418

Abraham Huybrechtsz.
Refereynen 1611 ... 15
Antwoort op de vraghe, uytgheg. by 't Wit Lavender 1613 ... 17

Paulus van Ravesteyn.
Refereynen 1611 ... 15
Antwoort op de vraghe, uytgheg. by 't Wit Lavender 1613 ... 17
H. L. Spieghel, Hart-spieghel 1615 ... 247
G. A. Brederoo, Griane 1616 ... 320
——, Over-gesette Lucelle 1616 ... 321
K. v. Mander, Uytleggingh op den Metamorphosis 1616 ... 236a
G. A. Brederoo, Moortje 1617 ... 322
Th. Rodenburgh, Melibéa 1617/18 ... 353
——, Alexander 1618 ... 354
——, Wraeck-gierigers treur-spel 1618 ... 356
——, Rodomont en Isabella 1618 ... 357
K. v. Mander, Het Schilder boeck 1618 ... 236
D. V. Coornhert, Recht gebruyck 1620 ... 153
W. v. Saluste, heere van Bartas, Wercken door Z. Heyns (1621) ... 263
G. A. Brederoo, Angeniet 1623 ... 330
Joh. Heemskerk, Minne-kunst 1626, 27 ... 307
Amsterdamsche Pegasus 1627 ... 308

Jan Jansz.
Jan Jacobsz. van Harlinghen, Eenighe gheestelijcke liedekens 1612 ... 110

Willem Jansz. Stam.
J. B. Houwaert, Den generalen loop der werelt 1612 ... 229
Cupido's lusthof 1613 ... 302
Th. Rodenburgh, Jalourse Studentin 1617 ... 349

Barent Otsz.
J. B. Houwaert, Den generalen loop der werelt 1612 ... 229
K. v. Mander, De gulden harpe 1613 ... 240
G. A. Brederoo, Over-gesette Lucelle 1619 ... 321
K. v. Mander, De gulden harpe 1626 ... 241

Claes Jacobsz. Paets.
Souter-liedekens 1613 ... 92

Pieter Jacobsz. Paets.
Boëthius, Van de vertroosting der wysheijd d. D. V. Coornhert 1616 155

Cornelis Lodewycksz. van der Plasse.
K. v. Mander, De gulden harpe 1613 ... 240
G. A. Brederoo, Rodd'rick ende Alphonsus 1616 ... 319
——, Griane 1616 ... 320
——, Over-gesette Lucelle 1616 ... 321
——, Moortje 1617 ... 322
——, Spelen 1617 ... 333
Plautus Ware-nar vert. door P. C. Hooft 1617 ... 449
G. A. Brederoo, Spaanschen Brabander 1618 ... 323
——, Over-gesette Lucelle 1619 ... 321
——, Stommen Ridder 1619 ... 324
——, Kluchten 1619 ... 325
S. Coster, Ithys 1619 ... 339
——, Isabella 1619 ... 340

Antwerpen.

———, Van Gods predestinatie 1611 183
———, Van de predestinatie 1611 184
———, Vre-reden 1612 185
———, Verclaringhe vande uyterlijcke ende innerlijcke religie 1612. 186
———, 's Wercken 1612 194
Seb. Castellion, Tsamenspreeckinghen 1613 136
D. V. Coornhert, Van de vreemde sonde 1616 150
———, Disputatie over den Catechismus 1617 189

Pieter Symonsz. Kies.
Coornhert (D. V.), Vande predestinatie 1590 161
———, Defensio processus 1591 165
———, ——— 1597 166

Zassenius Hoenius.
Th. Coornhertius, Epitome processus etc. 1597 172

Jacobus Migoen.
D. V. Coornhert, Vanden af-laat Jesu Christi 1608 175

Andries Burier.
Seb. Castellion, Tsamenspreeckinghen 1613 136
D. V. Coornhert, Van de vreemde sonde 1616 150

Matthys Perfect.
Luc. Ann. Seneca, Van de weldaden vert. door D. C. Koornhart 1644. S. 16

's Gravenhage.

Aelbrecht Heyndricksz.
Een historiael ghesangh 1593 37
Ph. de Marnix van St. Aldegonde, Ondersoeckinge 1595 221
———, ——— 1597 222
———, ——— 1601 223

Hillebrandt Jacobsz (van Wouw).
W. J. IJsselveer, Balade, op en teghen den partialen domp-hoorn 1603. 51
J. B. Houwaert, De vier wterste 1613 230
Sim. Episcopius, Brief 1630 294

Johannes Tongerloo.
D. Camphuysen, Uytbreyding over de psalmen 1650 419

Haarlem.

Jan van Zuren.
Homerus, D'eerste twaelf boecken Odysseae d. D. Coornhert 1561 .... S. 14
Cicero, Officia vert. door D. Coornhert 1561 .... S. 15
Luc. Ann. Seneca, Van den weldaden vert. door D. Coornhert 1562 127

Anthonis Ketel.
D. V. Coornhert, Vande ware [illegible] der Christenen 1581 ... 133
Seb. Castellion, Tsamenspreken 1581 134
———, Vande gehoorsaemheyt vert. door D. V. Coornhert 1582 .. 137
D. V. Coornhert, Middel tot minderinge der secten 1582 139
———, Van wel beidden [illegible] 1582 140

Gillis Rooman.
Sommighe nieuwe schriftuerlijcke liedekens [illegible] 101a
———, [illegible] 102
K. van Mander, De harpe [illegible] 234
Het geuze liedtboeck van [illegible] 107

Passchier van Westbusch.
K. v. Mander, Het schilder-boeck [illegible] 235
———, Wtlegghingh op den Metamorphosis P. Ov. Nasonis 1604. 235a
———, Olyf-bergh [illegible] 239
Den Nederduytschen Helicon [illegible] 300

Pieter Arentsz.
Seb. Castellion, Tsamen-spraecken 1613 135
———, Van de gehoorsaemheyt vert. door D. V. Coornhert 1613 .. 138

[illegible]
Ad. Valerius, Neder-landtsche gedenck-clanck [illegible] 306

REGISTER.

Aangehaalde werken.

Bibliotheek van Ned. pamfletten. Verzam. van Fred. Muller. Beschr. door P. A. TIELE. 3 dln. Amsterdam 1858—61. 4°.

Rogge (H. C.), Beschrijvende catalogus der pamfletten-verzameling van de boekerij der Remonstrantsche Kerk te Amsterdam. 3 st. 5 afd. Amsterdam 1862—65. 8°.

St. I, 1 o. d. t.: Bibliotheek der Remonstrantsche geschriften. Daarin o. a. Coornhert en Camphuisen.

——————, Johannes Wtenbogaert. 3 dln. Amsterdam 1874—76. 8°.

Catalogus van de tractaten, pamfletten enz. over de geschiedenis van Nederland, aanwezig in de bibliotheek van Is. Meulman. Bew. door J. K. VAN DER WULP. 3 dln. Amsterdam 1866—68. gr. 4°.

Bibliotheek van Ned. pamfletten. Verzamelingen van de Bibliotheek van Joannes Thysius en de Bibliotheek der Rijks-Universiteit te Leiden bew. door LOUIS D. PETIT. 2 dln. 's Gravenhage 1882—84. 4°.

Catalogus van de pamfletten-verzameling berustende in de Koninkl. Bibliotheek bew. met aant. enz. door W. P. C. KNUTTEL. 9 dln. 's Gravenhage 1889—1920. 4°.

Dictionnaire des devises des hommes de lettres, imprimeurs etc. par F. V[ANDER] H[AEGHEN]. Belgique et Hollande. Bruxelles 1876. 8°.

Arnold ([TH.] J. I.), Dictionnaire des devises. Suppl. [et 2e suppl.] à la liste publ. p. F. VANDER HAEGHEN. Bruxelles 1879, 83. 8°.

Bibliotheca belgica ou bibliographie générale des Pays-Bas par FERD. VAN DER HAEGHEN, TH. J. I. ARNOLD et R. VAN DEN BERGHE. Gand etc. 1880—21. 8°.

Bibliographie des martyrologes protestants Néerlandais. 2 tom. La Haye 1890. 8°.

Extrait de la Bibliotheca belgica.

Doorninck (J. I. VAN), Vermomde en naamlooze schrijvers opgespoord op het gebied der Ned. en Vlaamsche letterkunde. 2 dln. Leiden 1883—85. 8°.

Moes (E. W.) en C. P. BURGER JR., De Amsterdamsche boekdrukkers en uitgevers in de 16e eeuw. Dl. I—IV. Amsterdam 1900—1915. 8°.

Tijdschrift voor boek- en bibliotheekwezen. Jrg. I—IX. Antwerpen enz. 1903—1911. 8°.

Boek — Het — 2e reeks van het Tijdschr. v. boek- en bibliotheekwezen. Jrg. I—X. 's Gravenhage 1912—1921. 8°.

Winkel (J. TE), De ontwikkelingsgang der Nederl. letterkunde. 6 dln. Haarlem 1908—21. 4°.

Asher (G. M.), Bibliographical and historical essay on the Dutch books and pamphlets relating to New Netherland etc. Amsterdam 1854—67. 4°. — With facs.

Scheurleer (D. F.), De Souterliedekens. Leiden 1898. 8°.

Pijper (F.), Jan Utenhove. Leiden 1883. 8°. — Diss.

Wieder (F. C.), De schriftuurlijke liedekens ... tot op het jaar 1566. 's Gravenhage 1900. 8°. — Diss.

Kuiper (E. T.), Het Geuzenliedboek. (Onze Eeuw Jrg. 17, III, 1917 p. 342.)

————, De oudste Geuzenliedboeken. (Tijdschr. v. Ned. taal en letterk. dl. 36, 1917, p. 276.)

Vermeylen (AUG.), Leven en werken van Jonker Jan van der Noot. Antwerpen 1899. 8°.

Marnix de Sainte Aldegonde (PH. DE), Oeuvres. Préc. d'une introd. par ALB. LACROIX. Bruxelles etc. 1859. 8°.

Marnix van St. Aldegonde (PHIL. VAN), Godsdienstige en kerkelijke geschriften voor het eerst of in herdruk uitgeg. met histor. inleid. enz. door J. J. VAN TOORENENBERGEN. 3 dln. 's Gravenhage 1871. 8°.

Verheyden (PROSP.) — Een brief van Antwerpen aan Gent (14 Mrt. 1584) toegekend door — aan Marnix. Antwerpen 1918. 4°.

Verwey (ALB.), Hendrick Laurensz. Spieghel. Groningen enz. 1919. 8°.

Gouthoeven (W. VAN), D'oude chronycke van Holland enz. Van 449—1620. Dordrecht 1620. f°.

Vries (A. G. C. DE), De Nederlandsche emblemata, geschiedenis en bibliographie tot de 18e eeuw. Amsterdam 1899. 8°.

Liedboeken — Nederlandsche —. Lijst der in Nederland tot ... 1800 uitgeg. liedboeken samengest. onder leid. van D. F. SCHEURLEER. 's Gravenhage 1912. 8°.

Liedt-boeck — Een nieu — gen. Den druyventros der amoureusheyt van aant. voorz. door J. TE WINKEL. Amst. enz. [1916]. gr. 4°.

Liederen van Groot Nederland, verz. door F. R. COERS FR.ZN.

Kleerkooper (M. M.), Bibilographie van Starter's werken. 's Gravenhage 1911. 8°.

Baudartius, Memoriën. Zutfen 1625. f°.

Unger (J. H. W.), G. Az. Brederoo. Eene bibliographie. Haarlem 1884. 8°.

Vloten (J. VAN), Eene onuitgegeven komoedie van Hooft. (Dietsche Warande 1856, p. 196.)

Thijm (J. A. ALBERDINGK), Nederlandsche dramatiek. Hoofts „Schijnheiligh". (Dietsche Warande 1856, p. 431.)

Vries Az. (A. D. DE), De dichter van de Roemster van den Aemstel [M. van Velden]. (Oud Holland I, 1883, p. 64.)

Eymael (H. J.), De berijmer van den „Schijnheiligh". (Tijdschr. v. Ned. taal en letterk. XIV, 1895, p. 182.)

Alblas (J.), Bibliographie der werken van Theodoor Rodenburgh. Utrecht 1894. 8°. — Diss.

Rademaker (L. A.), Didericus Camphuysen. Gouda 1898. 8°. — Diss.

Scheltema (JAC.), Redevoeringen over de brieven van P. C. Hooft. Amsterdam 1807. 8°. — Met facs.

